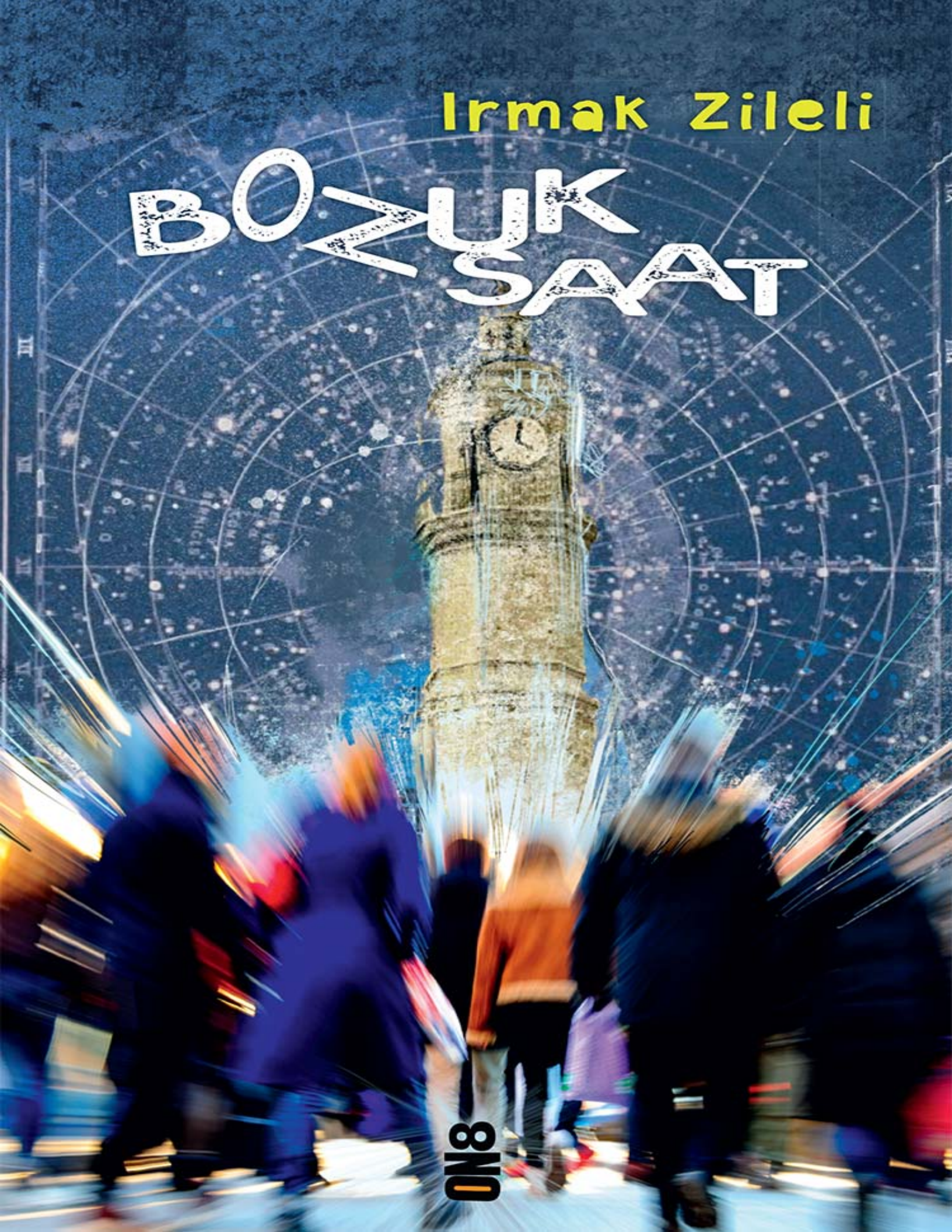
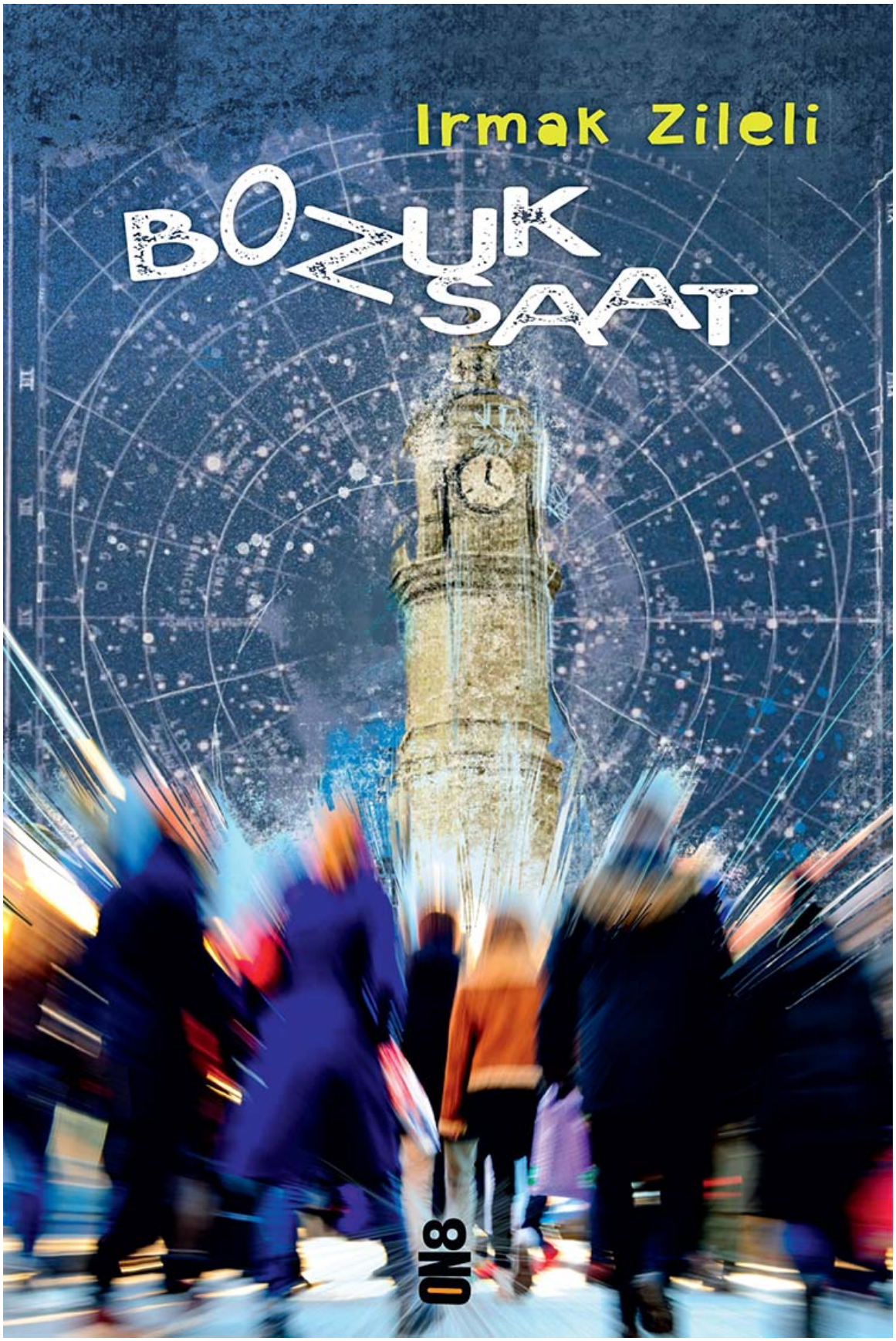

Irmak Zileli
BOZUK SAAT
ON8

Irmak Zileli
BOZUK SAAT
ON8

Irmak Zileli

BOZUK SAAT

ON8

1

Aşağı yukarı iki yüz yaşında, bozuk bir saatim. Galiba son yüz yıldır da bu kentin meydanında duruyorum. Geçmişe saygılarından mı, yoksa bir bozuk saatin bile günde en az iki kez doğruyu göstereceğini fark etmiş olmalarından mı bilmem, beni hurdaya çıkarmaya yeltenen olmadı. Sadece bir kez başıma geldi bu. Ama zaten o da, bu meydana konulmadan çok önceydi.

Bendeniz eskiden bir sarayın bahçesindeydim. Bahçeye getirildikten kısa bir süre sonra baş gösterdi bendeki bu bozukluk. Önceleri, kendimdeki tuhaflığa ben de anlam veremiyordum. Ne zaman ki hükümdar, bulunduğum yere gelsin, bana bir şeyler oluyordu. Diyelim ki sarayda tansiyon yüksek, diplomatik bir krizin eşiğindeyiz. O sıra hükümdar içeri girerse, benim akreple yelkovan dörtnala koştururdu. Bu koşturma hükümdar tarafından fark edilirse zınk diye duruverirlerdi. Çünkü hükümdar da durmuş olurdu. Emrindekilere dönüp, “Bu saat yine mi bozuldu!” diye kalayı basardı. Onlar da el pençe divan, ne diyeceklerini şaşırırlardı. Şanslıysam olay bu şekilde kapanır, şanssızsam bazı eller tarafından alınır, oramı buramı kurcalayacak saat tamircisine götürülürdüm. Tamirci de her seferinde, “Bu saatte bir bozukluk yok, buyrun alın,” diyerek beni iade ederdi. Tabii hükümdara açıklama bu şekilde yapılmazdı. Ne desinlerdi ki? Efendim, saatte bir bozukluk yok, bozukluk sizin duygularınızda mı?

Tamirciye gidip gelmekten o kadar yorulmuştum ki, bu işe bir çare bulurum umuduyla akreple yelkovanın kontrolümden çıktığı zamanlara dikkat kesildim. Böylece fark ettim ki, hükümdar etrafta olmadığı vakitler tıkır tıkır işliyorum. Peki, ne oluyordu da o gelince işler değişiyordu? Bu kez hükümdarın gelişlerine odaklandım. İşin en zor kısmı buydu doğrusu. Çünkü kendisi bazen ali kıran baş kesen, bazen son derece hoşgörülü bir derviş gibi davranıyordu. Hükümdarımızın bir günü bir gününe değil, bir dakikası bir dakikasına uymuyordu, ben n’apayım!

Meğer sorunum tam da bundan kaynaklanıyormuş. Başkalarının duygularından etkilenen ve bu yüzden başı derde giren bir saat olduğumu böylece anladım. Yani etrafımdaki insanların ruhsal iniş çıkışlarına karşı fazlasıyla duyarlıydım. Sarayın bahçesinde asılı olduğum günlerde bozukluk, sadece hükümdarın duygularıyla karşılaşınca baş gösteriyordu, çünkü onun duyguları başka duyguların ortaya çıkmasına izin vermeyecek kadar şiddetliydi. Eğer o gün üzgünse ya da durgunsa sarayda çıt çıkmazdı. Öteki duygular siner, hükümdarın duygularını uyandırmamak için ortalıkta pek görünmezlerdi. Böyle zamanlarda üstüme bir ağırlık çöker ve mutlaka geri kalırdım.

Bir gün hükümdar emir erlerinden birine adeta kükredi. “Atın şu saati, yerine doğru düzgün çalışan bir tane getirin! Bunu da gözüm görmesin bir daha!” Tahmin edersiniz ki, bu kez tamirciyi değil, sarayın hurdalığını boyladım. Ta ki, gizli bir el beni ordan çekip alana dek.

Neden sonra bir saat ustasının elinden geçtim. Beni temizledi, pakladı. Çok sonra öğrendim ki, o hükümdar gitmiş, saray boşaltılmış. Beni aldılar, kentin en büyük meydanına yerleştirdiler. Tabii adım kısa sürede “Bozuk Saat”e çıktı. İnsanların birbirlerine randevu verirken, “Bozuk Saat’in orda buluşalım,” demelerine içerlemiyordum. İçerlediğim şey, bir Allah’ın kulunun bendeki bu bozukluğun nedenini anlamaya çalışmamasıydı. Bu, derin bir yalnızlık duygusu yaratıyordu bende.

Uzun yıllar yalnızlığım yoldaşım oldu. Ülkede kuşaklar değişti, ben olduğum yerde kaldım. Bir hükümet gitti öteki geldi, yine o meydandaydım. Mevsim değişikliklerini yaşadım. Bir kış mesela çok sert geçmişti, hatırlıyorum. Kar insanların beline çıktı. Aman ya Rabbi, o ne soğuk kıştı! Sonra ülkenin büyük toplumsal olaylarına tanıklık ettim. Ne acı ki, katliamlar bile yaşandı. O günlerde mesela, gözlerimi yumup derin bir uykuya dalmayı, yelkovanımla akrebimin bir daha yerinden hiç mi hiç kıpırdamamasını dilediğimi hatırlıyorum. İnsanlar sadece sevgililerine Bozuk Saat’in orada randevu vermiyordu; itiraz edenlerin, akıp giden düzene dur diyenlerin, iktidara talip olan olmayan muhaliflerin de toplanma yeri oldu bulunduğum meydan. Meydanın öteki bileşenleri alınmasın ama burası artık Bozuk Saat Meydanı diye anılıyordu.

Gel gör ki sevgili okur, yıllar böyle akıp geçerken benim yalnızlığıma bir çare bulan olmamıştı. Ben herkesten haberdardım ama kimse benden haberdar değildi. Adım gündelik yaşamlarında ağızlarındaydı ama bir ruhum olduğunu, onların duygularını hissedebildiğimi fark eden biri çıkmamıştı. Bugüne kadar...

Sizin bu satırları okuduğunuz zamandan fazla uzak olmayan bir tarihte, nihayet birisi çıkageldi, uzun uzun seyretti beni.

Böyle bir şey ilk kez başıma geliyordu. Tik taklarımın hızlanışından, beni seyreden kişinin de nabzının hızlı attığını anladım. Saat ikiyken yedi oluvermişti. Bunu fark eden seyircimin yüzünde bir gülümseme belirdi. Derin bir soluk aldı, gözlerini yumdu, nefesini dinlemeye başladı. Böyle yapınca nabzı da sakinleşti. Biraz sonra gözünü açtı ve akrebimin de yelkovanımın da deminkine göre hayli yavaş ilerlediğini görünce bir kez daha gülümsedi.

Sırrımı çözmüştü.

“Bu meydanda nabzını duyduğun insanların hikâyelerini benimle paylaşır mısın?” diye sordu.

Bozukluğum ilk kez bir işe yarayacaktı demek! Sevinçle kabul ettim. Fakat bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum henüz. Bu kişi bana bir yeteneğimi daha keşfettirdi. İnsanların duygularını hissetmekle kalmıyor, eğer istersem o kişinin zihnine yerleşiyor, onunla istediğim kadar vakit geçirip tekrar meydana geri dönebiliyordum. Buna bağlı olarak, akreple yelkovanım iyice şaşıracaktı ama varsın olsundu. İnsanları anlamaya ve onların hikâyelerini anlatmaya değmez miydi? “Değer!” dedim heyecanla ve işi kabul ettim.

Teknik olarak bu işin nasıl mümkün olacağını sorduğumda, “Sen onu bana bırak,” dedi, “yapacağın tek şey duygularını fark ettiğin, bir hikâyesi olduğunu sezdiğin insanların nabzına girmek ve onlarla dilediğin kadar zaman geçirmek. Benim aklım fikrim, gözüm sende olacak, yaşadıklarını, tanık olduklarını işiteceğim, onları kâğıda geçirme işi bende.”

İşte böyle... İki yüz yıllık yaşamımda ilk kez doğruyu gösterme ihtimalim varmış gibi heyecanlanmıştım. Maceramız da böyle başladı...

2

Bir yerden bir yere koşturan insanlar, çoğunlukla kendileri bile duygularının pek farkında olmuyorlar. Akıllarındaki tek şey, bir an önce gidecekleri yere ulaşmak ve işlerini yoluna koymak. İşte yine böyle günlerden biriydi. Sağımdan solumdan vızır vızır geçen, soluk almadan telefonla konuşan insan kalabalığına çaresizce bakıyordum. Sizlere anlatacak bir hikâyem olamayacak mı diye hayıflanıyordum.

Neden sonra, az ötede bir grup çocuğun bağdaş kurup çimenlerde hilal şeklinde oturduğu dikkatimi çekti. Etraflarındaki hızlı akışla ilgilenmiyormuş gibiydiler. Yanlarından geçen insanlar da onların farkında görünmüyordu. Ne yaptıklarını anlamak için biraz daha yaklaştım. Yaklaştım derken, fiziksel bir hareketi kastetmediğimi tahmin edersiniz.

Hilalin açık kısmında birisi çocuklara hararetli hararetli bir şeyler anlatıyor, çocuklar da gözlerini kocaman açmış, onu dinliyordu. Bu kişi, zaman zaman ayağa kalkıp havaya sıçrıyor, sonra yine geri oturuyor; bazen de dörtnala koşar gibi hareketler yapıyordu. Bu bir masalcıydı herhalde. Daha önce, özellikle saray bahçesindeki yıllarımda böyle masal anlatan başkalarına rastlamıştım. Severdim masal dinlemeyi. Hem ben de sizlere bir nevi masallar, hikâyeler anlatacaktım. İşinin ehli birinden, işin inceliklerini öğrenirim düşüncesiyle dinlemeye başladım masalı.

Tabii masala ortasından daldığım için, başta ne olduğunu pek anlayamadım. Aslında o sırada dikkatimi dağıtan bir şey oldu. Akreple yelkovanımın da dörtnala koşmasına sebep olan bir şey. Çocuklardan birinin nabzı beni bir anafor gibi içine çekti. O andan sonra da artık meydanda değil, çocuğun gözlerinin arkasındaydım. Ve ne garip ki, gördüğüm şey, meydanın baktığı çimenlik alan değil, bir ormandı. Üstelik oturmuyor, çocukla birlikte koşuyordum. Soluk soluğa, önüme çıkan dalları kenara iterek bir şeyden kaçıyordum. Kaçıyorduk. Bir yandan kulağımda masalcının sesi vardı, ama aynı zamanda başka bir yerdeydim. Bu nasıl olabiliyordu?

Korkuyla arkamıza baktık. Birkaç metre geride, tam olarak neyin nesi olduğunu anlayamadığım bir hayvanın bizi yakalamaya çalıştığını gördük. O zaman çocuğun nabzı daha da hızlandı. Nefesi kesilir gibi oldu, bir an için durup soluğunu toparlamaya çalışırken, aklından şunlar geçiyordu: “Annem haklıymış, onun yanından fazla uzaklaşmakla çok büyük hata ettim.”

Bunlar çocuğun düşünceleri mi, masalcının cümleleri miydi, bir an emin olamadım. Çünkü bir yandan da masalcının sesi yankılanıyordu zihnimde: “Yavru geyik, annesinin kendisini uyardığını hatırladı. Merakıma yenik düşmemeliydim dedi, o zaman ormanda kaybolmaz, kurtlara yem olmazdım.” Bu sözlerle donup kalmıştı geyik. Yerinden kıpırdayamıyordu. “Anlayacağınız...” diyordu masalcı, “geyiği kurtlardan önce, korku ve pişmanlık kıskıvrak yakalamıştı.”

Nabzına sızdığım çocuk birden bağırdı: “Koşsun! Niye koşmuyor! Koşarsa yakalayamaz onu kurtlar.” Fakat masal, benim çocuğun düşündüğü gibi devam etmiyordu. Ya da masalcı masalını değiştirmeye yanaşmıyordu. Bunlardan hangisi bilemiyorum, ama tek gördüğüm, kurtların yavaş yavaş çevremizi kuşattığıydı.

Çemberi oluşturan kurtların aralarında hâlâ dışarı çıkılabilecek boşluklar vardı. Oysa geyiğin ayakları korku ve pişmanlıkla bağlanmıştı. Çember daraldıkça aralıklar da daraldı. Artık çıkış şansımız kalmamıştı. Benim çocuk hırsla ellerini yere vuruyor, dişlerini sıkıyor, bir yandan da, “Nasıl olur! Aptal mı bu geyik!” diye tepiniyordu. Yenilgiyi kabullenemiyordu bir türlü. Ve sonunda, olduğu yerden ayağa fırladı, arkadaşlarının üstünden atladı; “Ben dinlemek istemiyorum bu masalı!” diye bağırdı.

İşte tam o an, masalcı benimkine dönüp, “Gördüğün gibi evladım,” dedi, “umut varken çoğu kişi biraz, nasıl desem, tembeldir, ama hiç umut kalmadığında hemen herkes, birdenbire çalışkan olur. İşte bizim geyik de artık umudun tükendiği bir anda ince, esnek bacaklarının üstünde yaylanıp, çemberi aşıvermiş.”

Benimki biraz yatışmış görünüyordu, yine de boynundaki damarı şişire şişire konuştu: “Daha önceden koşmaya başlasaydı, biz de burda bu kadar üzülmeyecektik. Aptal geyik işte!”

Masalcı yine sakince yanıtladı: “Evet öyle olacaktı. Ama tehlikenin büyüklüğünü herkes senin gibi anlamayacaktı. Herkesin anlayabilmesi için masalı buraya kadar getirmem gerekti.”

Benim oğlan başını öne eğdi, ayağıyla toprağa bir tekme savurdu. Nabzından anlıyordum ki hâlâ ikna olmamıştı. “Bu çok salakça,” diyerek diğer çocuklardan ve masalcıdan uzaklaştı. Arkasından masalcının kendisi hakkında söylediklerini işitti yarım yamalak: “Bu çok iyi bir çocuk, ama tek sorunu şu, herkesin kendi gibi olmasını istiyor.”

3

Önce polisler geldi. Yıllardır bu gördüğüm kaçıncı 1 Mayıs, alıştım artık. Pek çoğu uykuluydu polislerin. Bazısı gergin. Tedirgin olanlar da yok değildi. Belki de ilk 1 Mayıs'larıydı, yani polis olarak katıldıkları. Anası babası işçi olan var mıydı aralarında?

Ben bunları düşünürken bir ıslık sesi duydum az öteden. Ne marşı bu? Yoksa bir halk şarkısı mı? Şarkının melodisiyle duyduğum nabız bir olmuş, benim yelkovanla akrebin kafasını yine karıştırmıştı.

Birlikte ıslık çala çala meydanı dolaşmaya başladık. Henüz kimsecikler gelmediğinden oyalanıyorduk.

Derken, polislerin yanından geçtiğimiz sırada ıslıkçının nabzında bir değişiklik oldu. Korktu mu diye düşünürken, ıslıkçı, polislerden birinin iyice yanına sokuldu. Belki de korkusunu yenmeye çalışıyordu. Gençten bir polisti karşımızdaki. Önce şüpheyle süzdü bizi. Eylemci olduğumuz her halimizden belliydi. "Ateşin var mı kardeş?" dedi bizimki gülümseyerek. Genç polis çakmağını uzattı tereddütle. Islıkçı, işini bitirdikten sonra polisin elini avuçlarının içine alıp teşekkür etti. Tuhaf biri olduğunu düşünmeye başlıyordum. Sigarasını tüttürürken demin çaldığı melodinin sözlerini de mırıldanıyordu şimdi. Hiç bu kadar neşeli bir eylemci görmemiştim. Çoğunlukla öfkeli olurlardı.

Bir sigara içimi daha gezindik meydanda. İlerdeki caddenin girişinde durdu, cebinden bir gümüş kutu çıkarıp sigarasını onun içinde söndürdü. Oysa yerler çöpten geçilmiyordu. İzmarit mi dersin, bildiri kâğıdı mı dersin, broşür mü... ne ararsan vardı. Buralı değil gibiydi bu adam, sanki başka yerden gözlemci olarak gönderilmişti. Bir yandan da herkesten daha çok buralıydı. Yani nasıl desem, yürekten çalıyordu ıslığı, mırıldanırken de gözleri ışıl ışıl oluyordu böyle. Orta yaşın eşiğinde olmalıydı. İlk heves, gençlik heyecanı desem, o da değildi.

Neden sonra, “Bunların meydana gelmesine çok var, iyisi mi ben korteji bir yerinden yakalayayım,” dedi kendi kendine.

Meydandan, yani evimden uzaklaşmak beni bir parça tedirgin etmişti, ama bu adamda insana güven veren, dostça bir şeyler vardı. Endişeye mahal yoktu yani, o yüzden nabzına iyicene yerleştim. İleriki zamanlarda nerelere gideceğimi, meydandan daha ne kadar uzaklaşacağımı o vakitler hayal bile edemezdim.

Yanımızdan yöremizden geçen insanlara, “İyi bayramlar amca, iyi bayramlar teyze, iyi bayramlar ablacım, iyi bayramlar ufaklık,” diye diye yolu tamamlamıştık bile. Bizimkinin nabzı yürüyüşçüleri görünce hızlanmıştı. Sanki kırk yıllık ahbabını ya da sevdiğini görmüş gibi heyecanlıydı.

Ortasından daldık korteje. Bir tuhaflık sezmiştim, ama bir şey de diyemezdim. İp gibi dizilmişti eylemciler. Her sıra beşer kişiden oluşuyordu. Biz öyle sorgusuz sualsiz dalınca düzeni bozmuştuk biraz. Aralarına sığışmaya çalıştığımız iki eylemcinin nazarlarıyla karşılaşınca, ıslıkçı da aydı duruma. Biraz sonra bir el tarafından kortejin dışına çekilmiştik bile. Adamın yüzünde hiç de sevecen olmayan bir ifade vardı, tırstığımı itiraf etmeliyim. Kortejin sonunu işaret ediyor ve bağırıyordu. “Eyvallah!” dedi ıslıkçı. Böylece kortejin dışından geriye doğru, yürüyüşçülerin ters istikametine yürümeye başladık.

Biraz sonra başka bir grup çıktı karşımıza. Bunlar öyle düzenli sıralar halinde yürümüyorlardı. Islıkçının keyfi yeniden yerine gelmişti. Daldı aralarına. Daldık yani. O sırada bir slogan atılmaya başlandı. Biz ağzımızda sigara olduğundan atamadık tabii. Fakat benimki aldırmış görünmüyordu. Sigarasının ve yürüyüşünün tadını çıkarır gibi bir hali vardı. Ne olursa olsun neşesi bozulmayacaktı belli ki. Hava da tam bahar havasıydı hani.

Neden sonra kortejin dışından birinin el kol işaretleri yaptığını gördük. “Sigarayı at,” mı diyordu acaba? Ama zaten dibine gelmiştik. Benimki tam gümüş kutuyu çıkaracakken adam geldi; “Slogan atmayacaksan burda ne işin var arkadaşım, katılacaksın sloganlara, hadi bakalım, daha gür daha gür!” diyerek sigarayı bir hışım alıp yere atmasın mı! Adamın arkasından bakakalmıştık. Islıkçı yalnız olmadığını bilirmiş gibi, “Hadi hadi çıkalım

burdan,” dedi. Yine dışardaydık işte. Ve yine ters istikamette yürümeye başlamıştık.

Bu grup bitip yenisi başladığında, ıslıkçı yine neşeliydi. Sorgusuz sualsiz, eylemcilerin kılığına kıyafetine bakmadan daldık aralarına. Fakat çok geçmeden ikimiz de fark ettik ki, bunların arasında sırıtıyorduk. Hepsinin üstünde üniformaya benzer tek tip kıyafetler vardı ve kırmızı maskelerle yüzlerinin yarısı örtülmüştü. Bir tek gözleri açıktaydı ve bize hiç de dostça bakmıyorlardı. Davetsiz misafir olduğumuzu hemen anladık tabii.

Tekrar kaldırıma çıktık. Islıkçı ter içindeydi. Ayaklarını rap rap yere vurarak yürüyen üniformalıların arkasından bakarken, nabzını duymaya çalıştım. Ne hissediyor, ne düşünüyordu acaba? “Hayır,” dediğini duydum, “neşemizi yitirmek yok.”

Artık biz duruyorduk, yürüyüşçüler akıyordu. Sırt çantasından termosunu çıkarıp büyük bir yudum aldı. Askeri adımlarla yürüyenler bitip yeni grup başladığında, “Hah!” dedim, “artık herhalde bir sorun çıkmaz.” Islıkçı beni duymuş gibi başını salladı. “Haydi bakalım!” dedi ve korteje giriverdi.

Bunların çoğu orta yaşın üzerindeydi. Pek slogan attıkları yoktu. Arada tek tük cılız sesler duyuluyordu o kadar. Islıkçı baştan beri kendi havasındaydı zaten, bunu dert etmediği her halinden belliydi. Nihayet yürüyüşe katılabilmişti ya önemli olan buydu. İçinde sanki kendine ait bir müzik vardı da, onun temposunda, onun coşkusuyla yürüyorduk biz. Hatta biraz sonra keyfi iyice yerine geldi, bir tilili patlattı. Herhalde başkalarının da bundan neşeleneceğini, keyifleneceğini düşünmüştü. Ama öyle olmadı. Birden ortalık buz kesti. Yanımızdaki yöremizdeki yaşlılar ters ters bakıp cık cıklamaya başladılar. Hatta içlerinden biri, “O ne öyle, düğüne mi geldiniz!” diye bizi azarladı. Burada da barınamamıştık.

Masalcının o çocuk için söylediği şeyi hatırladım. Cümleyi biraz değiştirip ıslıkçının kulağına fısıldayabilmek isterdim: “Bunlar çok iyi insanlar, ama tek sorunları şu ki, herkesin kendileri gibi olmasını istiyorlar.”

4

1 Mayıs'ın üzerinden bir iki hafta geçmişti. Islıkçının ruh hali bana da bulaşmıştı. Karşılaştığım nice olumsuz durumu kulak arkası edebilmeyi başardım. Herhalde biraz da baharın getirdiği bir neşeli haldi bu. Yanlış anlaşılma olmasın, vurdumduymazlık değil sözünü ettiğim. Öyle olsa, şimdi size anlatacağım hikâyede beni çağıran nabzın sesini de duymaz olurdum, değil mi?

Geceydi ve ortalıkta kimsecikler yoktu. Birkaç kedi ve köpek dışında. Bir de bankta uyuklayan şu evsiz. Neden sonra az ötedeki parka doğru çekildiğimi hissettim. Göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir zaman sonra karşımda bir köpek duruyordu. Peki, ben kimdim? Nabzına yerleştiğim kişiyi görme fırsatı bulamadan, kendimi onun bedeninde bulmuştum. Hemen sonra, nabzıyla müşerref olduğum kişinin sesini duydum. Erkekti. "Hadi bakalım, uslu ol," diyordu.

Köpek inleyerek başını iki patisinin arasına koydu. Bir yandan da kuyruğunu sallıyordu. "Aferin sana," dedi sahibi. Sakin görünmeye çalışıyordu, ama ben nabzını duyabiliyordum. Gecenin bir vakti bu ıssız parkta köpeğiyle yalnız olduğu için mi böyle hızlı atıyordu?

"Bak Oscar," dedi adam. Köpek adını duyar duymaz tekrar oturma pozisyonuna geçti. Gözleri parladı. Kuyruğu kamçı gibi sallandı.

"Hayır, hayır!" dedi adam. "Sen burada kalacaksın, ben eve yalnız döneceğim, anlaştık mı? Arkamdan gelmek yok." Sert görünmeye çalışıyordu, ama içinden, "Ben ne yapabilirim ki, olmuyor işte, olmadı, yapamadık," dediğini işitmiştim.

Köpek kulaklarını indirdi. Yoksa o da mı duyuyordu sahibinin aklından geçenleri? Gözleri bir kabahat işlemiş gibi sönükleşti.

Sahip tekrar konuştu. "Biliyorsun," dedi, "bizimle kalmanı çok isterdik, ama böylesi senin için de daha iyi. Hem, buraya bir sürü hayvansever gelir,

belki içlerinden biri seni evine bile alır.”

Ev kelimesini duyunca köpeğin gözleri parladı yine. Ağzı açıldı, hızlı hızlı nefes almaya başladı. Adam, Oscar’ın önüne çömeldi. Hayvanın dili dışarı sarkmıştı. “Bak Oscar, sen iyi bir köpeksin, ama kimse senin yaşındaki bir köpeği almak istemedi...” Bir yandan başını okşuyor, bir yandan da içinde bulunduğu durumdan bir an önce kurtulmak istiyordu.

O sırada köpeğin dışarı sarkmış dilinden salyaların aktığını gördüm. Adam bunu fark etmedi önce. Fark edince de...

“Hay Allah! Pantolonum! Of Oscar, off!” diyerek kalktı ayağa. Üstünü başını silkeliyordu. “Gördün mü yaptığını!” derken, köpek kulaklarını iyice geri yatırdı. İri bir hayvandı ama şimdi bebek gibi küçülmüştü. Adam, “Ben n’apayım artık sana Oscar! Evde de böyleydin, kadın haklı, haklı işte,” diye söylendi. Mendil çıkardı cebinden; “Bakma öyle!” dedi. “Çok kızdırdın beni!”

Köpek kıpırdamadan duruyor, kaşlarının altından izliyordu sahibini.

Temizlik işi bitince, “Hadi bakalım, ben gidiyorum Oscar,” dedi adam. Deminki olay, adamın vicdan azabını hafifletmiş gibiydi. Sesine duygusuz bir tını gelmişti. Köpek daha da küçülttü kendini. “Arada geliriz seni görmeye,” dedi adam kendi de inanmayarak.

Sonra çabucak, kararlı bir şekilde döndü sırtını Oscar’a. Hızlı hızlı yürümeye başladı. Elinden gelen bir şey yoktu. Oğullarını kucaklarına almaya şurda ne kalmıştı? Ah, az kalsın kaybedeceklerdi onu. “Köpek yüzünden,” demişti karısı, “onun yüzünden.” Doktor söylemiş bunu, “Köpekle bebek bir arada olmaz,” demiş. “Her yer tüy, görmüyor musun!” diye bağırmıştı karısı, “Doktor da söylüyor, anlamıyor musun, bu riski göze alamayız, ikinci kez olmaz, olmaz!” Karısı bir bir anlatmıştı doktorun dediklerini.

Bütün bunları, adamın zihninden geçtiği haliyle duymak beni de şaşırtmıştı. Demek ki sadece olaylara tanık olmuyor, nabzına atladığım kişinin düşüncelerini de olduğu gibi aktarabiliyordum. Tıpkı yazarların,

karakterinin zihnine bir parazit misali yerleştirdiği anlatıcılar gibi, diye düşündüm.

Neredeyse parkın kapısına gelmiştik. Durduk. Son bir kez görmek istiyordu onu, son bir bakış. Yavaşça döndü arkasını. Fakat Oscar bıraktığımız yerde değil, hemen dibimizdeydi. Gülüyordu. Bildiğin gülüyordu hayvan. Nasıl da kandırdım, der gibi.

“Oscar! N’apıyorsun burda!” diye bağırdı adam. “Yürü!” dedi sonra, o da mı gülüyordu yoksa?

Hep birlikte, başladığımız noktaya geri döndük. Bir şey arıyormuş gibi bakınıyordu adam. Nihayet az ötedeki elektrik direğine doğru çekiştirdi köpeği. Tasmayı önce direğe doladı, sonra Oscar’ın boynuna. “Beni buna mecbur bıraktın Oscar!” dedi ve başka hiçbir şey söylemeden döndü arkasını.

İnlemeleri geliyordu kulağımıza. Birkaç kez de havladığını duyduk. Hiç dönüp bakmadı adam. “Ben n’apayım, ben n’apayım,” diyordu, sanki varlığımdan haberdardı da dert yanıyordu. “Doktor bile olmaz dedikten sonra ne gelir elimden?”

Tamam, çok sevmişti Oscar’ı, sevmişlerdi yani, karısı da severdi, kaç sene bakmışlardı, çocukları gibi ilgilenmişlerdi onunla. Ama şimdi kendi bebekleri olacaktı. Evlatla hayvan bir miydi ki? Hem burası zaten iyi bir parktı. Bir şeycik olmazdı, daha bile mutlu olacaktı belki. Eve tıkılıp kalmaktan iyiydi. Bir kere, ev onun doğal ortamı değildi ki. Küçük bir şey olsa neyseydi, koskoca Golden’dı yani. Hayvanlara da yazıktı aslında. İnsanlar sırf kendi zevkleri için dört duvar arasına tıkıyordu hayvanları. Akşamları nasıl da heyecanlanırdı sokağa çıkacak diye. Sokaktı aslında onların doğal ortamı, evden iyiydi en azından.

Evet evet, iyi yapmıştı, zaten başka çaresi yoktu ki. Burası yeşillikti hem. Korunaklıydı da. Araba maraba geçmezdi. Yemek sıkıntısı da olmazdı. Ne kadar ömrü kalmıştı şunun şurasında? İnsanlar anne babalarını huzurevlerine yerleştirmiyorlar mıydı? Onun gibi bir şeydi bu da.

Oğlunu düşündü. Oğlunun gelişiyle geride bırakacaklardı hepsini. Sonra büyüyünce belki, yani aklı erdiğinde, sağlık sorunu da olmazsa inşallah, o zaman alırlardı eve bir hayvan. Kedi belki. Daha kolay olurdu bakımı. Ya da balık, su kaplumbağası falan. Hayvanla büyümeliydi çocuklar. Bütün pedagoglar bas bas bağırıyordu. Empati duygusunu geliştiriyordu hayvanla büyümek. Alırlardı ilerde. Oscar da güzel bir hatıra olarak kalacaktı tabii belleğinde. Ki zaten o burada daha mutlu olacaktı, bundan emindi. Emindi.

Eve vardı. Nabzı yavaşlamıştı artık. Zile bastı. O dakika ayrıldım adamdan. Karısını merak etmiyordum. Döndüm meydana.

Nasıl uyuduğumu ben de bilmiyorum. Uyumak derken anlarsınız işte, benim de kapattığım oluyor kendimi, siz insanlar uyumak diyorsunuz galiba bu dinlenme zamanlarına.

Sabah, “Vah vah, ah yazık!..” sesleriyle geldim kendime. Meydanda birkaç kadın, ellerinde mama torbaları, konuşuyorlardı aralarında. İçlerinden birinin, “Nasıl olmuş ama nasıl?” dediğini duydum.

“Yağmur,” dedi öteki. “Elektrik kaçağı varmış, yağmur da yağınca, gitmiş hayvancağız, ah canım, gidivermiş oracıkta! Sabahleyin bekçiler bulmuş zavallıyı...”

5

Mama dağıtan kadınları büyük bir dikkatle izleyen, ama olayın dışında kalmayı tercih ettiği her halinden belli biri daha vardı. Hayvanın trajik ölümüne onun da üzüldüğü belliydi. Yine de ayaklarımın dibindeki taşa koyduğu minderin üstüne oturmuş seyrediyordu sadece. Her sabah güneş tepemize dikildiğinde, o da evden getirdiği minderi koyup oturuyordu. İlkin yan yana yürüyen iki baston gibi görünmüştü gözüme. Fakat yaklaştıkça, birinin gerçekten baston, ötekininse kamburu çıkmış bir beden olduğunu anladım.

Bir ara kendi kendine mırıldandığını işittim. Önce dua ediyor sandım, sonra kulağıma çalınan kelimelerin gündelik dilde olduğunun ayırdına vardım. “Şehrin en eskisi, tüüüü hem de ne eski!” diye neredeyse eğlenerek konuştuğuna yemin edebilirim. Köpekten bahsediyor olamazdı. Yaşlı bir kaçık herhalde diyecektim ki, birden başını kaldırıp bana bakmasın mı! O an, akrebim de yelkovanım da zınk diye durdular. Suçüstü yakalanmıştım sanki. İhtiyar bunu bilirmiş gibi gülümsedi; “Ha ne dersin cânım saat,” dedi, “bir gün seni de alırlar mı bizden?”

Şu hayatta neler görmüş geçirmiştim ama bu hikâye anlatıcılığı işini başıma saran kişiyi saymazsak, dosdoğru yüzüme bakıp konuşan olmamıştı. Yanıt verecek olsam duyar mıydı acaba?

Duymuş gibi omuz silkti. “Ya ne olacaktı ha, ne olacaktı? Şu koca şehirde bir sen anlarsın derdimi, bir ben anlarım derdini...”

Ne demekti şimdi bu? Benim bir derdim yoktu çok şükür. Halimden gayet de memnundum bir kere.

“Sanıyor musun ki,” dediğini işittim sonra, “rahat verecekler sana?”

Gözlerimin içine içine baktığına, sorusuna bir yanıt beklediğine yemin edebilirdim. Öğretmen miydi acaba kendisi?

O küçücük bedenden beklenmeyecek bir kahkaha duyuldu. “Öğretmen denemez ama onun gibi bir şey işte. Boş ver şimdi onu bunu, sen soruma cevap ver; sanıyor musun ki, rahat verecekler sana bu meydanda?”

Ne demek istediğini katiyen anlamış değildim. Hem bir dakika, nerden ve nasıl bilebilirdi ki benim onu duyup yanıtlayabileceğimi?

“Ben,” dedi –Azıcık gururlanmış mıydı ne?– “bu dünya üzerindeki her şeyin hisleri olabileceğine inanırım sevgili saat, kocakarı deyip geçmeyeceksin, anladın mı şimdi?” Minderinde şöyle bir kıpırdanıp başını kaldırdı, müstehzi gülümsedi yine ve sesine gizemli bir ton vererek devam etti: “Sadece insanların, hayvanların, bitkilerin değil; eşyaların, sokakların, binaların ve tabii ki saat kulelerinin de ruhu vardır, ah hele ki saat kulelerinin...” Yok yok, belki de benimle değil kendiyle konuşuyor derken, başını kaldırıp 2’yle 10’umun içine içine baktı... Ve şöyle dedi: “Onlar her şeyi bilir, duyar, hisseder. Üstelik, hepimizden daha uzun yaşarlar ve bu yüzden sonraki kuşaklara karşı da sorumlulukları büyüktür, anladın mı bakayım?”

Daha demin süklüm püklüm duran akreple yelkovanım bu sözleri duyunca şevke geldiler, at gibi koşturmaya başladılar yeniden. Mecburen yanıt verecektim artık. İnatçı bir ihtiyara benziyordu doğrusu.

“Peki,” dedim sıkılarak, “neden bana rahat vermeyeceklerini düşünüyorsunuz ki? Kaç yıldır burda dikilip duruyorum, bozuk olmama rağmen, bugüne dek bütün resmi kutlamalar benim ayaklarımın dibinde yapıldı. Bu bakımdan haklısınız da yani, tarihin bir nevi tanığı sayılırım ben de. Ne başbakanlar, ne cumhurbaşkanları gördü bu gözler...”

İhtiyar sakince ayağa kalktı, minderini çantasına koydu, öteki eline bastonunu aldı. Ne olmuştu şimdi, gücendirmiş miydim onu? Birkaç adım attıktan sonra dönüp baktı; “E ne duruyorsun, hadisene!” dedi. “Kim, ben mi?” diyecektim neredeyse. “Hadi hadi,” dedi, “ikimiz de biliyoruz ne işler çevirdiğini, yürü bakalım, sana göstereceklerim var...”

Böylece ilk kez rızasını alarak tutundum birinin nabzına. İhtiyarın nabzı kırılgandı, bir şey olacak da kalbi oracıkta duruverecek diye ödüm koptu. Zavallının ağır adımlarıyla, bizim meydanın sol tarafından sokağın birine

girdik. Biraz sonra bir tren yolunun yanından yürüyorduk. İhtiyar da sanki gezintiye çıkardığı bir turistmişim gibi bana etrafı tanıtıyordu.

“Bak, bu tren yolunun karşı tarafına doğrudan geçebilirdik eskiden. Böyle uzun dolanmamıza hacet yoktu. Tarihi bir köprü vardı şuracıkta. Ama şimdi tren yolunu yenileme bahanesiyle köprüyü kapattılar.”

“E ne var canım bunda,” dedim, “yenilesinler tabii. İşleri bitince yine açacaklar nasılsa.”

“Yok ayol,” dedi, “köprüyü yıktılar bile, güzel taş köprü gitti, yerine betonu geldi.”

Böyle söyledikten sonra, tren inşaatının etrafını dolaşan sacdan duvarın, bulduğu ilk aralığından eğilip bakmaya başladı. Kimi gözetliyorduk acaba?

“Şşş!..” dedi ve eğri büğrü olmuş işaretparmağıyla, az ötede tarihi köprünün olması gereken yerdeki beton köprüyü gösterdi. Çirkin mi çirkin bir şeydi bu. “Ah ah,” dedi ihtiyar, “biz amcan ilen o köprünün üstünde az buluşmadık, biliyor musun?” Kaldırdı başını, çantasından işlemeli bir mendil çıkardı. Ben gözünün yaşını sileceğini sanırken, o burnunu temizledi bir güzel. Sonra da gönlümü almak istercesine tatlı tatlı, “Bozulma canım hemen,” dedi, “senin dibinde de az buluşmadık, hatta aramızdaki ismin ‘uğurlu saat’ti. En müjdeli haberleri taşının üstünde otururken verdik hep birbirimize...”

N’apıyorduk acaba burda durup? Geçmişi yâd etmeye mi gelmiştik? “Aman aman iyi, seninle de iki çift laf edilmiyor!” diyerek yeniden tren yolu boyunca yürüyüşe geçti. Bozuk kaldırımdaki yürüyüşümüz sırasında birkaç düşme tehlikesi ve araba tekerlerinden çamur sıçrama vakası yaşadık.

Şimdi yayaların geçmesi için uydurulmuş daracık bir aralıkta yolumuzu bulmaya çalışıyorduk. Moloz yığınlarının üzerinden atladık. Mazgallara ayakkabımızın topuğu girmesin diye çarpık çurpuk attık adımlarımızı. Su birikintilerinden paçamızı ıslatmadan geçmeyi de başardığımızda kan ter içindeydik.

Yaya yolu genişçe bir caddeye çıkıyordu. Cadde genişti ama kaldırım, insanın yan yan yürüse ancak sığabileceği kadardı. Sırtımızı duvara verip yengeçler gibi yürümeye başladık.

Yok böyle olmayacaktı, karşıya geçmek en iyisiydi. Sağdan soldan araba gelmediğinden emin olup attık kendimizi yola. Caddenin ortasındayken, nereden çıktığını anlamadığım bir hafriyat kamyonunun tam gaz bize doğru gelmekte olduğunu gördüm. Teyzenin kalbi şimdi durmazsa bir daha hiç durmazdı!

Siyah bir kedi de tıpkı bizim gibi kamyonun tekerlerinin arasından kendini kaldırıma zor atmıştı. “Aman evladım, ah yavrum!” diye diye dizlerine vurdu ihtiyar. “Hadi,” dedim, “hadi, işim gücüm var benim, ne göstereceksen göster teyzeciğim!”

Aklı kedide, yürümeye devam etti çaresiz. “Bak,” dedi neden sonra, yeni yapıldığı her halinden belli olan bir binayı göstererek, “burası benim doğduğum ev.” Bunadı herhalde diye içimden geçiriyordum ki, devam etti: “Yani, benim doğduğum evin yerine kondurdukları ev. Benimki buhar oldu. Bahçesindeki ağaçlardan az meyve toplamamıştım, erik mi istersin, dut mu?”

Şimdi hiçbiri yoktu bu saydıklarının. Onun yerine, palmiyeye benzer iki kavruk ağaç dikilmişti önüne.

Sokağı arkamızda bırakmış, mahalle arasındaki bir parkın önüne gelmiştik. “Hah,” dedi ihtiyar, “işte burası!” Az sonra kaydırağın birinden kayıverecek bir çocuk gibi neşeli çıkmıştı sesi. Hayırdır inşallah, dedim içimden. “Hayır... hayır...” dedi ve başını manidar biçimde sallayarak parkın karşısındaki apartmana doğru yürüdü. Giriş katının balkonundan sarkan renk renk sardunyaların ihtişamı karşısında kalakalmıştım. Biraz sonra kendimi o sardunyaların arasında bulacağımdan haberim yoktu tabii.

“Önce bu yavrucakların suyunu verelim,” dedi ihtiyar. Her birinin tek tek hatırını sorarak sardunyaları suladı. Çiçeklerden artakalan yere, şezlonga benzer bir sandalye sığdırılmıştı. Sulama işi bittikten sonra, sandalyeyi kendinden beklenmeyecek bir çeviklikle katlayıp kucakladı.

Şimdi tekrar parkın önündeydik. Sandalyeyi açıp oturuverdi. “Oy aman! Yorulmuşum... Olsun olsun iyidir, bedeni bırakmayacaksın, çalıştıracaksın,” diye kendi kendine mırıldandı ve, “Hadi bakalım, gelecekleri varsa görecekleri de var!” dedi.

Kim gelecek dememe kalmadan koca bir buldozerin bize doğru yaklaştığını gördüm. Teyze hiç istifini bozmuyor; yüzünde az önce bıraktığım gülümsemeyle buldozere bakıyordu. Şaşkınlığımı fark etmiş olacak, “Merak etmeee... Aha şuracığa kadar gelip duracak, görürsün,” dedi, ayaklarının dibini göstererek.

Gerçekten de buldozer oflaya poflaya durdu önümüzde. Aynı anda sürücüsü camdan başını uzatıp, “Teyze! Hey teyze!” diye bağırdı.

Yanıt vermek yerine, çantasından örgü takımını çıkarıp şişlerini tık tık da tık tık... tık tık da tık tık diye işletmeye başladı bizimki.

Şoför, çattık der gibi bir hareket yaptı. İhtiyar, örmekte olduğu yeleği gösterip, “Nasıl ama, güzel renkler, değil mi?” dedi. “Güzel güzel de teyzecim, bu biraz... yani bu iş biraz tehlikeli olmaya başlamadı mı?” diyecek oldum. “Ayol ne tehlikesi olacak, örgü örüyoruz şurda,” dedi ve kıkırdadı.

Sürücü nihayet indi buldozerinden. Kabadayı bir yürüyüşü vardı. Bizim ihtiyara diklenecek mi diye telaş ettim tabii. Fakat ihtiyarın telaş ettiği yoktu. Adam iyice yanımıza yaklaşıp, “Hayırlı günler hanım teyze,” dedi, sigara içmekten kartlaşmış sesiyle.

“Hayırlı günler evladım,” dedi teyze, bir ahbabına rastlamış gibi. “Nasılsın, iyi misin?”

“Pek iyi değilim vallahi teyzecim, işimizi yapamıyoruz...” dedi adam.

Teyze, “İşin çocuk parkı yıkmaksa yapmayıver a güzel evladım, hayır işlemiş olursun,” dedi tekrar örgüsüne dönerek.

Adamın dişleri arasından, “Fesüphanallah!” dediğini duydum. “Allah Allah... Çattık ya... Teyze, şşş, kime diyorum, çekil de işimizi yapalım.”

“Aman evladım,” dedi bizimki, “ismini buyurur muydun?”

Adam şaşaladı. Sanki o âna dek adını öğrenmek isteyen kimse olmamış gibi yumuşadı sesi, “Kâmil” dedi, “Kâmil benim ismim.”

“Aman ne güzel isim!” dedi teyze, neredeyse şakıyan bir sesle. “Benimki de Kıymet. Memnun oldum evladım.” Böyle söyledi ve tekrar örgüsüne döndü.

“Bunak mıdır nedir!” diye söylendi bu kez adam. Bir iki volta attı, kendi etrafında döner gibi tuhaf hareketlerde bulundu. Neden sonra, “E ne olacak böyle teyze, sen bize işimizi yaptırmayacak mısın?” dedi bu kez daha sakin bir tonda.

Bunun üzerine Kıymet Teyze örgüsünü kucağına indirip girdi söze: “Yavrucum, senin de evlatların vardır herhalde, değil mi?”

Adam başını salladı.

“Allah bağışlasın yavrum, nazarlar gelmesin,” diyerek şezlongun koluna vurdu. “Bak şimdi, şu karşıki balkonu görüyor musun?”

Adam başını çevirip rengârenk sardunyaların olduğu balkona baktı. “He görüyorum tabii teyze, çok güzelmiş, senin mi?” dedi.

“Benim ya,” dedi ihtiyar gururla, “işte o balkonda oturup duamı okuyorum, gökyüzümü, yıldızımı, güneşimi görüyorum ben buradan. Oynayıp koşturan çocukların cıvıltısını duyuyorum.”

Lafın burasında durup şöyle bir süzdü adamı, sonra devam etti: “Talebeler, parası olmayan sevgililer gelip bu parkta soluklanıyor. Yaşlılar oturuyor, torunlarını salıyorlar, bir keyifliler ki görsen...”

Adam, görmek istermiş gibi bu kez parka çevirdi bakışlarını. Park boştu, çünkü etrafı şeritle çevrilmişti. Şeridin dışında küçük bir kalabalık toplanmıştı.

“Evladım,” diye devam etti Kıymet Teyze, “şimdi burası yıkılınca ne olacak, biliyor musun?”

Adam omuz silkti; “Ne bileyim teyze, bina dikerler herhalde,” dedi.

“Tabii ya,” dedi ihtiyar, “her tarafımız bina, soluk alacak yerimiz kalmadı. İşte bu güzelim parkı da yıkıp yedi kat inşaat yapacaklar buraya, iki katı da kaçak.”

“Yok teyze, olur mu öyle şey, kaçak iş olmaz bizde,” dedi adam, ama içine de bir kurt düşmüş gibiydi.

“Kaçak ya da değil, ne fark eder?” dedi Kıymet Teyze. “Bu parkın yıkılacağını duydum duyalı uykularım kaçtı benim. Hayatım karardı. Kırk Yasin okudum, hatta fazlasını okudum. Ama yok böyle olmayacak, dedim sonra. Aldım sandalyemi, oturdum buraya.” Bunu söyledikten sonra kısa bir sessizlik oldu. Bu kez daha tok bir sesle konuştu Kıymet Teyze: “İlle de yıkacam diyorsan, benim cesedimi çiğnemen gerek, işte bu kadar!”

Adam irkildi; “Aman teyze o nasıl söz, yapma etme, ne gelir benim elimden?” dedi neredeyse yalvararak.

“Orasını ben bilmem,” dedi teyze ve tekrar aldı eline örgüsünü. Bu arada etraf giderek kalabalıklaşmıştı.

Buldozerci, telefonuna baktı önce, birini arayacak gibi olup vazgeçti. Kalabalığı şöyle bir yokladı. Kimseden çıt çıkmıyordu, ama her an çıkabilirdi. Nabzının hızlandığını duydum. Geçici bir süreliğine onunkine geçse miydim acaba? Ne düşündüğünü öğrenirdim belki. Kıymet Teyze’ye ve parkın öteki sahiplerine bir faydam olurdu belki... Kıymet Teyze beni şu dünyada duyabilen tek insandı ne de olsa.

Daha fazla düşünmeye ne gerek vardı canım, hoop zıpladım buldozercinin nabzına.

6

Şu anda önemli olan tek şey örgü işiymişçesine, bakışlarını kadının el hareketlerine dikip kalmıştı Kâmil. Etraftaki konu komşuyla Kıymet Teyze laflamaya bile başlamışlardı. Olağan bir durumun içindelerdi de havadan sudan konuşuyorlardı adeta. Onlar böyle gündelik sohbetlerine daldıkça, Kâmil'in ve buldozerinin varlığı giderek siliniyordu sanki. Kıymet Teyze'nin çın çın öten şişleriyle mahallelinin çoluk çocuktan, işlerden güçlerden bahseden cümleleri bütün parkı kaplıyor, onların varlığı böyle genişledikçe Kâmil ve buldozerininki iyiden iyiye silikleşiyordu.

Biraz sonra Kâmil kendini hepten unutulmuş buldu. Sanki orayı sessizce terk etse kimse yokluğunu fark etmeyecekti. Kendi varlığına dair inancını tazelemek istercesine kafasını kaşıdı. İçlerinden birinin dönüp bakması, ona görünmez olmadığını kanıtlayacaktı. Kimse bakmadı. Kâmil görünmez olmadığını, bilinçli şekilde görmezden gelindiğini anladı.

"Ben ne yaptım ki?" dedi kendi kendine. "Emir kuluyum ben." Bunu sesli söylediğini sanıyor olmalıydı ki, durup bir yanıt bekledi. Onun yerine, Kıymet Teyze komşulardan birine, "Şu iş bitsin, belediyeye yazı yazmak lazım, oyuncaklar yenilenmeli, her tarafları pas içinde," dedi. Bunun üzerine Kâmil, küskün bir çocuk gibi onlara sırtını dönüp buldozere yürüdü.

Neden harekete geçemediğini, onları umursamayıp işine bakmadığını kendi de bilmiyordu. Bir şey onu tutuyordu ama ne? Yoksa çocuk oyuncağıydı yani, gaza bastı mı kim durabilirdi karşısında? Ama ne hikmetse, bunun aksi de mümkünmüş gibi geliyordu. Evet, mantığı bunu kabul etmiyordu. Bassaydı gaza, hepsi çil yavrusu gibi dağılacaktı. Öyle olmalıydı. Öyle olması beklenirdi. İnsanlar bir park için hayatlarını tehlikeye atacak değillerdi ya. Fakat tam da bu noktada kafası karışıyordu Kâmil'in. Acaba diyordu, atarlar mıydı? Şu yaşlı teyze mesela, kaybedecek hiçbir şeyi yokmuşçasına rahat oturan şezlongunda, hayatını feda edebilirmiş gibi de geliyordu aslında. Evet evet, bir çocuk parkı için ölecek göz vardı onda. İşte bu gözler durduruyordu Kâmil'i.

Buldozerinin içinde öylece otururken, oyun dışı bırakılmış bir çocuk gibi hissediyordu şimdi kendini. Acaba o da oyuna katılsa ne olurdu? Bunun bir an için bile olsa aklından geçtiğini gördüm. “Buldozeri şuracıkta bıraksam ve direnişçilerin arasına katılsam ne olur?” Hemen sonra, “İşten atılırım, olacak olan o!” diye payladı kendini. Polis çağırsa peki? Akabinde gelen düşünce buydu. Herkesin ilk aklına gelecek çare. Polis icabına bakardı hepsinin, bunu biliyordu. Tutar kolundan evine gönderirlerdi Kıymet Teyze’yi. Mahalleli arasında direnen birkaçını da gözaltına alırlardı. En fazla bir iki tartaklanırdı ahali. Olurdu o kadar. Kimse öyle büyük bir zarar görmezdi. Kâmil de işini yapmış olurdu. Bu düşüncelerle çevirdi kontağı. Bir kez daha deneyecekti şansını, yine çıkarlarsa karşısına arayacaktı polisi. Başka çare bırakmamışlardı ona. Günah ondan gitmişti artık.

Buldozerin motoru gürültüyle çalıştı, lastikleri ağır ağır döndü toprağın üstünde. Kıymet Teyze başını bizden yana çevirmedi bile. Mahalleli ise işi ilerletmiş, direnişi pikniğe çevirmişti. Dikkatim Kâmil’de olduğundan farkına varmamıştım o âna dek. Yerlere örtüler serilmiş, evlerden termoslar getirilmişti. Daha demin in cin top oynarken, şimdi çocuklar fink atıyordu parkta. Benimle aynı anda Kâmil de fark etti onları. “Eyvah!” dedi ve frene bastı istemsizce. Çocukların gözü önünde ana babalarının üzerine buldozer sürecek adam değildi o. Kasketini çıkarıp fırlattı direksiyonun üstüne. “Edeyim ben böyle işin içine!” derken, telefonu kaptığı gibi indi buldozerden. O kadar hızlı hareket etmişti ki, düşünce silsilesine ben bile yetişememiştim. Polis değildi aradığı, onu tahmin edebiliyordum. Belki de müdürüyle konuşacak, gel sen bul bir hal çaresi diyecekti. Telefon ikiletmeden açıldı. Bir kadın sesi duymayı beklemiyordum doğrusu.

“Efendim canım?” diyordu ses.

“Zuhal, bana bir akıl ver, çıldıracağım,” dedi Kâmil.

“Hayırdır bi’ tanem, dur hele bir sakin ol önce, bu ne telaş,” dedi Zuhal.

Kâmil’in sesi ağlamaklı çıkıyordu şimdi. Zuhal’le konuşurken birden o güçlü kuvvetli adam gitmiş, bir oğlan çocuğu gelmişti yerine.

“Ben sana diyorum, bu yıkım işleri bana göre değil, her vakit anacığımı hatırlıyorum Zuhal, olmuyor, yapamıyorum, başka bir iş bulalım bana.”

Karşı taraf sessiz kaldı önce. Kâmil'in o ikircikli hali şimdi daha çok anlam kazanmıştı. Demek, bu yüzden hemen ilk akla gelecek olanı yapmamış, polisi ya da müdürü aramamıştı.

"Ah benim vicdanlı kocam, canım kocam, haklısın, biliyorum..." dedi Zuhal. "Ne oldu anlat hele, belki vardır bir yolu..."

"Yok Zuhal, ne olacak, park yıkmaya gönderdiler bu kez de. Buraya geldiğimden beri, o ihtiyar kadının gözleri, anamın gözleri sanki. Anacığımın kollarını açıp durduğu o resim gitmiyor gözümün önünden..."

Şimdi basbayağı ağlıyordu Kâmil. Çökmüştü yere. Buldozere sırtını yaslamış, bacaklarını toprağa boylu boyunca uzatmıştı.

"Öyleyse yapma!" dedi Zuhal kararlı bir sesle. "Belki de bugüne dek yaptığın hata. Ananın hatırına bu kez de sen bırak yıkım işini. Böylece ruhu da şad olsun Hatice annemizin. Bırak Kâmil'im, çek git ordan. Buldozeri de gelip alsın, kim alacaksa."

Bu sözlerle birlikte, Kâmil'in iç çekişleri biraz olsun duruldu. "Anamın katili gibi hissediyorum kendimi Zuhal," dedi sonra.

Bununla ne demek istediğini anlamak için çok uğraştım. Kâmil'in zihninin derinliklerine dalmayı, kendisine yaklaşmakta olan birini kucaklamak ister gibi kollarını açan kadına sonradan ne olduğunu öğrenmeyi çok isterdim. Fakat Kâmil bu görüntünün devamını kendine bile göstermeyi reddediyordu.

Biraz sonra uzun bacaklarının yanı başında iki kadın ayakkabısı belirdi. Tozlanmış rugan ayakkabıların sahibi Kıymet Teyze'den başkası değildi.

"Ağlama be evladım, ne diye ağlıyorsun? Bazı şeylerin çözümü çok basittir, biz karmaşık hale getiririz, bilmez misin?" dedi.

Kâmil burnunu çeke çeke kaldırdı başını.

"Zuhal, birazdan ararım seni, daha iyiyim merak etme," deyip kapattı telefonu.

Gözü Kıymet Teyze’de, ayağa kalkmaya çalışırken elini uzattı yaşlı kadın. Kendinden beklenmeyecek bir güçle tuttu Kâmil’in elini, kaldırdı onu ayağa.

Kâmil, kadının gözlerine bakarken, “Ah anacığım!” dedi.

Kıymet Teyze kendisine söylendiğini farz ederek yanıt verdi: “Güzel yavrum, hadi sen git şimdi.” Sırtına dokunurken bir anne kadar şefkatliydi, “Müdürüne ilet mesajımızı, kendini de kurtar bu dertten, versinler sana başka bir iş. Benden sana büyük tavsiyesi, bak senin de çocukların varmış, bu parklar hepimize lazım, e mi evladım, hadi güzel yavrum, yolun açık olsun...”

Kâmil sırtına dokunan elin sıcaklığıyla aynı anda büyük bir yükten kurtulduğunu hissetti. Kararını vermiş olmanın huzuruyla el salladı mahalleliye. Buldozeri geri geri çalıştırırken, müdüre kuracağı cümleleri tasarlıyordu zihninde. “Gecekondu çocuğuyuz biz müdürüm, yakışmaz bize...” derken gülümsedi.

7

Kâmil’in nabzından ayrılalı bir iki hafta oldu. Kıymet Teyze’yi merak ediyordum. Tabii parka ne olduğunu da. Sonunda merakıma yenik düşüp parkın yolunu tuttum. Ne diye bu kadar bekledim, ben de bilmiyorum. Galiba üzücü bir manzarayla karşılaşmaktan, parkın yerinde yeller esmesinden korkmuştum. Oraya vardığımda derin bir nefes aldım. Park olduğu gibi duruyordu. Hatta birkaç oyuncak yenilenmişti bile. “Demek belediyeye o yazı yazıldı!” dedim kendi kendime. Hava güzeldi. Bu kadar yol gelmişken biraz durup insanları seyretmek istedim. İşte, onu da o sırada gördüm.

En büyüğü altı yedi yaşlarında olan bir grup çocuğun az ötesinde durmuş, onları seyrediyordu. Her şey olağan seyrindeydi. Oynuyorlardı işte çocuklar. Ancak sonra bir sessizlik oldu ve sessizliğin içinde bir trenin ritmi gibi kararlı ve hızlı atan nabzını duydum. Bir kadın, örgüsünü bırakmış onu izliyordu. Bir annenin bedeni yay gibi gerilmişti. Bir baba ayağa kalkmış, uzun bacakları ve iri gövdesiyle oyun alanına dalmaya hazırlanmıştı. Oysa bir olay yoktu. Tekrar ona baktım. Oyun alanının dışından öteki çocukları seyrediyordu. Nabzını duyabiliyordum. Diğer çocuklarınkinden hızlıydı.

Bedeni kavruk, bakışlarıysa değişikti. Yaşını tahmin etmek zordu. Benim için bile. Yedi yaşında da olabilirdi, üç yaşında da. İki kulağında da işitme cihazı vardı.

Oyun çocukları, onun parka adım attığını görür görmez çemberlerini daralttılar. Kız şimdi oyun alanının içinde ama yine de dışındaydı. Sonra annesinin sesini duyduk: “Melis, hadi güzelim, katılsana arkadaşlara...”

Bu cümle, Melis’i harekete geçirmeye yetmedi ama ailelerin ve çocukların üzerindeki tedirginlik, yeni geçen bir geminin denizde yarattığı dalga gibi yükseldi.

Oyun alanında, cüceler ülkesine dalmış Gulliver’e benzeyen baba, gözlerini dikmiş Melis’e bakıyordu. Sonra anneye çevirdi bakışlarını. İnsana pek

güven vermeyen bir kibarlıkla, “Tabii gelsin...” gibi bir şeyler geveledi.

Melis bir adım attı çocuklara doğru, fakat durdu. Çocuklara değil, babaya dönüp bir şey söyledi. Söylediği anlaşılmamıştı. Adam boş boş baktı Melis’e. Tekrar anneye çevirdi bakışını. Anne sakindi, kaygılı değildi. Adamın yanıt arayan bakışlarını görmezden geldi. Melis anlaşılmayan cümlesini tekrarladı. Adam yine anlamadı. Hayır, başka bir dilde konuşmuyordu çocuk. Baba herkesin duyabileceği bir biçimde seslendi anneye: “Konuşamıyor herhalde, kaç yaşında?”

Melis işte şimdi anlaşılır ve net bir cümle kurdu: “Melis konuşuyor. Melis yedi yaşında.”

Ancak, baba bunu da anlamadı. Belki de duymak istemedi. O sırada, karısı olduğunu tahmin ettiğim bir yetişkin daha daldı oyun alanına. “Ne oldu hayatım, bir sorun mu var?”

Baba, “Yok yok,” derken, Melis’i işaret etti çenesiyle ve dişlerinin arasından, “Otistik herhalde?” dedi. Melis bunu duydu ya da duymadı bilmiyorum, çocuklarsa oyunlarıyla ilgileniyordu.

Önce annesine, sonra çocuklara baktı Melis. Annesi, eliyle poposundan ittirirmiş gibi, “Hadi,” dedi kızına. Melis’in yüzü dalgalandı. Ağlayacak mı? O an, tam da o an atladım nabzına.

Artık yalnız olmadığını hissetti mi bilmiyorum, bu kez daha kararlı bir adım attı çembere doğru. Yaklaştıkça nabzı hızlanıyordu. Avuç içleri, saç dipleri sırılsıklamdı. Vücudu kasılmıştı. Çocuklar kumdan kale yapıyorlardı. Çemberin içi renk renk kova ve kürekle doluydu. Melis’in içsesini duydum o anda: “Ben de istiyorum.” Melis’in elinde kova da kürek de yoktu. Döndü, annesine baktı, annesinin yüzündeki cesaret verici gülümsemeye.

Gulliver çiftinin nefesini ensemizde hissediyorduk. Acaba Melis’i daha önceden tanıyorlar mıydı? Bu tedirginlikleri eski bir tatsızlığa mı dayanıyordu? Ancak Melis saldırgan bir çocuğa benzemiyordu.

Melis’in ağzından anlaşılmaz bir cümle daha döküldü. Çemberdekiler başlarını kaldırıp dışardakine baktılar. Sonra bir şey söylemeden içeri

döndüler.

Şimdi Melis nefesini tutuyordu. O anlaşılmaz cümle bir kere daha döküldü dudaklarından. Çocuklar bu kez birbirlerine bakıp gülüştüler.

Bu gülüşmeler Melis'in kulaklarında çok fena çınladı. Kulaklarının kızardığını hissetti. Elleriyle onları kapatmak istedi. Kulakları sanki kocaman olmuştu. Çizgi filmlerde gördüğü fillerin kulaklarını düşündü. Fil pembeydi ve kulaklarıyla uçabiliyordu. Ama Melis uçamazdı. Melis'in kulakları pembe değil kırmızıydı zaten. Melis bütün bunları düşünürken bir ses duyup o yöne baktık.

Anne Gulliver, "Hadi Oğuz, eve gidelim artık," diyordu.

"Ama yeni geldik yaa..." dedi Oğuz.

Adam, karısının kolunu tutup kulağına fısıldadı: "Niye biz gidiyormuşuz, biz kalıyoruz."

Banklara yayılmış anne babalar, onlardan tarafa gözlerini dikmişlerdi bile. Cümlesi anlaşılmayan Melis ani bir kararla geri döndü ve annesine doğru koşmaya başladı. Pes mi ediyorduk yani? Biz mi gidiyorduk? Kulaklarını rüzgârda kanat gibi çırptığını hayal etti Melis. Annesine koşmuyor, uçuyordu. Kırmızı olduğu için daha da güçlüydü üstelik onun kanatları.

Annesinin yanına vardığımızda, sırt çantasında bir şeyler aramaya koyuldu. Aradığını bulamadıkça nabzı daha da yükseldi. "Ne oldu Melis'ciğim, ne arıyorsun?" dedi yumuşacık bir ses tonuyla annesi. Melis sadece annesinin anladığı bir şeyler söyledi yine. Nabzında olmama rağmen, cümlesini ben de anlayamamıştım.

Annesi, "Dur canım, çantanın dibine düşmüş olmalı," dedi. Melis ellerini çırptı. Anne, çantanın dibinden bir mücevher çıkarır gibi çıkardı kızının istediğini. Bir bebekti bu. Sıradan bir bebek değil de, şu süper kahraman olanlardan.

Melis oyuncağı kaptı, oyun alanına geri uçtuk. Kulaklarımız kırmızıdan pembeye dönmüştü, zaten artık o kadar hızlı uçmamız gerekmiyordu.

Melis’in geri dönmeyeceğini zanneden Gulliver’ler banklarına yerleşmişti bile.

Çemberin yakınına gelince durduk. Melis, nefesinin yatışmasını bekliyordu. Elindeki oyuncağı yavaşça yere, çemberin yakınına bırakıp geri çekildi. Oyun alanında bir taşın üstüne oturup beklemeye koyulduk. Melis gözünü onlardan ayırmıyor, ama dikkatlerini çekmek için de başka bir çaba sarfetmiyordu.

Çocuklardan biri, Melis’in bıraktığı bebeği nihayet fark etti, eline aldı, incelemeye başladı. Başını kaldırıp sahibini aradı. Melis’le göz göze geldiler. Çocuk yavaşça yanımıza geldi. “Oynayabilir miyim?” dedi. Melis başıyla onayladı. Konuşmak yerine oynayarak gösterdi oyuncağın marifetlerini yeni arkadaşına. O sırada eli kulaklarına gitti, normal boyutuna geri dönmüşlerdi. Bu onu rahatlattı.

Öyle çok büyük bir marifeti yoktu oyuncağın. Işıklı mışıklı, kanatlı bir şeydi işte.

Az sonra, çocuk annesinden kendi oyuncağını alıp geldi. Melis’e uzattı. Şimdi birbirlerinin oyuncaklarıyla oynuyorlardı. Pek konuşmadılar, ama anlaştılar. Melis’le arkadaşının nabzı birbirine yaklaştı. Anneler, babalar yeniden arkalarına yaslandı. Kadın örgüsüne kaldığı yerden devam etti. Gulliver’ler bile havadan sudan konuşmaya başladığına göre, ben de artık yerime dönebilirdim. Nabzından çıkıp meydana doğru yol alırken, Melis o gülümseyen gözleriyle bana bakıyormuş gibi geldi.

8

Her büyük meydan saati gibi özlediğim huzur ve sükûneti yakaladığımı sandığım bir gecede, kulakları sağır eden bir gümbürtüyle sıçradım. Bunca asrın taşıyım, belki de gözlerden azade bir zaman kaymasıyım, fakat böyle bir gümbürtü, böyle bir sağanak görmedim sevgili okur. Şehri esir almış tek bir ses vardı artık. Doğanın öteki sesleri susmuştu. Uykularından uğrayan şehir sakinleri, pencerelerinden burunlarını dışarı çıkarıp neler olduğunu anlamaya çalıştıklarında, sokak kedilerinin, köpek klanlarının, kuşların ve böceklerin yerine sokaklardan başıboş, büyüklü küçüklü taşıtların ceviz kabuğu gibi akıp gittiğini gördüler. Bense; denizden boca edilmiş gibi yağan bu öfkeli sağanağı nasıl olup da dörtayaklılar kadar erken hissedemediğimi düşünüyordum. Bu öngörüsüzlüğüm, neticede insan yapımı olmamdan kaynaklanıyor olabilir. En azından, daha iyi bir cevap bulana kadar bu tespitim baki.

Yelkovanım bir yanda, akrep beri tarafta, gökten yere yağan bir çağlayana karşı intihar dalışına geçmiş albatros gibi dikiliyordum işte meydanın orta yerinde.

Kediler, köpekler kendilerine çoktan birer kuytu bulmuş, martılar susmuş, güvercinler sığındıkları deliklerde birbirlerine sokulmuştu. Bir gümbürtüde sinmiş, donmuştuk anlayacağınız. Sabah gözünü açan insanlar, uyudukları şehirde uyanamayacaklar diye korktum doğrusu...

Sonra daha da tuhaf bir şey oldu. Güçlü bir nabız sesi... Benim için büyük bir sürprizdi. Böyle bir gecede. Giderek hafızamın unutulmazları arasına katılacak bir gecede yani! Önce telaşlandım, yoksa bu... Sel sularına kapılmış birinin yardım çağrısı mıydı? Hayır! Nabız, bugüne dek birlikte attıklarımdan çok farklıydı.

Bir insana ya da hayvana değil, şeklini şemalini kestiremediğim bir yaratığa aitti sanki. Nabzı duymamla, silik bir görüntü de belirmişti gözümün önünde. Puslu bir camdan baktığınızda gördüğünüz, akan lekeleri hatırlatan an’lar. Ama çok iyi hatırlıyorum, nabza eşlik eden keskin bir duygu vardı.

Sağanak, yavaşlamak şöyle dursun, korku duvarımızı giderek zorluyordu. Öfkeliydi. Evet ama bu yıkıcı öfkenin, katlanarak çoğalmanın mutlaka bir nedeni olmalıydı.

Korkunun durmuş bir saate faydası yoktu! Nabzına atladığım an, yeni bir öfke patladı kulaklarımızda. İlkini aratmayacak şiddetteydi. Hani suya daldığınız anda, dünyayla aranıza tül perde çekilmiş gibi olur ya, aynısı oldu. Sesler boğuldu, görüntüler bulanıklaşıp dans etmeye başladı. Üstelik, duran bir suyun değil, hareket eden, akan, durmadan akan, aktıkça bir şeylere çarpıp yolunu değiştiren, yeterli eğimi bulduğunda hızlanan bir suyun damarlarında yüzüyordum. Telaşlıydı. Öfkesi telaştandı. Arıyordu. Ama neyi?

Suyun nabzını duymak için çabalamam, onun içine sızmam, öfkesinin nedenlerini öğrenmek istiyorsam onunla birlikte akmayı becermem gerekiyordu belki. Çünkü suyun kendisi çağırmıştı beni. Belki de, soru sormaktan vazgeçip sadece dinlemeliydim.

Su perdesinin arkasından dışarıya baktım. Gün ağardı. İnsanlar telaş içinde koşturmaya, işyerlerine, okullarına ulaşmaya çalışıyordu. Ayaklar, bazısı dizlere kadar suya dalıp çıkıyor, suyu dövüyordu. Bazı yerlerde belediye otobüslerinin tekerlekleri suyun altında kalmıştı. Terk edilmiş arabalar, derin su alan yerlerde yüzüyordu. Su, şehri tümüyle yutmak istercesine akmayı, birikmeyi, çoğalmayı sürdürüyordu.

Yatağı asfalt olan bir vadiye gömülmüş olduğumuzu düşündüm. Gökten inen yağmurun asfaltı delmek istediğini, delip toprağa ulaşmak istediğini... Bu düşünce bana mı aitti, yoksa suyun nabzının kulağıma fısıldadığı bir şey miydi?

Su, aklım aracılığıyla benimle konuşuyormuş hissine kapıldım. Şu anda, onun nabzıyla düşündüğüm şu anda, aklımdan geçenlere daha çok kulak vermeliydim.

“Burada hiç toprak yok,” cümlesi döküldü dudaklarımdan. “Hiç ağaç yok, orman nerede? Toprağa ulaşmalıyım, toprağa kavuşmak için daha güçlü yağmalıyım. Daha şiddetle. Daha... daha... ısrarla...”

Bu cümleler bana ait değil. Biliyordum artık.

Şehrin üzerindeydik. Onu kuşbakışı görebiliyordum. En son bir martının nabzına atladığımda bu kadar yüksekten görmüştüm şehri. Değişmişti. Sayılamayacak kadar çok yeni bina, gökdelenler, viyadükler, otobanlar, havaalanları, beton köprüler inşa edilmişti. Daha çok griler, siyahlar, aralarında cılız ve mahcup duran yeşil alanlar.

Yerdeyiz. Su, gökten şiddetle iniyor. Her bir katresi defalarca vuruyor şehrin üstüne. Ucu bir köprüye varan otobandayız. Araçlar balık istifi, daha köprü görünmüyor. Neden sonra asfaltta bir çizgi oluştuğunu fark ettim. Bir çatlak. Henüz yarığa dönüşmemiş, ama bu deli su kararlılığını sürdürürse, kuşkusuz dönüşecek. Arabaların farları açık. Kimse başını çıkarmaya cesaret edemiyor. Su, arabaların metalinde patlıyor, sıçrıyor, taşın metale çarpması gibi sesler çıkarıyor. Farlar, şaşkınlıktan kocaman olmuş insan gözleri gibi. Dünyanın sonunun geldiğini düşünüyor olmalılar.

“Toprak, toprak, toprak...” sesleri dökülüyor bir kez daha dudaklarımdan. Demek, asfaltın altında kalan toprağa ulaşacak su. Bunu yapacak. Ulaşana kadar da vazgeçmeyecek.

Bir gümbürtü daha... Çatlak, derin bir yarığa dönüşüyor. Arabalardakilerden korkulu nidalar... Yer, deprem gibi bir sarsıntıyla yarıldı.

Yarık insanları yutmadı. Öyle bir şey olmadı. Su, bulduğu yarıktan içeri aktı. Asfaltın ve betonun derinlerinde boğulup kalan toprakla buluştu. Nabzının yavaşladığını hissedebiliyordum. Sakince akmayı, toprağın her hücresine nüfuz etmeyi sürdürdü. Yağmur devam ediyordu, ama eski şiddetinde değil.

Su, yolunu bulmuştu. Döngüsüne kavuşmuştu. Şimdilik...

Bu meydanı seviyorum, nabızdan nabıza atlamayı, güneşi herkesten önce karşılamayı, en son batıran olmayı. Durmuş bir zamanın müebbet bekçiliğini. Seviyorum...

9

Yelkovanım birkaç saniye normal ilerliyor, sonra üç aceleci adım atıyordu. Tık, tık, tık, tık, tıktıktık, tık, tık, tık, tık, tıktıktık...

Bir film izliyordum sanki. Tuhaf ki bu film meydanda geçmiyordu. Üstelik, figürlerin konturları hiç net değildi. Seçebildiğim kadarıyla bir kadın bir adama, şahdamarı şişmiş halde ağzına geleni söylüyordu. Adam bu öfke karşısında suspustu. Kadın bir süre sonra hızını alamayıp adamın geniş göğsünü yumruklamaya girişti. Ancak kollarında tonlarca ağırlık varmış da kaldıramıyor ve o bitirici yumruğu bir türlü indiremiyor gibiydi. O zaman emin oldum, bu bir rüyaydı. Böylesi ilk kez geliyordu başıma. Nabzına sürüklendiğim kişinin rüyasına da tanık olabiliyormuşum demek.

Uyandı. Kıran kırana bir boks maçından çıkmış gibi ağrıyordu kolları. Şimdi de kadının evinde, hem de yatak odasında bulunmanın şaşkınlığını atmaya çalışıyordum. Demek ki nabzını duyduğum kişilerin ille de meydandan, yakınımdan geçmesi gerekmiyordu. Öyle ya, telefon muydum ki ben, kapsama alanım olsun!

Yanı başımızda, az önce uğradığı saldırıdan habersiz, bebek gibi uyuyan adama baktı. Rüyadaki öfkesini sürdürürcesine attı üstünden yorganı. Terliklerini giyip banyoya girdi. Aynadaki yüze bakmaktan kaçındı. Gözlerinin önünde rüyadan değil, gerçek hayattan bazı görüntüler belirip kayboluyordu. Bir yandan bu görüntüleri yakalamaya çalışıyor, bir yandan da bulunduğum evin meydana ne kadar uzaklıkta olduğunu merak ediyordum. Biraz sonra bu düşünceleri bir kenara bırakıp kadının zihninden geçenlere odaklanmaya karar verdim. İşinin ehli bir hikâye anlatıcısı, kendi evhamlarına değil, kahramanının dünyasına odaklanırdı ne de olsa. O an, kadının gözünde canlanan görüntülerde küçük bir kız çocuğunun korku dolu bakışlarıyla karşılaştım. Üstüne yürüyen bir adamın gövdesi vardı sonra. O iri gövdenin gölgesinde titreyen, küçülen, kırılgan kendi bedeni.

Duşa girdi. Sular bedeninden akarken banyo kapısının açıldığını duydu. Biri musluğu açtı, dişlerini fırçaladı. Sanki o duşta değilmiş gibi, varlığını

umursamadan. Bir günaydın bile demeden. Dün gece ne olduysa artık, karısıyla temastan kaçınıyordu demek. Sonra da sessizce çıktı gitti.

Kadın gözlerini yumup, adamın odanın dışında ne yaptığını hayal etti. Zihnindeki koca, koridorda çocuğun odasının önünde duraklamadan mutfağa geçmişti. Derin bir soluk aldı. Hayır! Kocası evden ayrılmadan çıkmayacaktı banyodan.

Yine aynı şey olmuştu. Zihninden akıp geçen, tökezleyen her düşünce benim de içimde yankılanıyordu. Adeta tek vücut, tek zihin oluyordum nabzına girdiğim karakterle. Sanki artık kendim olmaktan çıkıyor, onun kimliğine, ruhuna bürünüyordum. Bu duruma teslim olup kadının zihnindeki varlığımın üzerine düşeni yapmasına izin vermek en iyisiydi. Karşılaştığım karakterlerle özdeşleşerek, onların ruhuna yerleşerek hikâyelerini çok daha içerden bir yerden aktarmaktı görevim. Onlara dışardan bakan değil, onlara dönüşen, bedenlerine ve ruhlarına bürünen bir anlatıcıydım.

Çocuk uyuyor olmalıydı hâlâ. İnşallah bakıcı gelmeden uyanmazdı. Kendisi bile bu haldeyken, çocuk nasıl kalkacaktı yataktan kim bilir. Bunları düşünüyordu kadın. Babasının, annesine öyle bağırdığına daha önce tanık olmamıştı çocuk. Uyutana kadar neler çekmişti kadın. Bunları düşünürken öfkesi yeniden kabardı. Düşünceleri bölündü, parçalandı, birbirine karıştı, tüm düzenini yitirdi. Hallaç pamuğundan farksızdı şimdi kafasının içi. Uzak geçmişten bazı görüntülerle, dün geceden taşan kimi anlar birbirine karışıyordu.

Nihayet, sokak kapısının çarpılma sesiyle sıyrıldı bu karmaşadan. Çocuk uyanmadan evden çıksa iyi olacaktı. Sadece kocasıyla değil, evladıyla da karşılaşmaktan kaçındığını düşünmek istemedi. Çocuğu içindi her şey, annesini böyle üzgün görmesindi o.

Bakıcıyla her zamankinden daha mesafeli bir şekilde konuştu. Aksi halde gözlerinden yaşlar boşanabilir ve kendini hiç de münasip olmayan bir dertleşmenin içinde bulabilirdi. Çocuğun saat kaçta uyutulup kaçta doyurulması gerektiğini hatırlattıktan sonra kendini sokağa attı. Şehre yağmur gelmişti. Güneşli bir gün olsa, ruhu kendine tutunacak bir bahar dalı bulabilirdi oysa.

Gece yaşananlardan kalan görüntülerle, rüyasının puslu resimleri iç içeydi artık. Onlardan tümüyle kurtulmak için başka şeyler düşünmeye çalışıyordu ama olmuyordu. Zihni uzun zamandır aynı düşüncede patinaj yapıyordu. Çocuk bu kadar küçük olmasa... Şimdiye kadar çoktan...

Tam o sırada, yani kadın düşüncelerini toparlayamamışken, bir araba etrafa çamur sıçratarak yanımızdan geçip gitti. Kadının montu yarı beline kadar çamurdu şimdi. Öfkelendiğinde ağlayacak gibi olurdu. Kocası gözyaşlarını silah olarak kullandığını sanıyordu o yüzden. Oysa bağıramadığı için ağlıyordu. Montuna çamur sıçradığı için çocuk gibi ağlıyordu şimdi. Durakta bekleyen insanlar ona bakıyordu. Ve o, ağlamasını durduramıyordu. Reklam panosunun arkasına saklandı kendini tutmaya çalışırken.

Otobüs tıslayarak durdu önünde. Ancak bir iki kişinin sığabileceği kadar yer vardı. Otomatik kapı, sırtını sıyırarak kapanırken, montunun kuyruğunu sıkışmaktan son anda kurtarabildi kadın. Az önce üstüne çamur sıçratan arabanın sürücüsüyle kocasının yüzü, üst üste çekilmiş fotoğraf negatifleri gibi birbirine karışıyordu zihninde. Öfkesinin gerçek muhatabı böyle böyle silikleşecekti belki de. Hoyrat bir yabancıya kızmak, hoyrat bir kocaya kızmaktan kolaydı.

Arkadan ittirenlerin kararlılığı ve şoförün azarları sonucu otobüsün ilk sıralarına ulaşmayı başardı. Pencere kenarında başını cama dayamış uyukluyor gibi yapan bir liseli, yaşlıların nazarlı bakışlarını görmezden geliyordu. Orta yaşın eşiğindekilerin akıllarından geçeni ise bir tek ben duyabiliyordum: İnsanların işine gücüne yetişme telaşında olduğu şu saatte ev gezmesine gitmenin ne âlemi vardı Allah aşkına? Zavallı çocuk uyusundu tabii.

Kadın, yolcular arasındaki bu fikir ayrılığıyla ilgilenmiyordu. Çamur içindeki montuna baktı bir kez daha. Keşke plakasını alsaydı herifin. Şikâyetçi olurdu belki. Bir sonuç alınacağından değil ama olsun, birileri sesini çıkarmalıydı artık. Bu şehir günden güne daha da yaşanmaz hale geliyordu. Dün gecenin üzerini yeni yaşantılarla örtmek istercesine bakındı etrafa. Üniversiteli olduğu anlaşılan bir genç, dinlediği müzikle uyumlu şekilde ritim tutuyordu. Uyumlu olduğunu biliyorduk, çünkü müziğin kulaklıktan taşan sesi bize kadar ulaşıyordu.

Bu memlekette şikâyet dilekçesinin bir işe yaramayacağını düşündükçe canı iyice sıkılan kadın, kulağındaki müzikle uyumlu salınan genci dürttü. En azından bu konuda bir şeyler yapabilirdi. Genç, derin bir uykudan uyanır gibi kırpıştırdı gözlerini. “O müziğin sesini kısar mısın?” dedi. Sesinin karşı tarafa ulaşmadığını anlayınca, kendi kulağını göstererek kulaklıkları çıkarmasını ima etti: “Sesini diyorum, kıs şunun, kafamız şişti sabah sabah!..”

10

Üniversitelinin boynu, kulakları, yüzü yanıyordu. Kadının gergin ses dalgalarıyla birlikte, ben de gencin nabzına geçivermiştim. Üniversiteli, müzikten kopmuş, gerçeğe dönmüştü. Neden “sen” demişti kadın? Kendisinden sesi kısması istenmişti ama o hepten kapattı. Kendini de kapatabilmeyi isterdi. Otobüsün içinde olup biten her şeye, aynı havayı solumaktan hiç haz etmediği şu insanlara da kendini kapatabilmeyi isterdi. “Sen,” demişti kadın, “kapat şunu!” Yüzünü dışarı çevirdi. Gidecekti bu ülkeden. “Kapatır mısın?” bile değil, “Kapat şunu!” Bilmiyordu ki kadının meselesi onunla değildi aslında. Bunu söyleyememenin verdiği çaresizlikle meşgul olmanın sırası değildi elbette. Tayin olduğu yeni görev yerine uyum sağlamaya çalışan biri gibi hissettim kendimi.

Havanın aydınlanmasıyla beliren çirkin beton yığınlarına, akıp giden tabelalara, trafikte homurdanarak zehir salan arabalara baktı. Pencereden görünen tek yeşil, otobüsün dış cephesini kaplayan yoğurt reklamındaki ineklerin dikildiği çayırın yeşiliydi. Otobüsü dışardan tümüyle kaplayan dev çayır çıkartmasını yırtmak ister gibi, ani bir kararla kalktı ayağa. Öfkeli kadınla burun buruna geldi aynı anda.

“Affedersiniz,” dedi, “ineceğim de...”

Az önceki tartışmayı çoktan unuttuğu belli olan kadın çekildi kenara. Gençle birlikte indik otobüsten.

İnmiştik inmesine ama genç bir türlü silemiyordu kadının sesini kulaklarından. “Kıs şunun sesini!” demişti kadın. “Kıs!” Kısar mısın bile değil. Kıs!

Peki, o ne yapmıştı? Cevabı yapıştıracağı yerde... Fakir ama gururlu genç edasıyla inivermişti otobüsten. Tribini yesinlerdi senin. Sersem!

Nabzının telaşına yetişmek mümkün değildi. Aklına hücum eden her cümle, bir öncekinin ayağına basıyordu. Kafasındaki kalabalık, otobüsün

içindekinden farksızdı. Yoktu bu kaostan kurtuluş. Bu memlekette, herkes ve her şey birbirinin ayağına basıyordu işte.

Otobüsten inmişti de ne olmuştu? Şimdi iki durak kadar yürümesi gerekecekti. Sırf kadına sinirinden atmıştı kendini dışarı. Sabahtan beri başına gelmeyen kalmamıştı. Ev arkadaşıyla tartışmasını hatırladı. O gıcığın zeytinyağı gibi üste çıkması yok muydu! Neymiş? Bu evde banyo yapmıyormuş, o yüzden su parasının üçte birini ödeyecekmiş hazret!

Kulaklığın kablosu, karşıdan gelen süslü kızın çantasına takıldı. Cep telefonu cebinden fırlayıp yere düştü. Bizimki bakakaldı kızın arkasından. “İnsan bir pardon der ya!” diye bağırdı sonra. Eğilip telefonu aldı, sesini kontrol etmek için kulaklığı yeniden taktı alelacele. Sorun yoktu neyse ki. Kızdan geriye, genzi yakan parfüm kokusu kalmıştı. “Zengin bebesi!” diye tısladı dişlerinin arasından, “Bütün şişeyi boca etmiş üstüne.” Zengin deyince, o ay da harçlığın suyunu çektiğini hatırladı. Yeni bir ev arkadaşı bulmak zorundaydı yine.

Okula ulaştığında ter içindeydi. İlk ders kaçmıştı artık. Bir Allah’ın kulu da çıkmazdı ki yerine imzayı atıversin. “Belki hoca da gecikmiştir,” diye geçirdi aklından. Bu düşünceyle sıklaştırdı adımlarını.

İşte, binanın girişindeydi nihayet. Saatine baktı. Dersin ilk beş dakikası kaçmıştı; yine de bastı gaza. Tam turnikeden geçmişti ki, birinin bağırdığını işitti arkasından: “Hoop! Buraya baksana sen!”

Ortalıkta kendisinden başka kimse olmadığından bir hışım döndü; “Sen” mi demişti o?

“Sana diyorum!” diye bağırdı bu kez güvenlikçi. Eliyle de “gel gel” yapıyordu bir yandan. İşte onu çileden çıkaran, bu hareket oldu.

Gencin nabzı öyle deli atıyordu ki, az sonra olacakları tahmin etmek güç değildi.

“Kimlik!” diye bağırdı güvenlikçi, “Dingo’nun ahırı mı lan burası? Kimliğini çıkar!”

Genç, ağır adımlarla yaklaştı adama. Filmlerdeki gibiydi her şey. Bir yavaşlatılan bir hızlandırılan aksiyon sahnelerinin içindeydik sanki. “Sen kime sen diyosun ulan!” derken çoktan yakasına yapışmıştı herifin. Arkasından gelen küfrü tekrarlamaya müsait değil terbiyem. Küfrün kulaklarına ulaşması yetti güvenlikçiye; adam kırmızı görmüş boğadan farksızdı artık.

11

Boğanın duman tüten kulaklarına yakın bir yerlerinde zonklayan nabzındaydım şimdi. Adam, oğlanı yakasından tuttuğu gibi güvenlik kulübesinin içine tıkıverdi. Bir yandan da bağırıyordu: “Sen kime küfrediyon ulan sıçtığımın iti, kime küfrediyon ha? Kime?!” Diğer güvenlikçiler yetişmese, çocuğu oracıkta hastanelik edecekti yemin ederim. Çocuğa siper olan, elini kolunu tutmaya çalışan meslektaşlarına kükrüyordu: “Anama küfretti! Anama küfretti!” O öyle histerik bir halde bunları sayıklarken, üniversiteli genç kargatulumba sınıfına gönderilmişti çoktan.

Adının Hasan olduğunu daha sonradan öğrendiğim güvenlikçi de kısmetli bir gününde değildi doğrusu. Birkaç öğrenciyle daha atıştı. Kantincinin akrabasını içeri almadığı için aralarında ufak çaplı bir itişme oldu. Kedilere her gün yemek veren taze asistanla birbirlerine çıkıştılar. Hayvanlara ve onlarla ilgili her şeye alerjisi vardı çünkü ve yemekler günlerce orta yerde bekleye bekleye mikrop yayıyordu. Ancak, gün boyu aralıklarla patlak veren bu kavga gürültü, Hasan’ın öfkesini boşaltmasına yetmedi.

Paydos saatinde sivilleri çekti Hasan. Ne yalan söyleyeyim; içi boşalmış üniformasına bakarken, öfkesinin de o çelik dolapta asılı kalmasını umdum. Fakat nabız hızı ve vücut ısısı, umutlarımın boşa çıkacağına işaret ediyordu. Hasan, kimseye tek kelime etmeden attı kendini okuldan dışarı. Kapının önünde dikilip bir sigara yaktı. Eli telefona gitti. Rehberde “Karım”ı buldu. Arama tuşuna bastı.

“Aradığınız kişi şu anda bir başkasıyla görüşüyor...” diyordu dijital kadın. Anonsla birlikte nabzında bir hareketlenme oldu. Sigarayı yere atıp ayakkabısının burnuyla ezdi. Otobüs durağına yöneldi. Yürürken gözü kulağı telefondaydı. Aradığını görüp dönmesi gerekirdi ama dönmedi karısı. Hışımla tekrar yüklendi arama tuşuna. Hah! Çalıyordu.

Yorgun bir “alo” açtı telefonu. Hasan hal hatır yerine, hesap sordu: “Aradım, meşguldü.”

“Annemle konuşuyordum...” dedi yorgun ses.

“Neyse ne!” diye terslendi Hasan. “Kahveye geçiyorum. Akşama bi’ şey lazım mı?”

“Eczaneye,” dedi kadın, “uğrayabilir misin?”

“Ne var, ne oldu yine!” Sesinde endişeden çok hiddet vardı Hasan’ın.

“Oğlanın ateşi düşmedi,” dedi kadın.

İşte o an nevri döndü Hasan’ın. Durağa bir adım kala yavaşladı ve bağırmaya başladı. Duraktakilerin başları ondan yana döndü. Bakışları fark ettikçe daha da yükseltiyordu sesini. Kendini çok haklı hissediyordu çünkü. Haklıydı işte. Ondan haklısı yoktu şu anda.

Neden her şeyi ondan bekliyorlardı? Neden zahmet edip kendisi almamıştı ateş düşürücüyü? Her gün eve ekmek getireceğim diye kıçından ter akıtan oydu. Ama hanımefendi, poposunu rahat koltuğundan kaldırıp iki adım ötedeki eczaneye gidemiyordu, öyle mi?

Kadın, bağırıp çağıran kocasına hiçbir açıklama yapmadı. Hasan’ın bağırtısı bir türlü kesilmiyordu, ama nasıl oluyorsa, giderek ondan uzaklaşıyordum.

Sonra kendimi eski ve bakımsız bir mutfakta, yorgun ve duru yüzlü kadının nabzında buluverdim. Telefonu tezgâhın üstüne bırakmış, oğlunun çorbasını karıştırıyordu. Telefondan kulaklarımıza ulaşan sadece bir vızıltıydı artık. Oğlan mama sandalyesinde oturmuş, çorbasını bekliyordu. Neşeli bir türkünün ezgisi geliyordu derinden bir yerden. Kadın radyonun sesini açtı, açtı, açtı... Ateşten mi bilmem, yanakları nar gibi kızarmış oğlan neşeli çığlıklar atarak çırptı ellerini.

Annenin dikkatiyse ocaktaki çorbadaydı. Kepçenin dönerken oluşturduğu girdaba dalıp gitmişti. Aklı başka yerdeydi evet, ama oğlanın sesi ton değiştirdiğinde kaşık da yön değiştiriyordu. Kocasının vızıltısı kesilmişti çoktan. Yine de kadının hali yoktu dönüp çocukla ilgilenmeye. Gülümsemek, bir sorun yokmuş gibi davranmak, bir lokma daha yedirebilmek için oyunlar icat etmek... Hepsi büyüyordu gözünde.

Yanağından bir damla yaş süzüldü ve çorbanın içine düştü. Kadın gözyaşlı tarhana çorbasını ocaktan aldı. Bütün gün sırtı dönük duracak değildi ya çocuğa! “Eveet, mamamız hazııır...” diyerek tencereyi tezgâhın üstüne koydu. Yüzünde keder izi kalmadığından emin olduğunda döndü oğluna.

“Aman da Mertcan’ım, aslan oğlum arabalarıyla mı oynuyormuş, ınnn ınnnnn...” diyerek mama sandalyesinin üstündeki oyuncak arabayı alıp havalandırdı.

Mertcan bir kahkaha daha patlattı. “Abara! Abara!” diyerek kollarını havaya kaldırdı.

“Aaaa... ama sandalyeden inmek yok!” dedi anne, “önce çorbamızı içiyoruz, sonra oynuyoruz, anlaşıldı mı paşam?”

Mertcan, bu kez mama sandalyesini araba yapıp, olmayan direksiyonu döndürmeye başladı. “Innn ınnn ınn...”

Kadın derin bir soluk aldı. Kalp atışları hâlâ bozuktu. Kendini baskı altında hisseden insanlarda sıklıkla rastladığım bir durumdu bu ritim bozukluğu. Çorbayı ılınması için pencerenin önüne iteledi. Telefonun ekranından saate baktı. Daha dört bile olmamıştı. “Bir gün de kahveyi atla, dosdoğru evine gel be adam!” diye geçirdi içinden. “Hasta işte çocuk, biliyorsun.” Şeytan diyordu ki, al çocuğu dön ananın evine. Tabii şeytana sormak gerekirdi; anasının evindeki o babayı n’apacaktı? Sıkılı dişlerinin arasından tısladı oğlana duyurmadan: “Haahh! Kırk katır mı, kırk satır mı?”

Bu arada oğlan arabadan sıkılmış, çoktan yeni bir oyuna geçmişti. “Dünyadan haberi olmamak” böyle anlardan birinde türetilmiş olsa gerekti. Döndü, ılınmasını hızlandırmak için çorbayı karıştırmaya başladı kadın.

“Aman da acıkmış mı benim paşam?” Sesindeki neşe yama gibiydi işte. Oğlan anasının her cümlesine ya bir çığlık ya da bir kahkahayla yanıt veriyordu.

“Annesi oğluna en sevdiği çorbadan mı yapmış, kuzum çorbasını içince hemencecik iyileşecek miymiş?” Ellerini çırpan oğlan, annesinin her dediğini anlıyor gibiydi. Hap kadardı ama anlıyordu işte.

“Sen onlar gibi olmayacaksın benim Mert oğlum!” dedi kadın, kaşığı uzatırken. Oğluyla gizlisi saklısı kalmasın istemişti belki. Her kaşıkta çorbayı üflüyor, öyle veriyordu oğlana. Her kaşıkta yeni bir cümle içiriyordu sanki. Üfleye üfleye öğretiyordu. “Nazik olacak benim oğlum, güleç olacak, iyi kalpli, düşünceli olacak...” diyordu.

Gözü mutfak penceresinin pervazındaki kavanoza ilişti. Kocasının bıraktığı para yetmiyordu ki ilaca. Yetecek olsa neden istesindi ondan? İstemezdi. Her işini kendi hallederdi o. Kocası içindeymiş gibi ters ters baktı telefona. O sırada oğlan bir kahkaha daha patlattı. Kadının öfkesi, dışarı uğrayamadan sönüp gitti göğsünde. Gülümsedi oğluna.

“Benim yakışıklım bi’ kaşık daha mı istiyormuş?” derken gözlerine yaşlar birikti. Gülmekten gözü yaşardı derler hani, öyle değil.

Kadın neredeyse oracıkta döküverecekti içini oğluna. Bana sorarsanız, tam zamanında çaldı zil. Kâseyi el çabukluğuyla tezgâha bırakıp, koştu açtı kapıyı.

Kapıda kolları karanfille dolu biri duruyordu. Kırmızı karanfiller gizliyordu yüzünü kapıdakinin. Bir an kocasının kendini affettirmek için paraya kıymış olabileceği geldi aklıma. Fakat kadın en ufak bir şaşkınlık göstermeden buyur etti geleni.

“Gel Feride Abla, gel... Ay ne çokmuş bunlar be!”

“Yok Zehra’m yok, bir başına demetlenecek gibi değil dedim ya anam. Yoksa ekşir miydim çocuklu kadının başına?”

Güçbela oturma odasının ortasına yürüdü. Zehra’nın önceden serdiği rengi solmuş çarşaf eskisinin üstüne bıraktı karanfilleri. Feride Abla’nın esmer yanaklarını, kına kızılı saçlarını, tülbentini, kara gözlerini görebildik nihayet.

“Al bakalım!” dedi kadın elindeki poşeti Zehra’ya uzatırken.

“Bu ne Feride Abla?” dedi, içinde ne olduğu belli poşete bakarak.

“Eczaneye uğradım,” dedi Feride, “oğlanın ilacı yok demedin mi?”

Zehra teşekküre davranamadan oğlanın bağrışları duyuldu.

“Geldim, geldim oğlum, geldim kınalı kuzum,” diyerek koştu mutfağa Zehra.

Mert’in yüzü karışmıştı. Ağlamakla gülmek arasındaki o ince çizgiden bakıyordu annesine. Ana oğulun birbirine ne kadar benzediğini fark ettim o an.

“Aaa ağlamak yok ama... Bil bakalım kim geldiii, Feride Teyze’n geldi bi’ tanem,” dedi oğlunu kucaklarken. Mama sandalyesinden kurtulan Mert’in keyfi yerine geliverdi. Zehra bunu fırsat bilip sesinde abartılı bir sevinçle: “Yaaa şimdi birlikte güzel oyunlar oynayacağız biz oğlumla, karanfil oynayacağız Feride Teyze’siyle...”

Feride ise karanfil oyununa koyulmuştu çoktan. Çarşafa serilmiş tepeleme karanfilin önüne çökmüş demetlemeye başlamıştı çiçekleri. Zehra, oğlanı Feride Teyze’sinin yanına oturttu, kendisi de öte tarafa geçti.

Oğlan atılıp bir karanfil aldı, onu Feride Teyze’sine uzattı. Feride, Mert’in verdiği karanfili Zehra’ya uzattı. Zehra kucağında tamamlanmak üzere olan destenin arasına kattı karanfili. Bir tane daha, bir tane daha, bir daha derken birikti desteler.

Birçok desteden sonra, “Yarın,” dedi Zehra, “biz de seninle gelsek Feride Abla? Mert’in ateşi düşerse yani. Bir tezgâh da biz açalım mı yanına?”

Çoktandır bu soruyu beklermiş gibi gülümsedi Feride Abla.

Oğlanın kahkahası çıngırak gibi yankılandı salonun duvarlarında.

Duvarın içinden geçip dışarı çıktım. Yağmur sonrası toprak kokusu vardı havada. İçime çektim kokuyu. Artık dönebilirdim meydana. İçim rahattı, çıngırak seslerini duyabiliyordum hâlâ.

12

Aradan birkaç gün geçmiş olmalıydı. Bir pazar günüydü. Haliyle sabahın bu erken saatinde meydanda in cin top oynuyordu. Pazar günlerini hiç sevmediğimi o zaman fark ettim. Oyalanacak hiçbir şey yoktu. Bir güvercinler, bir de ben. Güvercin milletinin nabzının da cezbedici bir tarafı yoktu doğrusu.

Sonra bir sıkıntı gelip çöreklendi içime. Pazar sıkıntısı diye bir şey varsa odur belki diye geçirdim içimden. Çok geçmeden anlayacaktım, öyle işsizliğin sıkıntısı falan değildi bu. Boğulacak gibi olduğumu hissetmeye başlamıştım. Gömlek giysem yakamı gevşetirdim, o kadar yani. Sonra birden başım döndü ve kendimi şu malum tünelin içinde buldum. Yine bir anafora kapılmış gidiyordum.

Anaforun sonunda orta yaşlı bir kadının yatağında buldum kendimi. Yatağından fırlamış, koridorda sarsak bir halde yürüyordu. O da boğulacak gibiydi. Gömlek değil, gecelik vardı üstünde ve yakasını sağa sola çekiştiriyor, bir yandan da bağırıyordu: “Ayşegül! Ayşegül’e bir şey oldu!”

O sırada salonun kapısında beliren yaşlı adam titreyen bir sesle sordu: “Ne oldu kızım?”

Yaşlı adamın sorusu cevap bulmadı. Kadının nabzı şahdamarında atıyordu.

Adam farkında olmadan elindeki gazeteyi sıktı. Açık olan bulmaca sayfasının çoğunu doldurmuştu. Herkesten önce o kalkmıştı belli ki. Neyi gözden kaçırmıştı ki? Torununa bir şey olduysa, asla affedemezdi kendini. Aklından geçeni, nabzına girmesem de gözlerinden okuyabiliyordum.

Kadın, “Kıza bir şey oldu!” dedi alelacele ayakkabılarını giyerken. “Ekmek almaya göndermiştim.”

Yaşlı adam duyduklarını kavramaya çalışırken, kadın doğruca kapıya yöneldi, kapı ağzında devam etti: “Sesini duydum baba, bağırdı yavrum... Kesin, kesin bir şey oldu.” Tıkandı, konuşamadı daha fazla.

Kulaklarında çınlayan sesi ben de duyuyordum şimdi. O çınlamayla birlikte, kadının nabzından sıyrılıp merdivenlerden aşağı doğru yuvarlandığımı hissettim. Her şey çok hızlı gelişiyordu ve gezmedik nabız bırakmayan ben bile kestiremiyordum zamanı.

Nihayet kendimi apartmanın sahanlığında, sırtını duvara vermiş olan Ayşegül'ün dörtnala koşan nabzında buldum. Yalnız değildi. Ağlıyordu ve bir adama sarılmıştı. Adamın onu sakinleştirmek için bir şeyler söylediğini işittim. Burnuma kesif bir ter kokusu geldi... Kız ağlıyordu ve kulakları yanıyordu. Adam, "Tamam, yok bir şey, şaka yaptım, ağlama," diyordu. Çocuk tanımadığı bu adama sarılmasının yanlış olduğunu biliyor fakat yanlıştan dönemiyordu. Nasıl oldu da inanmıştı! Böyle şaka olmazdı ama çaresizlik onu inanmaya zorlamıştı işte.

Sonunda ani bir dürtüyle geri çekildi. Adamın kolları, kızın etrafını çevrelemiş iki demir parmaklık gibi uzanmıştı duvara doğru. Az önce ağlar halde celladına sarılmış bu kız çocuğundan, o demir parmaklıkları aşması beklenmezdi doğrusu.

Ama o, bunu nasıl akıl edebildiğini kendi de bilmeden, adamın kolunun altından bir hamlede geçiverdi parmaklığın öte tarafına. Kurtardı kendini. Kolları boşta kalan adamın şaşkın bakışları altında merdivene doğru attı adımını. Üçer dörder çıkıyordu şimdi basamakları.

Bense kızla yukarı tırmanmak yerine, kendimi bu ne idüğü belirsiz adamın nabzına atmıştım çoktan. Anlamak istiyordum, ne yapmıştı kıza? Küçük bir kız çocuğu için bile çok dar olan bu apartman girişinde ne tür bir iş dönmüştü acaba?

Adamın telaşlı nabzından zihnine, hafızasına sıçradım. Bir an önce bu apartmandan çıkıp gitmesi gerektiğini düşünüyordu, fakat bir şey onu tutuyordu. Öylece donup kalmıştı kızın arkasından bakarken...

Dokuz, bilemedin on yaşındaydı kız. Herif onu ilkin bakkalda görmüştü. Ekmek alırken... Ama...

Ama önce buradan çıkıp gitmeliydi. Birazdan ailesi gelebilirdi kızın ve onu bu halde bulurlarsa rezillik çıkardı. Kızı ilk gördüğü ânı falan sonra

düşünecekti, şimdi hiç sırası değildi.

Apartman kapısını açmaya çalışırken kavrayamadı kapı kolunu. Terden ıslanmıştı eli.

Bakkaldan buraya kadar kızın peşi sıra yürüyüşünü hatırladı. Arkadan seyretmişti onu yol boyu. “Ekmek almaya gecelikle çıkarsa olacağı bu. Benim bir suçum yok,” diye geçirdi içinden. Anası da mı görmemişti, hadi kız küçük bilmeyebilir de. Ne biçim analar vardı, evlatlarına hiçbir şey öğretmiyorlar mıydı? Bakkaldan buraya kadar takip etmişti, kız uyanmamıştı hiç. “Aptal bir şeydi belli ki,” dedi sokaktan apartmana uzanan bozuk bahçe yolunda yürürken.

“Bir kez dokunacaktım hepsi bu,” cümlesi çıktı ağzından.

İstemsiz sırıttı adam. Kızın apartman kapısını itmeye çalıştığı an canlanmıştı zihninde. Ağırdı kapı, arkasından yetişip yardımcı olmuştu kıza.

Ayşegül’ün yaşadıklarını herifin zihninin perdesinde izliyordum.

Ekmeğin fiyatını soruyordu herif. Kızın yüzünde anlık bir şaşkınlığın belirip geçtiğini görebilmiştim. Koca adamın ekmek fiyatını bilmemesini yadırgamıştı belli ki. Yine de n’apsın, söylemişti işte. Tam o anda herif, kızın şaşkınlığından yararlanıp elini sokuvermişti geceliğinin altına.

Kızın ağzı kocaman açılmıştı. Çığlık, evet çığlık atmaya çalıştığı belliydi fakat cılız bir ses bile çıkmamıştı ağzından.

Yataktan fırlayan annesini düşündüm. Nasıl olmuş da duyabilmişti kızının çığlığını?

Adam parmaklarını burnuna götürüp geri çekti, etrafına bakındı. “Kaçırdık,” diye söylendi, “yapacak bir şey yok, toz olmalı.” Caddeye bir atsa kendini, sonrası kolaydı. Yeniden, birkaç dakika öncesine ait görüntüler belirdi zihninde.

Sessiz de olsa kızın çığlığı telaşlandırmıştı işte adamı. “Şaka yaptım,” dedi. “Korkma, şaka yaptım.” Ayşegül ağlayarak sarıldı adama. Bunu fırsat bilip kızı duvara iteledi adam. İşte bu, Ayşegül’ün nabzına sıçradığım o andı.

Her şey yerli yerine oturuyordu şimdi. Çığlığın atıldığı sırada yukardaydım. Evleri çatı katındaydı ve ne kadar bağırsa da on yaşındaki bir çocuğun sesi onca katı aşamazdı.

Caddeye varınca sigara yaktı adam. İlk nefesi içine çekerken dönüp sokağa baktı, suç mahallini belleğine kazımak istiyordu belli ki. Bir süre buralarda görünmese iyi olacaktı. Kızın yüzünü bile hatırlamıyordu çünkü. “Aynı kıza denk gelirsek işimiz yaş,” dedi yere tükürürken. Sonra arkasına bakmadan karıştı cadde kalabalığına.

Sıradan bir adam. Kimsenin haberi yok az önce işlediği suçtan.

Küçük bir kız. Şimdilik annesinin kollarında.

Yerde bir somun ekmek.

Olayın tek tanığı benim.

13

“İlk kez doğruyu gösterme ihtimalim varmış gibi heyecanlıyım,” demiştim başlarken. Şimdilerde doğruyu göstermenin kalbi yorabildiğini anlıyorum. Mutluluk ve umut veren şeylere tanıklık etmek güzel de, elimden hiçbir şeyin gelmediği, düzeltemeyeceğim, etki edemeyeceğim üzücü duyguların, durumların, olayların tanığı olmak yükmüş meğer. Yo yo, bu yükten dolayı kimseye kızmıyorum. Suçlamıyorum da. Anladığım kadarıyla, hayat böyle bir şey.

Peki, olumsuzlukları bir yük olarak gördüğüm için kendimi suçlamalı mıyım? İşte o konuda kafam biraz karışık. Dünyayı tozpembe mi tahayyül etmiştim ki, şimdi trajik olayları gördükçe, insanların çirkinliklerine tanık oldukça hayal kırıklığı yaşıyorum? Hem, ben kimim ki onları eleştireyim ya da beğenmeyeyim? Dedim ya, kafam karışık. Kalkıştığım bu işte aklım ve sağduyum beni yarı yolda bırakmaz umarım. Kızıyorum da kendime. Madem diyorum, anlatıcılığa soyundun, bunu tam yap. Hoşlanmadığın durumların tanığı olmaktan kaçmak da neymiş? Sonra diyorum el insaf. Benim de bir kalbim, bir duygum olamaz mı? Kendimi korumak isteyemez miyim? Kötülüklerin bana bulaşmasından, ruhumun kirlenmesinden korkmuş olmam bir kabahat mi?

Bakmayın öyle. Saat olduğumun pekâlâ farkındayım ben de. Ama öteki saatlerle bir tutamazsınız beni. Ne de olsa insanların duygularını hissedebilen ve bunlardan etkilenen bir saatim. Sorarım size sevgili okur, bunu yapabilen bir varlığın kendi duyguları da olması gerekmez mi? Eğer ki başka hislere karşı duyarlıysam, nereden geliyor bu becerinin kaynağı? Ruhu olmayan bir varlık başkalarının hislerini anlayabilir mi dersiniz? Etrafınıza bir bakın isterseniz, öteki insanların hislerine karşı kaba, bencil ve duyarsız olan insanları düşünün! Göreceksiniz ki, onların kendi ruhsal dünyalarında da vardır bir sorun. Bunca nabızdan nabza geçerken anladım ki, insanların duygularına açık olmamın nedeni, benim de bir duygu dünyasına sahip olmammış.

Kendi kendime bunları düşünürken fark ettim onu. İşe gider gibi giyiniyor, mis gibi tıraş kolonyası kokuyor, evrak çantasını duvarın üstüne koyuyor ama bir kez olsun açmıyordu. Geleni geçeni seyrediyordu, tıpkı benim gibi. Başta dikkatimi çekmemişti doğrusu. Sonradan zihnimdeki filmi geriye doğru sardığımda hatırladım; bir aydır hafta içi her gün geliyor, mesai saatinin bitiminde paydos eden diğerleri gibi çantasını eline alıp ayrılıyordu yanımdan.

Başlarda meydandan geçip giden öteki insanlardan; birini bekleyen, bir süre durup sonra gidenlerden; hatta kedi, köpek ve kuş cinsi müdavimlerden farksızdı benim için. Öte yandan, şu banklara oturup gazetesini okurken uyuklayan emeklilerden olmadığı kesindi. Taş çatlasın kırk beş yaşında, sağlıklı, sıradan bir adamdı.

Böyle işe gider gibi giyinip hiçbir iş yapmayan, oflayıp poflamaktan başka hayat belirtisi göstermeyen bu adam kimdi acaba? Açıkçası nabzından bir şey çıkaramıyordum; duygularının bile dikkat çekecek bir tarafı yoktu. Adamakıllı sönük bir tipti. İnsan bu, duygularında anlık iniş çıkışlar olur, kâh heyecanlanır, kâh duygulanırdı yani değil mi? Ama yok. Bu adamda en ufak bir kıpırtı yoktu. Hep aynı ritimde atıp duran bir nabza ne diye ilgi göstereyim? Göstermedim haliyle. Anlayacağınız, bu adamcağızdan elektrik alamamıştım. Ta ki ay sonu gelene dek.

O gün nabzı başka atıyordu adamın. Sabahın erken bir saatiydi, insanlar işlerine koşturuyordu. O da her zamanki saatinde geldi ama bu kez çantasını, çalışma masasına düzgünce yerleştirir gibi koymadı duvarın üstüne. Adeta savurdu. “Bu sabah sinirliyiz galiba” dememek için zor tuttum kendimi. Hoş, desem ne olacak, beni duyamaz ki. Fakat şu kadarını söyleyeyim; o anda bile nabzında sıradışı bir durum oluşmamıştı.

Biraz sonra cep telefonu çaldı. Arayanı görünce hemen bastı açma tuşuna. Arayanın kim olduğunu görememiştim ama hal ve hareketlerinden bunun ne zamandır beklediği bir telefon olduğu anlaşılıyordu. Bir yandan konuşuyor, bir yandan da volta atıyordu duvarın önünde. Karşı tarafın söylediklerini duyamıyordum, çünkü henüz adamın nabzına geçiş yapmamıştım, öncelikle buna değecek bir durum var mı yok mu, bilmek istiyordum. Telefondaki her ne söylediyse artık, süklüm püklüm kaldı adam. Dudaklarından kelimeler zorla çıkıyordu: “Anlıyorum... Tabii... Sen de

haklısın. Eh, n’apalım... Tabii tabii, hiç sorun değil. Eyvallah. Olur söylerim. Aşkolsun, yo yo rica ederim. Eşine selam söyle, çocuğu öp.”

Telefonu kapatır kapatmaz çöktü duvarın dibine. Hapishane avlusunda bir mahpustan farksızdı. Yanına gidip birlikte tespih çekebilmeyi istedim o an. Bu mümkün olmadığı için elimden gelen ne ise onu yaptım, usulca girdim nabzına ve hislerini işitmeye çalıştım.

İçsesi karışıktı. Onlarca çaresiz cümle düğüm olmuştu. “Oğlana mont, oğlana mont, mont için para... Kimden alınabilir borç? Düşün Sefa, düşün, kimden bulabilirsin o kadar parayı? Kredi kartının borcunu ödesen, kartla alsan da olur. Gerçi kartın asgarisi monttan daha çok. En iyisi montu almak, kartı sonra ödersin. Haciz gelir mi ki? Gelirse gelsin. Montu haczedecek değiller ya, oğlan giyecek o montu. İlla ki giyecek. Haciz gelse neyi alırlar? Televizyonu. Batasıca televizyon. Alsınlar zaten, onlar almasa ben atıcam camdan aşağı. Oğlanın bilgisayarı? İşte o fena olur. Hanımın dilinden kurtulamam. Bot da lazım ama o beklesin şimdi. Servisle gidip geliyor nasılsa.”

Tam o sırada bir mesaj sesi duyuldu. Eli titreyerek çıkardı cebinden telefonu. Mesaj kutusunu açtı. Figen’dendi. “WhatsApp’ın niye kapalı Sefa? Gitmedin mi hâlâ işe? Oğlanın montunu unutma e mi? Bak söz verdik çocuğa. Geçenkinin aynısından istiyor. Üç gün anca giydi, biliyorsun. Nasıl da sevmişti yavrum! Bulursun aynısını inşallah. Neyse, merak ettim seni, varınca bir ses ver. Hadi, hayırlı işler.”

Cevap kutusuna bastı. “Canım” yazdı, durdu. “Toplantıdayım” yazdı, yine durdu. Sildi. Bir daha aynısını yazdı. Nabzının atışı bile kararsızdı. “Hayatım” yazdı bu kez. “İşte değilim, çünkü...” Durdu. Alnını ovuşturdu. Çünkü’den başlayarak geriye doğru tek tek sildi harfleri. “Toplantı var, arayacağım” yazdı bu kez. Nabzından düşüncelerine açılan bir damardan aktım; “Arayacak mısın?” dediğini duydum kendi kendine. “Arayıp da n’apacaksın? Ne diyeceksin? Bu ay maaşları geç ödeyeceklermiş, o yüzden montu alamayacağım? Toplantıdaydım ama bu bildiğin toplantılardan değildi. Bozuk Saat’in orda güvercinlerle teşrikimesai yapıyordum? Canım benim, biricik karıcım, sana söylemeyi kaç kez denedim, bir kez olsun lafımı bitirmeme izin vermediğin için bugüne nasipmiş... Bu haberi sana telefonla vermek istemezdim ama... Bak, darılmaca gücenmece yok, tamam

mı, üzülmek de yok, sen üzülürsen ben daha çok üzülürüm... Kovuldum! Oh be! Kovuldum işte. Var mı yani, n'apayım, bu dünya üzerinde işten atılan ilk insan değilim ya?"

Karısının tepkisini duymamak istercesine kulaklarını kapadı. Ben bile neredeyse inanacaktım kadının orada, yanı başımızda durmuş bağırdığına: "Ne! Ne zaman? Neden bunu bana söylemedin? Allah belanı versin Sefa! Şimdi n'apacağız! Yandık, bittik, mahvolduk biz!" Doğrusu ne aramıştı, ne de mesaj yazmıştı Sefa. Duyduğu, karısının içine yerleşmiş olan sesiydi. Bir nevi vicdanın sesi.

Telefonu çıkardı tekrar. "Toplantıdayım, halledeceğim." yazıp gönderdi bir çırpıda. "Nasıl halledeceksen?" diye söylendi sonra. Bir an benimle konuşuyormuş gibi geldi. Bir dostuna dert yanarmış, ondan tavsiye beklermiş gibi çıkmıştı sesi. Bir Allah'ın kulu yok muydu acaba derdine derman olacak, elinden tutacak, sırtını sıvazlayacak, enseyi karartma Sefa diyecek? Yoktu. Belli ki yoktu. Bir kez daha yeteneklerimin sınırlarına sayıp dökesim geldi.

Gözünün önünde başka bir film oynamaya başladı bu kez. Bir plazanın gökyüzüne yakın katlarından birinde ardı ardına önüne çıkan tüm kapıları bazen tekmeyle, bazen omuz atarak açıyordu. Etrafındaki insanlar dehşet içinde onu izliyordu. "Aaa! Sefa Bey değil mi o?" diye aralarında fısıldaşanlar mı istersiniz, "Sefa, dur nereye!" diye arkasından bağıranlar mı? O hiçbirini umursamadan tam gaz ilerliyordu. Kabul etmek gerek ki, sekizinci sınıf Hollywood filmlerinden birinde gibiydik, zira ortalıkta yıldız oyunculardan hiçbiri yoktu. Son kapının önünde anlık bir tereddüt yaşadıysa da tek omuz darbesiyle açtı kapıyı. Beklediğim kadar büyük olmayan, orta halli bir odanın ortasındaydık. Patronun beti benzi atmış, bize, daha doğrusu Sefa'ya bakıyordu. Saniyeler içinde yapıştı adamın yakasına Sefa. "Bari tazminatımı ver ulan!" diye bağırdı herife. "On yıllık emeğimin karşılığını vereceksin puşt! Sizin yüzünüzden karıma, çocuğuma yalan söylüyorum bir aydır. Sen bilir misin ulan her sabah işe gider gibi çıkmanın, ama bütün gün bozuk bir saatin dibine çöküp dakikaları saymanın, sabah evden çıkarken karının eline tutuşturduğu alışveriş listesine bakıp bakıp kendini..."

Ansızın elektrikler kesilmiş gibi karardı ekran. Sefa dizlerine kapanmış çocuk gibi ağlıyordu şimdi. Öfkeden mi yoksa kederden miydi bu gözyaşları? Haksızlığa uğramışlığına mı isyan ediyordu? Biraz sonra cebinden cüzdanını çıkardı. Para gözünü açtı. En dipte büzüşmüş bir beş lira vardı. Diğer gözlerde ise en az beş tane kart sıralanmıştı. Dönüp bakmadı bile, anlamıştım zaten, hepsinin ödeme tarihi geçmiş, limitleri tükenmişti. Yan gözlerden birine daldırdı parmaklarını. İki parmağını cımbız gibi kullanarak çekti çıkardı aradığı şeyi. Vesikalık fotoğrafta bize bakan kişi, ergenliğe girmeye hazırlanan elma yanaklı bir çocuğun ciddiyetini taşıyordu. Bakışlardaki bu ciddiyetle tezat oluşturan, şakacı kulakları vardı oğlanın. Minik, kepçe kulaklar. Belli ki, Sefa'nın da en sevdiği yeriydi bu oğlanda. Sevgiyle kulaklarına dokundu çocuğun. Burnunu çekerken başka bir film oynamaya başladı zihninde. Ben de onunla birlikte izlemeye koyuldum filmi.

Oğlan sırtında yeni montuyla havalı havalı yürüyor. Biraz sonra karşısına mahallenin serseri takımı olduğu anlaşılan, ondan taş çatlasın iki üç yaş büyük çocuklar çıkıyor. Elebaşıları, babasının cebinden aşırdığı belli olan tespihi sallaya sallaya yaklaşıyor bizim oğlana. Kulak arkasından bozukluk çıkaran sihirbazlara özgü o hareketi yapıyor. Filme biraz daha dikkatle bakınca, çocuğun elindekinin bir işitme cihazı olduğunu anlıyorum. Elebaşı kahkahayı basıyor. "Bu olmadan duy da göreyim!" diyor... Sonra da ana avrat düz gidiyor çocuğa. Sırtındaki montu çıkarttırıyor zorla. "Ya cihaz ya mont," diye bağırıyor, kulakları iyi duymayan yaşlılara yaptığımız gibi, "artık hangisi daha lazımsa..."

Yine kesiliyor elektrikler. Film kopuyor. Sefa bir hışım kalkıyor ayağa. Mesaj bölümünü açıyor telefonun. Karısına yazdığı son mesajın altına ekliyor: "Oğlanın montunu gaspeden serserinin adresini bulup yolla bana."

Artık kederli değil, öfkeli biri Sefa. Ne yapacağını anlamak için dâhi olmak gerekmiyor. Parmaklarımın ucuna basarak ayrılıyorum nabzından. Az sonra yaşanacak manzaranın tanığı olmak istemiyorum. Bu kadarı yetti bana.

14

Sefa ne yaptı kim bilir? Birinin kalbini kırdı mı? Oğlunun hıncını alayım derken, bir başka çocuğun canını yaktı mı? Bilmiyorum. Bilmek istemediğim için ayrıldım zaten nabzından. Peki, bundan kaçış var mı? Üzücü olaylara, kişilerin içindeki kötülüğe, zaaflara tanıklık etmek kalbimi yordu diye gözümü kulağımı kapatacak mıyım? Anlatmaktan vazgeçecek miyim?

Misyoner değilim ben. Böyle bir vehme kapılmak da eninde sonunda kendi kendini yüceltmek olur. Kahraman da değilim. Sıradan, üstelik bozuk bir saatim, bu meydan hasbelkader meskenim olmuş. Çalışmıyorum diye, sırf estetik olarak fena görünmediğim için dikmişler beni buraya. Aferin Bozuk Saat. Şimdi de kendini mi acındırmaya çalışıyorsun? Sırf hikâye anlatıcısı olarak sorumluluktan kaçmak için, benim işim bu değil ki demek yakıştı mı sana?

Bu kafa karışıklığım sonuca bağlanmadı ne yazık ki sevgili okur. Sefa'nın peşinden gitmedim, olanları size anlatmadım diye bir süre kendimi suçladım. Ama varın hikâyenin sonunu siz getirin. Hem, sizin yazdığınız son iyi olur belki. Bu da bir umuttur nihayetinde... Hayatı değiştiremiyorsak kurmacadan medet umarız biz de.

Bazen doğruyu göstermek zordur dedim ya, geçenlerde, çocuklarına gerçeği söylemekte zorlanan bir anne babanın karşısında buldum kendimi. Sıradan bir günün sıradan bir öğleden sonrasıydı. Tam diyordum ki bugün verimsiz geçti, az öteden onun ayak sesleri geldi kulağıma. Tak tuk tak tuk tak tuk... Bir yere yetişmeye çalışan ayak sesleriydi bunlar. Sesin güzelliğine kendimi kaptıracakken –çünkü çok severim topuklu ayakkabının caddelerde çıkardığı o sesi– sahibinin nabzı daha güçlü çarptı kulağıma. Bir dakika dedim, burada bir endişe, bir telaş ve tam da bu yüzden bir hikâye kokusu alıyorum. İkiletmedim, atladım nabzına.

İşte o vakit, telaşın nedeninin bir zaman sıkışması olmadığını anladım. Sıkışan şey kadının kalbiydi. Kendimi bir kaygı bulutunun içinde

bulmuştum adeta. “Konuşabildiler mi acaba?” sorusunu duydum. Bir an bana sorulmuş gibi irkildim. “Çocuk ne tepki verdi acaba?” geldi peşinden. “Konuşmamış olsalar seans istemezlerdi,” dedi sonra. Ne tür bir seanstan söz ettiğini anlayamamıştım tabii. Konu iyice ilgimi çekmeye başlamıştı. Anlamışsınızdır, söz konusu bir çocuksa akan sular durur benim için.

Bu sorularla birlikte bir imge belirdi kadının zihninde. Bir kadınla adam kanepede oturmuşlar. Aralarında belli bir mesafe bırakmışlar. Karşılarındaki koltukta ise, taş çatlasın on yaşında bir kız çocuğu. İmgenin belirmesiyle kaybolması bir oldu nedense. Sonradan anladım, kadının kendisinin bile farkında olmadan yaptığı el hareketi silmişti görüntüyü. Sanki bir arabanın içindeydik, kadın silecekleri çalıştırmıştı ve zihnindeki imge, o silecekler tarafından yok edilmişti. Gel gör ki, cam hemen yeniden buğulandı. Aynı sahne ufak tefek değişikliklerle geri geldi. Bu kez hareketli bir resimdi. Kanepede oturan kadının sesi de katılmıştı işin içine. “Bundan sonra iki tane evin olacak,” diyordu. Görüntüyü kovalayamadı bu kez. Küçük kız, elleri kucağında, bir şeyle meşguldü. Bunun ne olduğunu, kız o şeyi alıp yüzüne yerleştirince anladım. Gözlük camlarını temizlemişti demek. Bunun üzerine yine silecekler girdi devreye.

“Off,” dedi yürüyen kadın, “ya seansta da ağlarsam?” Bunu söyledikten sonra eli yüzüne gitti. Gözlük camlarını kazağının yeniyle sildi. “Ağlamamalıyım. Ağlamamalıyım. Orada ağlamamalıyım,” diye tekrarladı. Çok fazla tekrarlarsa ağlamamayı garantileyebilirmiş gibi bir hali vardı.

Nihayet, ağır bir apartman kapısını itip girdik. Görkemli bir yapıydı bu. Eski tip bir asansörü vardı. Hani şu etrafı tellerle çevrili ahşap asansörlerden. Geniş merdivenlerden çıkmayı tercih ederdim ama tek kişilik asansöre sığışıverdik, gerçi ben bir yer kaplamıyorum ama olsun. Kadın aynaya bakınca, gözlüğün camlarının tekrar buğulandığını gördüm. Çıkardı. Gülümsedi. Ve yine bir sahne canlandı gözlerinin önünde.

Demin anne ve babasının karşısında oturan çocuk, bu kez tuvalet aynasının önünde durmuş ağlıyordu. Bu kez gözlüğünü çıkarmıyor, buğunun arkasından bakıyordu kendine ve söyleniyordu. “İki tane evim olacakmış! Çocuk kandırıyorlar sanki.”

Asansörün sarsılarak durmasıyla görüntü uçtu gitti. Kadın kapıyı açıp indi. Daha sakindi nabzı. Derin bir nefes aldı ve zili çaldı.

Genç bir kız açtı kapıyı. “Hoş geldiniz Sude Hanım,” dedi. Demek, adı Sude’ydi. Ne yalan söyleyeyim, farklı bir isim düşünmüştüm.

“Merhaba Burcu’cum, geldi mi danışanlar?” diye sorduğunu duydum. Kızın ne dediğini ise işitmedim, herhalde ben etrafa bakınırken o başıyla yanıtlamıştı. Sude, bekleme odasına ait olduğunu anladığım bir kapıda durdu ve, “Buyrun lütfen,” dedi gülümseyerek. Bu kadının az önce asansörde ağlayan kadın olduğunu söyleseler kimse inanmazdı doğrusu. Şapka çıkardım.

“Danışan” dediği kişilere dikkatle baktım. Ama bunlar onlar değildi. Yani kadının yol boyunca zihninde beliren görüntüdeki adam ve kadınla uzaktan yakından alakaları yoktu. Bir kere, bunların ikisi de sarı saçlı, beyaz tenliydi.

Sude bir koltuğa oturdu. Karıkoca olduklarını anladığım danışanlar da karşısındaki kanepeye geçtiler. O zaman dedim ki içimden, Sude’nin zihnindeki resimde de karıkoca böyle ayrı oturmuştu birbirinden.

Önce bir sessizlik oldu. Sonunda sessizliği kadın bozdu. Uzun zamandır tuttuğu soluğunu bırakır gibi söyleyiverdi. “Konuştuk sonunda!” Sude’nin nabız atışı hızlandı. Eyvah dedim, inşallah gözlük camları buğulanmaz.

“Evet... nasıl geçti?” dedi Sude. Adam suskundu. Kadın önce adama baktı, fakat onun konuşmaya niyeti olmadığını anlayınca başladı söze.

“Dediğiniz gibi yaptık. Ona bu boşanmanın iyi yanlarını göstermeye falan çalışmadık. İki evin olacak, her oyuncağından iki tane olacak gibi laflar etmedik.”

Sude’nin nabzı bunu duyunca biraz daha sakinleşti.

“Onu çok sevdiğimizi ama birbirimizle anlaşamadığımızı söyledik. Kısa sürdü zaten.”

“Nasıl karşıladı?” diye sordu Sude. Soruyla birlikte nabzı yine yükseldi. Nabzındaki değişiklikleri bir tek ben fark ediyordum tabii. Sude, içinde esen rüzgârı dışarıya katiyen salmıyordu. Bir kez daha şapka çıkardım.

“Önce donuktu,” dedi kadın. Sonra adama baktı gözucuyla. Adam sehpanın üstündeki su şişesine dikmişti gözlerini. Kadın devam etti: “Benim yüzümden mi, diye sordu. Neden böyle düşündüğünü sorduk. Geçen gün sınavda kırık not aldığını, bunun bizim tartışmamıza neden olduğunu söyledi.”

“Siz ne dediniz?” diye atıldı Sude. Nabzı giderek hızlanıyordu.

“Sizin söylediğiniz gibi konuştum,” diye devam etti kadın, “O tartışmanın, Deniz’in kırık not almasından kaynaklanmadığını, babasıyla benim aramda olup biten hiçbir şeyin onun suçu olmadığını söyledim.”

Kadının “biz”den “ben”e dönmesi Sude’nin dikkatinden kaçmadı. “Birlikte konuştunuz ama, değil mi?” diye sordu bu kez, sesi kaygılı çıkmıştı.

“Evet evet,” dedi kadın, sonra adamın suskunluğunun altını çizmek istercesine ona baktı. Kısa bir sessizlikten sonra da, “Ben böyle deyince, birden ağlamaya başladı, ah yavrum nasıl hıçkıra hıçkıra ağladığını görmeliydiniz,” dedi. Bunu söylerken kadının da gözlerinden yaşlar süzüldü.

Sude’ye baktım, hayır ağlamıyordu, nabzı da normaldi. Gülümsediğini görünce şaşırdım.

“Çok güzel,” dedi, “duygularını gizlememiş, özgürce ifade etmiş. Ağlaması çok iyi. Emin olun, eğer orda ağlamasa, tuvalette, odasında, sizin onu göremeyeceğiniz bir yerde ağlayacaktı. Ama ağlayacaktı. Kendini suçlu hissedecekti. Üzülmesinden daha doğal bir şey olmadığını ona söyleyerek ve boşanmanın yükünü ona yıkmayarak duygularını ifade etmesini sağlamışsınız. Tam da olmasını istediğimiz gibi.”

Kadın bunları duyunca sakinleşti. Başını salladı.

Sude, danışanlarını uğurladıktan sonra pencerenin önündeki çalışma masasına oturdu ve bir dosya kâğıdına notlar almaya başladı. Sanıyorum, bunlar az önceki kişilerle ilgiliydi. Yazarken bir an durdu. Başını kaldırdı. Yağmur dinmiş, güneş açmıştı. O sırada genç birine ait olduğu hemen anlaşılan bir oda canlandı zihninde. Burasının yol boyu düşündüğü o kızın odası olduğunu hemen anladım. Duvarlardaki afişler, bundan en az otuz yıl önceki müzik gruplarına aitti. Kız odada değildi. Onun yerine Sude'nin şimdiki hali vardı ve gözlük camları buğulanmamıştı.

Onu geçmişiyle baş başa bıraksam iyi olacaktı. Şimdiki halinin değilse de on yaşındaki Sude'nin yanağına bir öpücük kondurmak isterdim... Ama yapamazdım. Bunu size daha önce söyledim mi bilmiyorum ama ben insanların nabzına girebilen bir saat olsam da onlara dokunamıyorum. Ne de olsa bir hayalet gibiyim, belki de bir ruh, gözle görülemeyen, elle tutulamayan.

15

Madem hayalet sayılabilirdim, o zaman ben de şehrin içinde kimselere görünmeden dolaşabilirdim. Birinin nabzına takılmadan, kendi başıma, sadece ve sadece Bozuk Saat olarak, kendim için hareket etme arzusu duymuştum. Bunda, henüz terapi seansından çıkmış olmanın payı da olmalı. Hem hava da davetkârdı. Tatlı kış güneşi okşuyordu insanların tenini. Kış güneşini hissedebilecek bir bedenden mahrum olsam bile bunun nasıl hissettirdiğini hayal edebiliyorum.

Dakik, disiplinli ve otomatik hareketlerle işini yapan bir fabrika işçisi gibidir saatler. Gerçi insanların beni bozuk sanıp ıskartaya çıkarmaları nedeniyle malulen emekli sayılmalıyım. Emeklilik yıllarında bir kıyı kasabasına yerleşip içinde kalmış ukdeyi hayata geçiren insanlar gibi, ben de bu hikâye anlatıcılığı işine soyundum. İçimdeki ukde miydi bilmiyorum ama enikonu sardı bu iş beni.

Anlatılacak bir hikâyenin kokusunu aldığım anda peşine düşmem, sırf empati yeteneğimden değil, bende yazar kumaşı olmasından da ileri geliyor bana göre. İşte o gün de böyle oldu. Aslında aylaklık etme isteğiyle sokaklarda dolaşırken bir nabız sesi duydum. Nabızdan bana geçen his “bocalama”ydı. “Ne yapmalıyım? Şimdi ne yapmalıyım?” diye soruyordu kendine nabzın sahibi. İki ihtimal arasında sıkışıp kaldığı belliydi. Ya görmezden gelecek ya da müdahale edecekti. Henüz olay mahallinde olmadığım için bunun tam olarak ne tür bir durum olduğunu kestiremiyordum. Öğrenmek için fazla beklemem gerekmeyeceğini de seziyordum. Nitekim, göz açıp kapayıncaya kadar, kendimi kararsız adamın nabzında buldum.

Burası ne tuhaf bir yerdi böyle! Bina desen değil, arazi desen değil. Yıkıntılar vardı sadece. Moloz yığınları arasında birkaç adam bir kadınla tartışıyordu. Adamlar hep bir ağızdan konuştukları için tam olarak ne söylediklerini anlayamamıştım. Kulağıma çalınan, bölük pörçük cümlelerdi yalnızca. “Seninle mi uğraşacağız!” “Hanım hanım sen git...” “Yahu karıya bak, işi gücü bırakmış...”

Yok, böyle olmayacaktı, ne olup bittiğini anlamak için nabzına düşüverdiğim adamın aklından geçenlere dikkat kesilmek en iyisiydi. Ama adam olayın merkezinde değildi. Ötekilerden bir iki adım geride duruyor, olan biteni izliyordu. Dışarıdan sakin göründüğüne bakmayın siz, nabzının düzensizliği olayın onu nasıl sarstığını gösteriyordu. Arada bir kadının sesinin yükselmesiyle, adamın sırtı hamle yapacakmış gibi dikleşiyordu. Fakat hemen sonra tekrar düşüyordu omuzları. Kadının sesi, beklenenin aksine cılız değil, epey tok ve güçlüydü ama diğerleri kalabalık olduğundan bastırıyorlardı onun sesini.

Bir ara, “Minicikler,” dedi kadın, “ezilebilir, bir şeylerin altında kalabilirler. Kim bilir neredeler!.. Lütfen durdurun çalışmayı.”

“Çattık!” dedi adamlardan biri. “Ya işin gücün yok mu senin!” dedi diğeri. Şantiye şefi olduğu anlaşılan adam, kadını omuzundan itelemeye kalkıştı da işte o zaman bizimki atıldı çaresiz. Aslında tuhaf gelecek belki ama bunu yaparken bile tereddüt içindeydi. Yine de yapmıştı hamlesini.

“Bi’ dakka Muzaffer Usta! Dur hele,” dedi.

Sadece Muzaffer Usta değil, hepsi birden döndü bizim tarafa. Kadın da şaşırmış bakıyordu öyle.

Kararsız adam, bu kez kararlı bir sesle, “Kedileri hep birlikte ararsak hızlıca buluruz, fazla da zamanımızı almaz,” dedi bu şaşkınlıktan faydalanıp.

Muzaffer Usta’nın yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi. “Hayırdır Musa,” dedi, “sen de mi kedici çıktın başımıza!”

“Mevzu o değil Muzaffer Usta, can nihayetinde, yazıktır günahtır,” dedi Musa. Dışarıdan izleyen biri Musa’nın kendine güvenini tam bulurdu. İçerde ne olup bittiğini bir ben bir de o biliyordu. Nabzı dakikada yüz elli falan atıyor olmalıydı. Yumrukları sıkılıydı. Yo yo kavgaya hazırlanmıyordu. İçi toprak dolu tırnaklarını etine batırmıştı. Sanki kendi canını yakarak, rehavete kapılma ihtimalini ortadan kaldırıyordu.

Diğer işçilerden biri karıştı söze. “De get Musa, işimiz gücümüz var, kediyle mi uğraşacağız şimdi. Madem bu kadar hayırseversin, yevmiyenin

yarısını sokak çocuklarına ver de bir işe yarasın.”

Musa’nın yüzünü ateş bastı bu kez. Sakinliğini korumaya çalışarak, “Onu da sen yap be Yiğit, olmaz mı, biz şimdi hanımefendiyle kedileri arayalım,” dedi ve bir adım daha attı öne doğru. Fakat nasıl olduğunu anlamadığım bir hızla Muzaffer Usta bitiverdi önümüzde. Böyle göğsünü öne çıkararak, “Dur bakalım Musa Bey,” dedi, “şantiyenin şefi benim, ben aranmayacak diyorsam aranmayacak, tamam mı!” Musa’nın beylik mertebesine geçişi işçileri epey güldürmüştü. Biri yanındakine, “Hanım dese de olurdu,” diye fısıldadı ama ben duydum tabii. Öteki, “Hanım evladı hanım!” diyerek yükseltti eli.

Musa hiç oralı olmadı. Muzaffer’in horoz gibi kabaran göğsünü söndürmek istercesine, elini adamın omuzuna koydu. “Muzaffer Usta, abimizsin,” dedi, “aslında kocaman da bir yüreğin vardır bilirim, şimdi burda hanımefendinin yanında hırlaşmayalım durup dururken. Yapacağımız iş atla deve değil, hem yavruymuş baksana zavallılar, dört koldan ararsak yarım saatimizi almaz.”

Muzaffer Usta, “abimizsin” lafını duyduğundan mıdır bilmem birden yumuşadı. Ama yiğitliğe bok sürdürmek de istemiyordu anlaşılan. “Ben kedi medi arayamam,” dedi, “yarım saat çay molası, o arada kedileri buldunuz buldunuz, dahasına da karışmam!”

Bunu söyleyip Musa’nın omuzuna çarparak geçip gitti yanımızdan. Kadın, Musa’ya minnetle bakıyordu. Hemen sonra fazla vakit olmadığını hatırlayıp, “Pisi pisi!” diye diye moloz yığınlarının, çökmüş duvarların arasında dolaşmaya başladı. Musa da onun peşinden gidiyordu ki, arkadaşlarının yanından geçerken nabzı tekrar yükseldi. İşçilerin vücut dili, olacakların habercisiydi zira.

“Şişşt... Musa! Bak hele!” dedi biri.

Musa’nın göğsünde bir sıkışma oldu. Çağrıya kulak vermeden, önüne bakarak yürüyüşünü sürdürdü. İşçi gevrek gevrek gülerek yanındakilere döndü.

“Musa bayanı beğendi!”

Kahkahaların arasında bir başkası, “Yenge fena bozulacak bu işe,” dedi.

“Boy boy kedileriniz de olur inşallah,” diye devam etti ilki.

Musa’nın gözünde bir resim canlandı o vakit. Etrafında en az yedi sekiz tane kediyle yaşlıca bir adam, eski eşyalarla döşeli salonun penceresinden dışarı bakıyordu. Birinin yolunu gözler gibiydi bakışları.

O sırada kadının sesi duyuldu: “İşte burdalar! Musa Bey buldum, koşun koşun!”

Musa’nın avuçları kanıyordu ama nabzı düzelmişti. “Birkaç güne sıkılır başka bir mevzu bulurlar kendilerine,” dedi, kedilerin tarafına doğru yürürken.

“Ne diyorsun Musa! Ne diyorsan doğrudan yüzümüze de!” diye bağırdı en cevval olanı.

Musa dönüp bakmadı bile. Genç kadının yanına vardığında, kedilerden birini alıp ısıtmak için kazağının içine soktu. Bu kez başka bir görüntü belirdi zihninde. Deminki yaşlı adam tekir bir kediyi okşuyor ve yanına çömelmiş bir oğlan çocuğuna anlatıyordu.

“Kedilere nankör derler ama inanma e mi Musa, insandan daha nankörü yoktur şu dünyada.”

Kadının sesini duyunca bu görüntü kayboldu.

“Sevdi sizi.”

Gülümsedi Musa.

“Teşekkür ederim desteğiniz için,” dedi kadın.

Yanıt veremedi Musa. Ama anladım ben, yine olsa yine yapardı.

16

Musa, kedileri kurtarmaya çalışan kadınla birlikte yıkıntıların arasında ilerlerken, onunla alay eden arkadaşlarının yanından geçip gittim. Bu olayın üzerinden birkaç gün ancak geçmişti ki tesadüf bu ya, Musa'yı gördüm meydanda. Kolunun altına bir paket sıkıştırmış bekliyordu. Keşke kedilerin akıbetini öğrenebilseydim. Yoksa o kedici kadınla mı buluşacaktı? "Kedici kadın" diyen dilimi eşekarısı soksun. Empati yeteneğimin yan etkilerinden biri de bu, olumlu olumsuz ayrımı yapmadan insanların dilini de bünyeye alıveriyorum bazen.

Kiminle buluşacağını öğrenmek aslında çocuk oyuncağıydı benim için. Musa'nın nabzına girer, böylece düşüncelerine ulaşabilirdim. Yine de işin sürprizi kaçsın istemedim. Kitabın sonunu merak eden okurun tatlı heyecanına benzer bir his kapladı içimi. Bazı okur daha kitaba başlarken sabredemeyip son sayfadaki o son cümleyi açıp bakar ya hani, insan olsaydım o tür okurlardan olmazdım sanırım.

Biraz sonra kalabalığın içinden bir kadının Musa'ya doğru kararlı adımlarla yürüdüğünü gördüm. Uzun bir elbise giymişti. Ayaklarında keten ayakkabılar vardı. Bu ülkede onun yaşındaki kadınlar pek böyle giyinmezdi. Batik mi diyorlar, o tarz bir kumaşı vardı elbisenin. Kıvır kıvır buklelerin arasında kır teller ona çok hoş bir hava veriyordu. Gözaltı torbalarına, yüzündeki çizgilere bakınca en az altmış yaşında olduğunu düşünürdü insan. Fakat giyimi kuşamı, takıp takıştırmış hali ve makyajıyla kırklarında gibiydi. Böyle bir kadının Musa'yla ne işi olabileceğini iyice merak etmiştim. Merakımı daha fazla dizginleyemeyip kadının nabzına atladım.

Nabzına atlamamla birlikte zamanın akışında bir tuhaflık oldu. Sanki yavaşlamıştı. Demin emin adımlarla, hızlı hızlı yürüdüğünü sandığım kadın ağır ağır atıyordu şimdi adımlarını. Musa'yla karşılaştığında olacak şeyler onu tedirgin mi ediyordu? Adımları kararsız değildi ama bu karşılaşmaya hazırlanmak için zamana ihtiyacı var gibiydi. Zihninden geçenleri bilirsem, bu yavaşlamanın nedenini de çözebilirdim. Kulak verdim o yüzden.

“Ah be Vedat, güzel sevgilim benim, ne çok keşke var hayatımızda!” cümlesini işittim. “Şu genç adam senin yeğenin mi şimdi gerçekten? Oğlun olsaydı ne hissederdim acaba? Oğlun sayılırmış gerçi. Sen büyütmüşsün onu... Vedat’ım, ne güzel olurdu değil mi, şimdi buluşacağım kişi yeğenin değil de sen olsaydın!”

Bu cümlenin etkisiyle mi bilmiyorum, aniden durdu kadın. “N’apıyorum ben?” dedi. “O kasetleri alınca ne olacak? Ya içinde beni üzecek şeyler varsa? Kaldırabilir mi kalbim daha fazlasını? Belki de onu ayrıldığımız günkü gibi hatırlamalıyım. Vedat’ımın imgesine toz konarsa n’aparım ben, neye tutunurum? Hem, neden vaktinde göndermedi o kasetleri? Bir bildiği vardı deyip geri mi dönmeliyim? Yeğeninin işgüzarlığı belki de tüm bunlar. İyi ama bana ulaşmasından onca korkuyorduysa neden yok etmedi hiçbirini. Neden yeğenine, ‘Bunlar sana emanet,’ dedi, üstüne bir de bizim hikâyemizi anlattı? Çocuk çok emindi kendinden. Bunlar sizin emanetleriniz demişti. Amcam hiçbir şeyi doğrudan söylemezdi, dolaylı yoldan anlatırdı anlatacağını...”

Yine de kendini, Vedat’ın çekmecelerini gizlice karıştırıyormuş gibi suçlu hissediyordu. “Bütün gece heyecandan uyuyamadım sanmıştım, meğer içten içe yanlış bir şey yapacak olmanın tedirginliğini duyuyormuşum...” dedi kendi kendine. Tam sırtını Musa’ya dönüp gerisingeri yürüyecekti ki, Musa ona seslendi.

“Sevil Hanım!”

Vedat’ın sesini duymuş gibi ürperdi Sevil. Geri dönme hamlesini yarım bırakıp, Musa’ya yöneldi tekrar. Ne tuhaf, Musa’nın seslenişiyle birlikte zaman da yeniden olağan hızında akmaya başlamıştı.

El sıkıştılar. Musa’nın mahcup bir hali vardı, nedenini anlayamadım. “Buyrun, emanetiniz, gecikme için kusura bakmayın,” derken önüne bakıyor, Sevil’in gözleriyle karşılaşmaktan kaçınıyordu. Sevil sarıp sarmalanmış paketi alırken, “Kusurluk bir şey yok, zamanı şimdiymiş demek...” dedi. Aynı anda içsesini duydum: “Yurda dönebiliyor insan, ama onu bıraktığı gibi bulamayınca saklanıyor işte, ben saklanmamın bedelini böyle ödeyeceğimi bilemezdim ki hiç...”

Kafam hepten karışmıştı. Sevil neden saklanmıştı? Neyi kaçırmıştı? Kimi bıraktığı gibi bulamamıştı?

“Bir yerde biraz oturalım mı?” diye sordu Musa. “Size birkaç şey anlatmak isterim amcamla ilgili.”

Sevil, olur anlamında başını salladı. Fakat duyacaklarına hazır mı, bundan ikimiz de emin değildik.

“Şurdaki çay bahçesinde oturalım mı?” dedi. “Vedat’la sık sık orada buluşurduk da.”

Çay bahçesine doğru yürürken sessizdi ikisi de. Sevil paketi göğsüne bastırmış, eski bir dosta sarılır gibi sarılmıştı ona. Hiç düşünmeden en uçtaki masaya geçip oturdu.

“Burasıydı,” dedi Musa’ya, kırık bir gülümsemesi vardı. Ne zaman yerleşmişti bu kırıklık yüzüne? “Çay mı içersiniz?” diye sordu, garsona işaret ederken. “Bir demli çay, bir de elma çayı,” dedi Sevil. Musa neden iki ayrı şey söylediğini anlamasa da bozuntuya vermemeye çalışıyordu.

“Şöyle anlaşmıştık,” dedi Sevil, “kim önce özgür kalırsa, o buraya gelecek ve ikimiz için de sipariş verecekti. Bunu her yıl aynı tarihte mutlaka yapacaktık. Sonunda bir gün burada karşılaşacağımızı umuyorduk. O elma çayı içerdi.”

Güldü. Bu kez kırık değildi. Musa, neden güldünüz der gibi baktı.

“Siparişi her verişimizde garson demli çayı onun önüne, elma çayını benim önüme koyardı,” diye açıkladı Sevil.

“Ne tuhaf, amcamı hiç elma çayı içerken görmedim,” dedi Musa.

“Bunu bir oyuna dönüştürmüştü,” diye anlattı Sevil, “aslında çok düşkün değildi ama garsonları şaşırtmaktan özel bir keyif alıyordu. Nasıl yani kadın kısmı demli çay içiyor, ama adam elma çayına talim ediyor, öyle mi! Her seferinde bardakların yerini değiştirip, büyük bir keyifle garsonun yüzünü yoklardı.”

Sevil’in gülüşü değişiyordu gitgide. Gözlerine gelen yaşlar, kahkahanın eseri değildi.

“Pakette on bir kaset var, size söz verdiği gibi her yıl gelmiş buraya ve o kasetleri doldurmuş, içinde ne olduğunu ben de bilmiyorum,” derken çay bahçesinin kilim desenli örtüsünde gezdiriyordu parmağını Musa. Sevil de sanki örtünün deseninden konuşuyorlarmış gibi Musa’nın parmağını takip ediyordu gözleriyle.

“Ne anlattı sana Vedat?” diye sordu dayanamayıp.

“Sizin...” dedi ve sustu Musa. Yanlış bir söz söyleyecekken son anda farkına varmıştı galiba. Yüzü ve boynu kıpkırmızıydı.

“Rahat ol,” dedi Sevil, “ne diyecektin?”

“Sizin hiç gelmediğinizi, onunsa hep beklediğini,” dedi Musa ve telaşla ekledi: “Ama kırgın değildi size, ‘Bekledim ama gelmedi, vardır bir nedeni,’ demişti.”

Sevil’in içsesini bir tek ben duymuştum. “Yoktu ki bir nedeni.”

“Peki siz ne zaman dönmüştünüz?” diye sordu Musa. Neyi anlamak istediğini sezmişti Sevil.

“Yasak kalktıktan beş sene sonra,” dedi Sevil, “1996’nın yazında.”

“Amcamın öldüğü yaz mı?” dedi Musa şaşkınlıkla.

Sevil’in gözleri tekrar masa örtüsüne kaydı. Musa’nın parmaklarının bir işçininkine göre ne kadar da ince olduğunu düşündü. Vedat’ınkilerle bir benzerlik aradı, bulamadı.

“Hangi ay?” diye sordu ikisi aynı anda.

Ve yine ikisi aynı anda soruyu yanıtladı:

“Temmuz.”

“Demek o yüzden gelemedi,” dedi Sevil.

“Peki, siz neden daha önce dönmediniz yurda?” diye sordu Musa ve hemen örtüye çevirdi bakışlarını. Hesap sormak istemediği belliydi. Sadece amcası adına üzülüyordu. Anlamıştım. Sevil de anlamıştı.

“Almanya’da on bir yıl kaldım,” dedi. “On bir yıl sonra yurda dönmek korkuttu beni. Bıraktıklarımı nasıl bulacağımı bilmiyordum. Nasıl bir Türkiye, nasıl bir İstanbul, nasıl insanlar, ailem, dostlarım... Hiçbiriyle irtibatım kalmamıştı. Ya bıraktığım gibi değillerse diye çok korktum.”

“Amcamı da mı merak etmediniz?” diye sordu Musa ve bu kez gözlerini doğruca Sevil’inkilere dikti.

Sevil onun gibi dik bakamadı. İndirdi kendi bakışlarını. Nabzının atışı her şeyi söylüyordu. Çok büyük bir azap vardı içinde.

“Etmez miyim,” dedi, “ama ya evlendiyse, ya çocukları olduysa, ya beni artık sevmiyorsa...”

Sözünü tamamlayamadı.

“Evlenmedi, kedilerinden başka kimsesi yoktu,” dedi Musa. Uzun bir sessizlik oldu aralarında.

Biraz sonra Musa, “Sizi yalnız bırakayım ben,” dedi, elma çayını işaret ederek. Sevil bakamadı Musa’ya. Musa da bir şey diyemeden uzaklaştı. Sevil bir süre hareketsiz kaldı öyle. Paketi açması zaman aldı.

Her kasetin üstüne tarih yazılmıştı. Ay ve gün hep aynı, yıllar değişik. Pakette bir de *walkman* vardı.

7 Temmuz 1984 yazılı olan en eskisiydi. Burada çok uzun saatler geçirmesi gerekecekti Sevil’in. Kaseti *walkman*’e yerleştirdi ama *play* tuşuna bir türlü basamadı.

17

Sevil’in yanında kalamadım. *Play* tuşuna basmasının zaman alacağı belliydi. Vedat’ın o kasetlerde dile döktüğü duyguları, düşünceleri bilmeye bir tek Sevil’in hakkı varmış gibi geldi. Hikâyenin karanlıkta kalan kısımlarını hayal gücümle dolduracaktım.

Vedat’ın sesini hayalimde canlandırarak meydana doğru yürüdüm. İstesem, göz açıp kapayıncaya kadar yerime geçebilirim ama biraz yürümek istedim. Hayal kurmanın en güzel eşlikçisidir yürümek. Benim yürüyüşüm siz insanlarınkinden farklı elbette. Siz adımlayarak geçiyorsunuz, bense zaman nasıl akıyorsa öyle süzülüyorum.

Yürüyüşümün yeni bir karşılaşmaya gebe olduğunu henüz bilmiyordum. Bu sefer karşıma çıkan kişi bir insan değildi. Hayır, hayvan da değildi. Bir eşyaydı. Neden mi kişi diyorum öyleyse? Hâlâ anlayamadın mı sevgili okur, eşyanın da ruhu vardır. Hatta bir şey söyleyeyim mi, hatıraları bile vardır. O eşyanın sahip olduğu her kimse, eşya o insanın yaşamında tanık olduğu olayları kendi hatıraları gibi saklar, onlara gözü gibi bakar. Yeter ki bu insan bir gün o anıları hatırlamak istesin, hemen açar kendini eşya, yaşanmışlıkları bir bir döker sahibinin önüne. Peki ya anıların esas sahibi hatırlamak istemezse onları? Ya da eşyanın yüklendiği anlamların farkında bile değilse? Eskiciler, insanların kıymetini bilmediği, belki de hatırlamak istemediği o anıları yüklenmiş eşyalarla doludur.

İşte ben de bir eskicinin kapısında rastladım ona. Aslına bakarsanız, daha çok antika dükkânına layık bir parçaydı bu. Şu ahşap çerçeveli ecza dolaplarından biriydi. Onca eşya arasında dikkatimi çekme nedeni, boynu bükük duruşuydu. Şaşıracaksınız belki ama nabzını duyabilmiştim. Hurdacının kapısında eski bir berjerin yanı başında duruyordu. Eskici onu sehpa niyetine kullanıyordu. Kirli bir çay bardağı ve tepeleme dolu kül tablası vardı üstünde. Bu muameleyi hiç hak etmiyordu oysa. Nabzı ağır aksak ilerliyordu. Hayatla arasındaki bağ pamuk ipliğine bağlıydı sanki. Onun için her şey anlamını yitirmişti belli ki. Hislerini işitmek isteğiyle,

usulca nabzına girdim. Ecza dolabının duygularını öğreneceğimi düşünürken, bambaşka bir hikâyeyle karşılaşacağım aklıma gelmezdi.

Ecza dolabının nabzına girdiğimde zaman tünelindeki yolculuğum başladı. Hızlı giden bir trenin içindeymişim gibi etraf birden görünmez oldu. Şeyler, insanlar, sokaklar birbirine karıştı ve farklı renklerde çizgilere dönüştüler. Bütün bunlar saliseler içinde olmuştu. Akrebimle yelkovanımın bile başı dönmüştü bu hızdan. Ve nihayet, çok eski bir zamana fırlatılmış olduğumu anladım. Ecza dolabı artık bir eskicinin kapısının önünde değil, iki karyolası, ahşap dolabı ve aynalı tuvalet masasının bulunduğu bir odanın girişindeki hemen sol duvarda asılıydı.

Ecza dolabının bakış açısıyla benimki aynıydı. Kadrajlarımız birleşmişçesine, her şeyi onun gözünden görüyordum. Şaşkınlık, merak ve özlem karışımı bir duyguyla etrafı incelerken hemen sağ tarafımızda bir hareket hissedip o yöne çevirdik bakışlarımızı. Altı yedi yaşlarında, kıvırcık siyah saçlı bir kız çocuğu dingildek bir taburenin üstüne çıkmış ecza dolabına erişmeye çalışıyordu. O an hızlıca aklımdan geçen tek şey, dolabın içindeki ilaçlardan birine ulaşırsa ne yapacağımız oldu. Şu eski şarkıdan da mı haberi yok bu veledin diye söylendim. Gözucuyla dolabın kapalı durmasını sağlayan kancaya baktım, evet kapalıydı. Bu yaşta bir çocuk kancayı açmayı akıl eder mi, etmez mi, diye düşünürken kızın zafer dolu gülümsemesiyle karşılaştım. Kapak açılmıştı.

Kendi kendime, sanki çocuğa sesimi duyurma imkânım varmış gibi bir şarkı mırıldandım. Neden sonra hatırladım ki, bu içinde bulunduğumuz zaman dilimi çoktan geride kalmıştı. Böyle bir becerim olsaydı bile, şu an geçmişin içinde bulunduğumuza göre olan olmuştu. Ecza dolabının anılar albümü açılmıştı ve ben de nabzına atlamakla bu albümün içine düşüvermiştim. Yaşanacaklardan yine de sorumluymuşum gibi sıkıldı içim. Yine de o bildik şarkıyı mırıldanmaktan alamadım kendimi. Bu, tümüyle kendimi rahatlatmak için bulduğum bir çareydi. Ne de olsa bu şarkıda hikâye tatlıya bağlanıyor, kimse fazla zarar görmüyordu.

Bir gün bir gün bir çocuk / eve de gelmiş kimse yok...

Sahi evde kimsecikler yok muydu? Çocuğun şu an peşinde olduğu yaramazlığın farkında değiller mi derken, içerden bir kadının sesi duyuldu.

“Feyzoooooş... Yemek hazır!”

Feyzoş, annesi olduğunu tahmin ettiğim kadının sesini duyunca suçüstü yakalanmış gibi titredi. O sırada elinde bir şey tuttuğunu fark ettim. Ben bunun ne olduğunu anlayamadan o, tuttuğu şeyi ecza dolabının kenarına, cam olan yüzeyine yapıştırıverdi. Az önceki zafer dolu ifade, kara gözlerinde bir ışıltıya dönüşmüştü. “Geliyorum anneee!..” derken bir yandan da dilini iki dudağının arasında sıkıştırıp, büyük bir ciddiyetle, yapıştırdığı şeyin üstünü küçük elleriyle iyice sıvazladı. “Sen beni burda bekle kuçucuk, yemeğimi yiyip geleceğim,” dedi ve indi.

Bu kuçucuk da neyin nesiymiş diye eğilip baktığımda, beyaz kıvırcık tüylü bir köpek çıkartması olduğunu gördüm. Pek de sevimli bir şeydi.

Ben ona dalıp gitmişken beklenmedik bir şey oldu ve buraya gelmeden önce girdiğim zaman tünelinde buldum yeniden kendimi. Yolculuk yine saliseler sürmüştü ama vardığımız mekân aynıydı. Odanın düzeninde bazı küçük değişiklikler olmuştu sadece. Tam bu değişikliklerin ne olduğunu tespit etmek için incelemelerime başlamışken, içeriye kısa kıvırcık saçlı genç bir kadın girdi. “Anneee, ağrı kesicin var mı?” diyerek ecza dolabının kapağını açtı. O sıra kadının kapkara gözleriyle karşılaştım. Gülümsedim. Ben onu tanımıştım ama tabii kadının beni tanıması mümkün değildi, zira beni görmüyordu bile. Onun baktığı zaten başka bir şeydi. Dolabın içine, ilaçlara uzanmasını beklerken, dışarıya doğru uzattı elini ve köpek çıkartmasına dokundu. O vakit fark ettim ki, çıkartma kenarlarından birazcık yırtılmıştı. Sanki biri onu sökmek istemiş ama başaramamıştı. Gözümün önüne, küçük Feyzoş’un çıkartmanın üstünü sıvazlarkenki ciddi yüz ifadesi geldi. Kendimi gülerken yakaladım.

Feyzoş artık küçük bir kız değil, kocaman genç bir kadın olmuştu. Annesi belli ki onun sorusunu duymamıştı. Doğrusu, o da bundan pek şikâyetçi görünmüyordu. Çıkartmayı okşarken aklından aynı anı mı geçiyor diye merak ettim. Tam o günü mü düşünüyordu acaba, yoksa o çıkartmanın oraya gelene kadar başka bir anısı daha mı vardı? Zamanda yolculuk yaparken rastladığım insanların da nabzına geçiş yapıp yapamadığımı merak ederek bir denemede bulundum. Feyzoş’un nabzına atlarken akrebimle yelkovanımın beni durdurma gayretlerine kulak asmadım. Feyzoş’un nabzına geçmiştim bile.

Feyzoş’un nabzına geçmemle zihninde başka zamana ait o görüntülerle karşılaşmam bir oldu. Şimdiki zamandan çoktan kopmuştu, çocukluğuna gitmişti ama mekân bu kez değişikti. Ecza dolabının bulunduğu bu odada değil, sokaktaydık. Feyzoş bir oyuncakçının vitrinine yumuk ellerini ve burnunu yapıştırmış, içerdeki bir şeye bakıyordu. Bunun ne olduğunu anlamak için ben de baktım. Ecza dolabının üstüne yapıştırdığı çıkartmadaki köpeğe çok benzeyen bir oyuncaktı bu. Küçük siyah bir burnu ve ağzının içinden azıcık görünen pembe bir dili vardı. Gülüyormuş gibi geldi bana. O sırada küçük Feyzoş’un sesini duydum.

“Anne bak, bana güldü!”

“Evet kınalı kuzum, güldü, ama onu sana şimdi alamayız. Söz, doğum gününde alacağım...” dedi annesi.

Feyzoş’un gözleri bir anda dolu dolu olmuştu. “Anne, n’oluuuur!..” dedi bu kez.

Annesi sıkıntılı görünüyordu. Bir yere mi yetişmesi lazımdı bilmiyorum ama Feyzoş’un elini tutup, “Hadi ama, bunu daha önce konuşmuştuk, şimdi gitmemiz gerek,” dedi. Fakat Feyzoş’ta pes edecek göz yoktu. “Ben gitmiyorum, sen git!” dedi. Annesinin, “Feyza’cım!” diyen sesini duyunca kadının kızdığını anladım. Feyza da anladı. Ayaklarının ucuna baka baka, başını hiç kaldırmadan yürüdü yol boyunca.

Biraz sonra annesi onu durdurdu. “Feyzoş, bak burda ne var!” dedi. Feyzoş belli ki inatçı bir çocuktu. Omuzlarının arasına gömdüğü boynunu hiç dikleştirmedi. Dudaklarını büzmüş yere bakmayı sürdürüyordu. Annesi, “Bu o sevimli köpek değil mi, bir baksana?” deyince, kaldırdı başını. Bir kırtasiye dükkânının vitrininde asılı olan çıkartmalardan birini gösteriyordu kadın. Feyzoş’un gözleri parladı. “Evet o!” Feyzoş az önceki yoksunluk duygusundan bir anda sıyrılıp yerinde zıplamaya başladı.

O zıplarken görüntü kayboluverdi ve ben tekrar, artık genç bir kadın olan Feyza’yla birlikte ecza dolabının bulunduğu odaya geri döndüm. Feyza’nın gözleri yaşarmıştı. Çıkartmayı okşamayı bıraktı, gözlerini sildi. Ağrı kesiciyi aramaktan vazgeçip kapattı dolabın kapağını. Geçmişi hatırlamak

ona ağrısını unutturmuştu belki. Tekrar kendi zamanıma dönememe endişesiyle hemen ecza dolabının nabzına geri zıpladım ben de.

Şimdi ne olacak, kendi zamanıma nasıl döneceğim diye düşünürken, birden kendimi yine zaman tünelinde buldum. Ama umduğum gibi kendi zamanıma değil, az önce içinde bulunduğum zamandan daha yakın bir tarih olmakla birlikte, yine geçmişteki bir güne fırlamıştık. Aynı odadaydık ama bu kez de eşyaların üstü örtülüydü. “Ne oldu, taşınıyor muyuz yoksa?” derken yakaladım kendimi, sonra da güldüm. O sırada içeri hamal oldukları belli adamlar girdi. Eşyaları yüklenip yüklenip çıktılar dışarı. Nihayet oda boşalmıştı. Yaşlıca bir hamal geldi, duvarda asılı olan ecza dolabına baktı, “Beyefendi, bu ne olacak?” diye seslendi içeri. Beyefendi dediği, genç yaşlarda bir adamdı. Odanın kapısında durup şöyle bir baktı ecza dolabına. “Alın götürün, benim işime yaramaz,” dedi.

Onun bunu söylemesiyle ecza dolabının hafızasında bir çırpınış hissettim. Bu onun kendi çırpınışıydı. Sanki genç adama bir şeyler hatırlatmak istiyordu. Adamın zihnine ulaşmaya, ona, “Dur yapma, bana daha dikkatli bak, hatırlayacaksın!” demeye çalışıyordu. Adam bu çabadan habersiz odadan çıkıp gitti. Ama ben, ecza dolabının çırpınışlarını duymuştum. Kendimi yeniden zaman tünelinde buldum. Yine aynı odanın aynı duvarında asılıydık. İçeriye giren kadını tanıyordum artık. Bu, Feyzoş’tan başkası değildi. Galiba otuzlu yaşlarının sonundaydı. Kucağındaysa iki üç yaşlarında bir oğlan vardı. Yanakları al aldı. Feyza, oğlunun yanağına dokunup, “Kuzumun ateşi mi çıkmış, bakalım burda ona göre bir şey var mı?” dedi ve dolabın kapağını açtı. Oğlan mızıklanmaya başlamıştı. Feyza önce ne yapacağını bilemedi ama sonra aklına dâhiyane bir fikir gelmiş gibi heyecanla seslendi: “Aaa, bak burda ne varmış, bir kuçu mu varmış, Memo’ya hav hav mı diyormuş!” Memo, dolabın kapağındaki kıvırcık tüylü köpek çıkartmasını görünce sustu. Ona uzun uzun baktı. Feyza, “Aman ne tatlı bir kuçuymuş, hadi onu sevelim,” diyerek oğlanın küçük ellerini tutup çıkartmanın üstünde, gerçek bir köpeği sever gibi gezdirdi. Oğlan güldü; “Hav hav!” dedi.

İçimi bir hüzün kaplamıştı. O oğlan büyümüş koca adam olmuştu ama bu anıyı hatırlayamıyordu. Olduğum yerde sarsıldığımı hissettim. Neden sonra ecza dolabının duvardan sökülme ânı olduğunu anladım bunun. Deminki

adamlardan biri, kucakladığı gibi çıkardı bizi bu sahipsiz evden. Kapıdan çıkarken, salonun kapısında durmuş işleri yöneten genç adama seslendi: “Mehmet Bey, bunu aldım ben!” Mehmet bakmadan başını salladı. Meşguldü çok. Ecza dolabı da artık vazgeçmişti çırpınmaktan.

Yine saliseler içinde geri döndük eskici dükkânına.

Berjerde bir adam oturuyordu şimdi. Hangi ara gelmişti bilmiyorum. Oradan geçmekte olan ve kısa süreliğine soluklanmak için oturmuş bir ihtiyar olduğunu düşündüm. “Vay vay vay... Demek, seni de gözden çıkardılar!” dedi ihtiyar. Etrafta kimsecikler yoktu. Adamcağızın kavruk elleri ecza dolabının üstünde gezinince emin oldum, herhangi bir insanla değil, onunla konuşuyordu. “Zavallıcık!” derken, eli köpek çıkartmasına gitti, gülümsedi. “Bir zamanlar seni süslemek isteyen bir küçük vardı demek yaşadığın evde,” dedi. “Kim bilir şimdi nerelerdedir, belki kocamış, belki de çoktan öte dünyaya varmıştır. Eee, bizim gidişimiz de yakın sayılır.”

Çok mu yalnız bir adamdı, konuşacak birine mi ihtiyacı vardı bilmiyorum ama ecza dolabı adına sevinmiştim, bir dostluğun başlangıcı gibiydi adamın sözleri. “Hadi bakalım, seni benim evime götüreyim, onca ilacı nereye sığdıracağımı bilemiyordum zaten,” demesiyle sezgilerimde haklı olduğumu anladım. Feyzoş’un böyle olmasını istemeyeceğini tahmin edebiliyordum ama eskici kapılarında sürünmesinden iyidir, diye düşünüp sevindim. Ecza dolabına veda etmek zor geldi. Sanki ona veda ederken, tanık olduğum bütün o hikâyelere, anlara ve insanlara da veda etmiş olacaktım. O yüzden, girdiğim gibi usulca çıktım nabzından.

18

Ecza dolabını düşünürken onun kendi iradesi dışında ordan oraya taşınan göçmenlere benzediğini fark ettim. Göçmenlerin de nereye giderlerse gitsinler benliklerinde taşıdıkları anılar vardı. Kimin şiiriydi o, bu şehir arkandan gelecektir, diyordu şair. Aslında kastettiği, anılar olsa gerekti. Yaşadığın her şeyi, nereye gidersen git yanında götürüyorsun. Ne tuhaf, göçmenlerle bir eşya arasında bağ kurdum ama bir göçmen, hele ki mülteciyse, eşyasız kişidir çoğunlukla. Varını yoğunu geride bırakıp yabancı bir diyara atmıştır kendini. Özellikle zorunlu göç edenlerin, kaçar gibi gidenlerin, arkasına bile bakmaya vakti olmayanların eşyası yoktur. Eşyaların yükleneceği tüm anlamları ve anıları kendi hafızalarında taşımaları gerekir. Geçmişleriyle yeniden bağ kurmalarını sağlayacak nesnelerden yoksundurlar. Belki de en büyük yoksulluktur bu.

Ne zaman ki, kendimce düşüncelere dalsam, hayat karşıma bu düşüncelerin çağrısına uyarcasına ona uygun insanlar, olaylar çıkarıyor. İşte ecza dolabının nabzından çıkıp meydana geri döndükten sonra, böyle şeyler düşünerek kendimi eylediğim günlerden biriydi. Meydanın fazla da uzağında olmayan bir mahallenin kuytusundaki eski pastanenin yolunu tuttum istemsizce. Beni oraya çağıran sesin kime ait olduğunu bilmiyordum.

Pastaneden içeri girdiğim anda, “Bu da mı olacaktı!” dedim kendi kendime. Bir kişinin, bir hayvanın, bir eşyanın nabzı değildi beni çağıran. Poğaça kokusuyla karışmış olan havanın nabzıydı. Dükkânın içindeki bütün nabızlar birbirine karışmıştı. Her kafadan bir ses çıkıyor derler ya, öyle bir şey. Gergin bir havaydı bu. Az önce bir şey olmuş da insanlar sessizleşmiş gibiydi ama bu sessizlik hiç de hayra alamet değildi. Her an yeni bir patlama olabileceğini haber veriyordu havanın nabzı. Herkesten biraz duygu almıştı bu nabız. Ya da şöyle söylemeli, ben içeri girdiğimde orada bulunan kişilerin her birinin duygusu, pastanenin mis gibi poğaça kokması gereken havasını bozmuştu.

Sessiz bekleyişin içinde tek tek insanları seçmeye çalıştım. Masalardan birinde bir delikanlı konudan tamamen kopuk bir halde poğaçasını mideye indirip gazete okuyordu. Onu geçtim. Hemen yanındaki masada iki kadın ve iki çocuk oturuyordu. Okul yolunda pastaneye uğrayıp çocukların kahvaltı işini aradan çıkarmak üzere sözleşmiş iki anne olduklarını tahmin etmek güç değildi. Kadınlardan biri sandalyesinin normalde durması gereken halini bozmuş, sırtını tezgâha dönecek şekilde çevirmişti. Vücut dilinden bunun bir protesto olduğunu hemen anladım. Arkadaşı olan kadınsa yan gözle tezgâhın arkasındaki birine bakıyordu. Çocuklar poğaçalarını, insan değil de minik serçelermiş gibi, un ufak etmiş öyle yiyorlardı. Kadınların onlarla ilgilenecek hali yoktu belli ki.

Yüzü tezgâha dönük olan kadının, “Çok haklısın canım, gerçekten olacak iş değil,” derken, tezgâhın arkasındaki kadını süzmesi üzerine ben de o tarafa yöneldim.

Kızgın bakışların hedefi olan kadın da sırtını salona dönmüştü. Ama onunkisi öfkeden çok kırgınlıktandı bana kalırsa. Omuzları içeri dönmüş, küçüldükçe küçülmeye çalışıyordu sanki. Bir yandan da titriyor muydu omuzları? Yanındaki adamın, “Ya tamam, ağlama artık, diyorum sana, ben arkandayım senin, ben varken kimsenin lafı geçmez burda, rahatsızlarsa gidip başka pastaneden alışveriş etsinler,” diye mırıldandığını duydum. Böyle demesine rağmen, bir gözüyle sürekli salonu kolaçan ediyordu. Adamın, söylediği kadar rahat olmadığı belliydi. Ağlayan kadının nabzına atlarsam rahatsızlık verecekmişim gibi bir duyguyla adamınkine atladım. Hem, merak da etmiştim, neydi ondaki bu ikircikli ruh halinin sebebi?

Adamın nabzına atladığım an zihninden geçen şu cümleyi işittim: “Aferin sana Selim, aldın başına bir iş, nasıl kalkacaksın bakalım altından! Dünya üzerindeki tüm mazlumları sen koruyacaksın herhalde... Hayır yani ne vardı şu kadını mutfakta tutsan, kimselere göstermeden çalıştırsan... Hem o kazanırdı ekmeğini, hem de sen müşteriyle böyle karşı karşıya gelmezdin.”

Bu düşünceleri bölen, ağlayan kadının bozuk şivesi oldu. “Selim Abi, ben bi’ sigara içip gelsem...”

“Çık kızım çık, bi’ hava al sen,” dedi Selim. Kızım diyeceği kadar vardı, benim yetişkin kadın sandığım, taş çatlasın yirmisinde bir genç kızdı.

Selim’inse yaşı epey vardı, buranın eskilerinden olduğu da her halinden belliydi. Kız tezgâhın dışına, müşterilerin olduğu tarafa yönelince seslendi Selim: “Sona! Sona, bak buraya!” Sona çekinerek döndü yüzünü, gözlerinde “yine ne oldu, ne kabahat işledim” gibi bir ifade vardı. “Mutfak tarafından çık kızım...” dedi Selim. Bunu derken sesi düştü, der demez pişman olmuştu. “Ayıp oldu kıza...” düşüncesinin şimşek hızıyla geçtiğini gördüm. “Şey için dedim, geçerken Süheyla’ya dersin, yeni poğaçaları çıkarsın fırından.” Sona başını salladı ve mutfağa yöneldi tekrar. O çıkınca pastanedeki sessizlik birden bozuldu. Çocuklarına poğaça yediren, sırtını tezgâha dönmüş kadın gürültüyle çevirdi sandalyesini.

“Haksız mıyım ama Selim Amca, olmuyor böyle, kaç yıllık müşteriniziz senin, n’apalım, başka yerden mi yapalım alışverişimizi!” diye giderek yükselen bir ses tonuyla konuştu kadın. “Hayır yani, çocukluğumdan beri senden alırız böreğimizi poğaçamızı, bizden daha mı kıymetli elin... tövbe estağfurullah!”

Selim sıkıntıyla çıkardı önlüğünü; öteki müşterilere “mazur görün” bakışı atarak tezgâhın dış tarafına geçti ve bağıran kadına yaklaştı, omuzuna dokundu. “Güzel kızım, Elif, bak elimde büyüdün sen benim, biraz anlayışlı ol. Hem ayıp değil mi, rezil oluyoruz, meseleni gel benimle konuş, madem kaç yıllık hukuk var...” Bir yandan da destek beklediğini belli ederek öteki kadına baktı Selim. Kadın sessiz kalmayı tercih etti. Aman beni bulaştırmayın, dercesine çocuklara döndü yüzünü. Arkadaşını karşısına almak istemediği her halinden belliydi.

Elif, “Çocuklarımızın sağlığı diyorum Selim Amca, neden anlamak istemiyorsun, Berk’in sınıfında kaç tane arkadaşı kızamık oldu bunlar yüzünden, biliyor musun acaba? Bütün doktorlar aynı şeyi söylüyor, topluca girdiler ülkeye, getirdiler hastalığı...” Lafına devam edecekti etmesine ama gözleri yaşardığı için sustu. Doğrusu bu ya, kızamık hastalığının tehlikeleri konusunda bir fikre sahip olmadığım için ne düşüneceğimi bilemedim. Neyse ki, imdadıma Selim yetişti. “Ah be güzel kızım, hepimiz olduk kızamık, ne varmış kızamık olduysa çocuklar. Hem, nasıl bilinebiliyormuş o öyle, cahil adamım, ben bile biliyorum bunu, hastalıklar öyle halklar yoluyla girmez ülkelere...”

“Neyse ne!” diyerek bir hışım toparlanmaya başladı Elif, “Hadi Berk, kalk oğlum, okula geç kalacağız, kadının afrası tafrası yetmiyormuş gibi yılların Selim Amca’sından da sağlık dersi aldık, bugünlük yeter bu kadarı. Kalkın gidiyoruz!”

Bir an düşünmedim değil, Elif’in nabzına atlayıp bu öfkenin sebebini anlamaya çalışsam mı diye, fakat içimden gelmedi ne yazık ki. Hikâye anlatıcılığına başladığım günden beri içimde kök salan o duyguyu burada hayata geçiremedim. Herkesin davranışlarının ardında bazı sebepler vardır mutlaka ve bunları anlamaya çalışmak bize hiçbir şey kaybettirmez. Buna ne kadar canıgönülden inansam da, elim gitmedi derler ya, benim de ruhum gidemedi Elif’in nabzına. Cahilliktendir belki bu şekilde davranması, belki o sabah kocasına kızmıştır, ekonomik krizin yarattığı stresle baş edemiyordur, kendine bir suçlu arıyordur... Yine de sevgili okur, ben Selim’in nabzında kalmayı ve biraz onu dinlemeyi tercih ettim. Onun nabzında benim ilgimi cezbeden başka bir şey vardı sanırım. Bunun ne olduğunu keşfetmek istedim.

Elif, arkadaşını ve çocukları alıp apar topar dükkândan dışarı çıkınca, Selim etrafa şöyle bir bakındı. Diğer müşterilere yansıyan bir durum var mı, onu anlamaya çalışıyordu. Gördüğü şeyden ise hiç memnun olmamıştı. Herkes yediğini, içtiğini unutmuş ona bakıyordu. O sırada içeri Sona girdi. Sona’nın girişi işleri daha da içinden çıkılmaz bir hale getirecek mi diye endişe ederek baktım. Selim, kendini tutamayarak, “Sona, geç içeri mutfağa, bir sürü iş var yapılacak, bitmedi gitti senin de molan!” diyerek adeta çemkirdi. Kız çabuk adımlarla mutfağa yöneldi hemen. Selim’in nabzı düzensiz atmaya başlamıştı. Eliyle göğsünü ovuşturuyordu. Aman dedim, beni duymayacağını bile bile, ayağını sıkı bas Selim.

Selim’in sıkıntısını benden başka fark eden olmadı. Müşteriler yavaş yavaş kendi hallerine geri döndüler. Selim de, Elif’lerin masada serçeler tarafından bırakılmış poğaça parçalarını beziyle toplayıp, tabakları bardakları ustalıkla tek seferde içeri taşıdı. Bütün bunları yaparken başka hiçbir şey düşünmemeye çalışıyordu. “Bu Elif’in çenesi durmaz şimdi,” dediğini işittim bir ara, “Bütün mahalleyi ayağa kaldırır...” Ne olurdu kaldırırsa? Neydi Selim’in bu kadar korktuğu? Tezgâhın iç kısmına

geçtikten sonra şöyle bir mutfağa göz attı. Sona ile Süheyla sessiz sedasız işlerini yapıyorlardı. Selim sırtını duvara yaslayıp dükkânı taradı gözleriyle.

Bunca senelik emek, diye geçirdi içinden, yirmi yaşında bir genç kızın hatırına heba edilir mi? Neymiş, mazlum bir halkın insanıymış; neymiş, o da bu Allah'ın kuluymuş; neymiş, emeğiyle geçinmeye çalışan bir garibanmış; neymiş, buralarda yabancıymış, yazıkmış, günahmış. "Sana mı kaldı be Selim, bak sen de herkes gibi işine gücüne, bırak mazlumu da başkaları düşünsün biraz," diye söylendi. Yok ama olmazdı! Selim'e yakışmazdı. Niye? Çünkü Selim bilirdi gurbette olmanın ne menem bir şey olduğunu. "Az küfür yemedik o gâvurlardan. Az tekmelenmedik Hamburg metrolarında dilencilik yaparken," derken, Sona bitiverdi yanında, "Efendim Selim Abi?" Selim irkildi. "Yok bir şey kızım, sen işine bak, giydin mi eldivenlerini? Hah aman ha, bir daha laf işittirme bana, bozuşuruz tamam mı? Zaten gözleri üstümüzde..."

Sona yine başını sallayarak onayladı Selim'i. Söylediklerinin ne kadarını anlamıştı bilmiyorum. Eldiven konusunu çözememiştim ama hijyenle ilgili bir mevzuydu anlaşılan. O sırada bir müşteri geldi, poğaça istedi Selim'den. Selim eldivensiz elleriyle tuttu maşayı, koydu poğaçaları keseye. Bunu yaparken kulaklarında çın çın Elif'in sesi yankılanıyordu. "Ay ay ay! N'apıyorsun sen ya, eldivensiz ellerinle?.."

Selim bundan yarım saat önce yaşanan olayı sahne sahne oynattı zihninde yeniden. Başa sarıp sarıp, tekrarlandı sahne. Sanki bir sebep arıyordu. Güne bu denli tatsız başlamak için geçerli bir sebep.

Elif feryat figan ederken, Sona donmuş bir halde bakıyordu kadına. *"Malqit... Malqit..."* Bir yandan da elindeki maşayı gösteriyordu Elif'e. "Bayan... *Malqit..."*

Selim elindeki maşayı poğaçaların olduğu tepsiye fırlatırcasına bıraktı. Müşteriye döndü. "Çay?" diye sordu. "İki tane, cam bardakta," dedi adam. Selim bu sabah olanları bir kez daha düşünmemeye yemin etti çayları doldururken.

19

Evine hırsız girmiş biri gibi irkildim. Duymuştum da yaşamamıştım hiç. Gecenin köründe uykularından sıçrayarak uyandıklarını, buna sebep olanınsa gürültü falan değil sadece bir his olduğunu anlatan insanlar tanımıştım. Evde bir yabancı var hissi.

Benim evimin en azından uzun süredir bu meydan olduğu hesaba katılırsa, böyle bir hisse kapılmam oldukça tuhaftı. Ne de olsa bu meydan, ev olmaktan hayli uzak bir yol geçen hanı sayılırdı. Hayır hayır, kâbus falan da görmüş değildim. Söylememe gerek yoktur herhalde, rüya ya da kâbus da görmem ben. “Vay canına!” dedim kendi kendime, kişi (pardon, saat) her gün bir şey öğreniyor! Demek, kapalıyken bile empati kurabiliyorum. Rüya görmekten çok daha iyi bir beceri bu bana kalırsa. Neyse lafı uzatmayayım, duyduğum nabzın sesi giderek daha da güçlü geliyordu kulağıma: Evde bir yabancı var, evde biri var, evde biri...

Taş çatlasın on yedi on sekiz yaşlarında bir kız, uykusunda konuşarak birden doğruldu yatağında. Terden sırılsıklam olmuş saçları omuzlarına dökülüyordu. Bir süre durup evin içindeki sesleri dinledi. Böylece ben de onunla birlikte dikkat kesildim. Gerçekten de odanın dışından birtakım konuşmalar geliyordu.

“İçerde genç kız uyuyor,” dedi bir erkek sesi. Kız, “Baba!” diye bağırmayı denedi ama sesi fısıltı gibi çıkmıştı. Babasına uyumadığını, sorun olmadığını haber vermek istemişti. Ardından başka bir erkek sesi duyuldu. Bu ses çok daha gür ve sertti: “Bizi ilgilendirmez, arama emrimiz var!”

Bunun üzerine babanın nazikçe, “En azından izin verin, içeri geçip ben uyandırayım, sizi aniden karşısında görüp korkmasın,” dedi.

Polis olduğunu anladığımız adam, “N’apacaksın, zulandaki silahları mı kaldıracaksın ortadan! Hadi ordan, yemezler!” diye bağırdı ve hemen ardından bir eşyanın devrilme sesi ve adamın feryadı duyuldu.

Kız bu arada çabucak toparlanmış iskemlenin üstünde duran eşofmanını geceliğinin altına giymişti bile. O anda dünyanın en önemli şeyi bacaklarını örtmekmiş gibi davranıyor, bir yandan da, “Baba, babacım!” diye sayıklıyordu. Acaba anne neredeydi, hiç sesi duyulmuyordu. Kız, geceliğinin altına eşofmanı geçirdikten sonra, el çabukluğuyla saçlarını topladı. Oldukça saçma bir görüntü çıkmıştı ortaya ve kız bu saçmalığın hiç farkında olmadan aynaya bakıp kaşını gözünü kontrol etti. Görücüye çıkar gibi, diye düşündüm. Polislerin karşısına, sabaha karşı yataktan fırlamış gibi çıkmak istememesine mi şaşırayım, madem öyle, geceliğini çıkarıp üstüne düzgün bir kazak falan geçirmeyişine mi, bilemedim.

Ben bunları düşünürken kapı kırılır gibi açıldı. Kız da aynanın karşısında olduğu yerde sıçradı. Adamlara aynanın içinden bakıyordu. Demin babasına bağıran polis olduğunu tahmin ettiğimin yanında, bizim kızdan birkaç yaş daha büyük bir başkası vardı.

Büyük olan tek kelime etmedi, bu odanın bir sahibi yokmuş gibi, kızı görmezden gelerek genç polise, “Ara her tarafı!” dedi. Genç olanın çekinik durduğunu fark edince de, “Hadisene oğlum, ne bekliyorsun!” diye payladı onu. Genç polis, “Emredersiniz amirim!” diyerek kızın olduğu tarafa yöneldi. İki genç bir anlığına donup kaldılar. O an ikisi gözüme, günün böyle tuhaf bir saatinde, olmayacak bir mekânda karşılaşmış iki âşık gibi göründü. Neden sonra genç polis kızın odasına bu şekilde dalarak onu rahatsız ettikleri için özür diler gibi yavaşça harekete geçti. Bir yandan gözlerini kızdan kaçırmaya çalışıyor, bir yandan da gözucuyla onu yoklamaktan alamıyordu kendini.

Kız, “Babam!” dedi; nabzı isyan ateşiyle dörtnala olmuştu. “Babama n’aptınız?” Bunu söylemesiyle kapıya yönelmesi aynı anda gerçekleşti. Fakat bir el onun odadan çıkmasına izin vermedi. Kolundan sıkıca tuttu. “Hoop! Orda dur bakalım!” dedi. “Babanla arkadaşlar ilgileniyor, geç şuraya!”

Kızın nabzı dörtnala koşuyordu. Kendisiyse yatağın ucunda donup kalmıştı. Ağlamasını bekledim ama öyle bir şey olmadı. Omuzları önce biraz düşüktü, sonra o da bunun farkına varıp dikleştirdi. Öyle meydan okurcasına değil ama dik oturmaya çalışan kibar bir kız gibi, sakince... O sırada polisin sesini duydum: “Burda bir tane bile ders kitabı yok, okula

gitmiyor musun bakayım sen?” Bu soru üzerine kitaplığa alıcı gözle baktım ben de. Bir gencin sahip olmasını beklemeyeceğimiz sayıda kitap vardı raflarda. Tuvalet aynasının çekmecelerini teker teker açıp inceleyen genç polis memuru da dönüp kitaplığa bakmıştı. Kıdemli memur onun bakışlarını fark edince çıkıştı yine: “İşine bak oğlum sen, amma da yavaşsın ha! Hadi, daha bir sürü ev var sırada!”

“Peki efendim” dedi genç memur, kulaklarına dek kızararak. O anda bu genç polisin nabzının kızınkinden daha çok ilgimi çektiğini itiraf etmeliyim. Tam onun nabzına atlamaya hazırlanırken, yaşlı polisin, “*Suç ve Ceza* ha!” dediğini duydum. “Hukuk mu okuyorsun bakayım sen?” diye sordu kıza. Kızın dudaklarında alaycı bir gülüş belirdi, başını iki yana salladı ama yanıt vermedi. O sırada genç polis, “Efendim, o hukuk kitabı değil,” deyiverdi.

“Sen karışma lan! Benden iyi mi bileceksin!” diye azarladı kıdemli olan. Genç, hiçbir şey söylemeden yan gözle kıza baktı. Kız da o sırada oğlana çevirmişti bakışlarını. Göz göze geldiler. Ben de bunu fırsat bilip gencin nabzına atlayıverdim. Kızın yüzünde belli belirsiz bir gülümseme oluşmuştu. Sanki, “Boş ver, aldırma,” demek istemişti, “ben anladım seni...” Bunu genç polis de tamı tamına böyle algıladı ve nabzı hızlandı. Kızdan hoşlanmış mıydı yoksa?

Gencin dakikalardır aynı çekmecenin başında oyalandığını sadece ben değil, kız da fark etmiş olmalıydı. Çekmece açıktı ve içinde birtakım makyaj malzemeleri, tokalar, takılar vardı. Çocuk, aradığı şeyi bulmuş da onu inceliyormuş gibi dikkatle ve özenle bu takılara dokunuyordu. O sırada aklından şu sorunun geçtiğini duydum: “Ne işim var benim burda? Bu muydu oğlum Umut senin istediğin? Polis olmayı hayal ederken aklına gelir miydi suçlu olup olmadıkları belli olmayan insanların evine baskınlar yapacağın? Filmlerdeki gibi olacak sanmıştın di mi! Aptal! Kaderde bu kör cahillerin emrine girmek de varmış. *Suç ve Ceza*’yı hukuk kitabı sanıyor dingil.”

Neyse ki aynı noktayı dakikalardır kurcaladığının dingilden önce kendisi farkına vardı da yeni bir azardan kurtardı paçayı. Tuvalet masası bitmiş, sıra komodine gelmişti. Çekmeceleri açmakta tereddüt ediyordu şimdi. Tam eğilmiş, birinin kulbundan tutmuştu ki durdu. Kızın iç çamaşırlarının burda

olma ihtimali gelmişti aklına. Geri kalktı çömeldiği yerden. “Şey...” dedi kıza bakarak, “Affedersiniz...”

Kıdemli memur bu arada kitapları olduğu gibi yere dökmüş, elindeki bir tanesini kurcalıyordu. Dalıp gitmişti. Kız ise ayağının dibinde polisin götürmek için ayırdığı kitaplara bakıyordu. Onlardan ayrılmakta güçlük çekercesine yavaşça kaldırdı başını, Umut’a baktığında gözlerinin dolu dolu olduğunu gördük ikimiz de. Umut’un nabzı yeniden hızlanmıştı. “Özür dilerim,” derken, ne için özür dilediğini kendi de bilmiyordu, bütün bu olup biten için miydi özür, yoksa kitaplarına yapılan muamele için mi? Belki de az sonra yapacağı şey içindi. “Şu çekmeceyi açmam gerekiyor da, sakıncası var mı?” Kız, kitapların iç çamaşırlarından çok daha özel olduğunu ima edercesine omuz silkti ve kitaplara dönüp onları gösterdi.

Umut yine kulaklarına, hatta bu kez saç diplerine kadar kızararak önüne döndü. Bu arada ikisi arasındaki diyaloğu son anda fark eden kıdemli polis, sınıfa girmiş bir öğretmen gibi bağırdı: “N’oluyo lan burda?” Kız bakışlarını hemen kitaplara çevirdi. Umut ise sahibinden aldığı yanıta rağmen tedirginlikle açtı çekmeceyi.

Kızın çamaşırları, sütyenleri derli toplu duruyordu karşısında. Gözlerini yumdu. En azından bunu yapabilirdi. Dışarıdan kimse fark edemezdi. Sırtı amirine dönüktü nasılsa. Arıyormuş gibi yapardı el yordamıyla, ama görmezdi kızın çamaşırlarının rengini, dantelini. Peki ya dokunmak? O ne olacaktı? Kızcağız bir daha kullanabilecek miydi Umut’un dokunduğu çamaşırları? Birinin bedenine izinsizce dokunmaktan farksızdı yaptığı. Bu suçluluk duygusundan ne yapsa kurtulamayacaktı; elinden gelen bu kadardı işte, gözlerini yummak, görmemek. El yordamıyla çekmeceyi araştırıp hızlıca kapattı. Alt çekmeceye geçtiğinde burada neyle karşılaşacağını bilmediği için yine açmadı gözlerini. Eline ince çoraplar geldi. O anda kızın bacaklarının hayali belirdi gözlerinin önünde. Bu hayali nasıl kovalayacağını bilemiyordu şimdi. Belki de gözlerimi kapatmam iyi bir fikir değil, diye düşündü. Açık gözlerle hızlıca yapıp bitirebilecekken işini, kendi kendini hayal kurmaya teşvik etmiş gibi geldi. Utanç duygusuyla daha fazla baş edemeyip kalktı ayağa.

Gözlerini açtığında kızın da ayakta olduğunu ve ona baktığını gördü. Amir de tam arkasındaydı. Ne zamandır onu izliyorlardı?

“İt oğlu it!” diye azarladı amiri. “Irz düşmanı mıyız ulan biz!”

Neye uğradığını şaşırmış bir halde, “Hayır hayır,” dedi Umut. Kızın gözleri artık hiç dostça bakmıyordu. Ne olmuştu az önce? Anlayamıyordu Umut. Ne görmüş olabilirlerdi, hem ne yapmıştı ki... Sadece, sadece bir hayaldi. Üstelik, kaçtığı bir hayal. Hayal bile değil, bir resim görmüştü, o kadar.

“Düş önüme!” dedi amir: “Al şu kitapları da... Başka bir şey çıkmadı, ama adamı götürüyoruz... Hazırla tutanağı.”

20

Deminden beri sükûnetini koruyan kız birden bağırmaya, ağlamaya başladı. “Babamı götürmeyin! Babamı götürmeyin! Lütfen! Babamı götürmeyin!” İlk o zaman babasını da görebildim. Artık odanın dışındaydık ve adamı kelepçelemişlerdi. Çaresizliğini ustalıkla gizleyerek seslendi kızına: “Dilek, kızım sakin ol, anneni ara yavrum, beni çok tutamazlar, merak etme, anneni ara, anneni ara, duydun mu kızım, ara anneni!”

Bu kargaşada Umut’un nabzından kopmuştum. Havada öyle asılı kalmış, karar vermeye çalışıyordum. Babayla mı gitmeli, Dilek’te mi kalmalıydım? Dilek’in gözyaşları içinde babasının, “Anneni ara!” ısrarını bir reddeden, bir kabul eden baş hareketlerini görünce atladım onun nabzına.

“Annemi mi? Annemi arayamam, halamı ararım daha iyi!” diyordu içinden. Ama hemen sonra babasının ısrarı ulaşıyordu kulaklarına. Bu kez, “Tamam tamam babacım, sen endişe etme arayacağım...” diyordu. İşte, ilkinde başını reddeder şekilde iki yana sallıyor, ikincisinde ise aşağı yukarı hareketlerle sorun olmadığını, arayacağını belirtiyordu. Baş hareketlerine yansıyan bu karmaşanın sebebini delice merak etmiştim.

Kapıdan son çıkan Umut oldu. Başını öne eğmişti. Ancak, dayanamamış olmalı ki, son bir kez dönüp baktı Dilek’e. Göz göze geldiklerinde Dilek tüm hıncını ondan almak üzereydi. Umut, amirin sesiyle bir kukla gibi terk etti sahneyi. Ev sessizleşti.

Deminki hengâmeden geriye kalan dağınıklığa baktı Dilek. Yerde devrilmiş bir sandalye, ortalığa saçılmış kitaplar, gazete ve dergiler, fotoğraflar... Duvarlarda asılı resimler bile yerinden oynamıştı. “Deprem gibi...” cümlesi geçti Dilek’in aklından. Acaba deprem yaşamış mıydı hiç?

“Annemi aramalıyım,” dedi sonra kendi kendine. Telefonunu arandı. Bu dağınıklıkta bulmak imkânsızdı tabii. Neden sonra durdu. “Aramayacağım annemi mannemi,” dedi. Odasına girip kapısını çarptı. Salonda ebeveyni olmayan ama tafra yapan bir ergen, diye düşündüm, ne kadar ironik.

Kendini yüzüstü yatağa atmıştı. Sonra bir şey hatırlamış gibi kalkıp oturdu. Gardırobun aynasından kendine baktı. Gecelik ve altında eşofman. Bunu görünce kahkahalar atmaya başladı. “Ay bu ne hal!” diyordu bir yandan da. Geceliği çıkarmaya çalışırken koltukaltlarından bir cart sesi geldi. Kahkahaları bu kez gözyaşlarına dönüştü. Yırtarak çıkardı geceliği üstünden. “Annemi aramayacağım anladınız mı!” diye bağırdı sonra aynaya doğru. Bir an içime bir kurt düştü, aynada beni görüyor olamazdı, değil mi?

Fanilası ve altında eşofmanıyla bir süre sessiz kaldı. Düşünceleri çok hızlı değişiyor, bir uçtan öteki uca savruluyordu. Bu durum eylemlerine de yansıyordu. Bir an öfkeli, bir an sonra sakin; bir an sert, bir an sonra yumuşak hareketler. Haliyle benim akreple yelkovan da iyiden iyiye şaşırmışlardı kendilerini. Yine fırladı ayağa. Onun fırlamasıyla akreple yelkovan da hazır ola geçer gibi duruverdiler tam on ikinin üstünde. Çalışma masasına yürüdü. Onun adımlarıyla birlikte küçük küçük ilerledi yelkovanım. Akrep hâlâ olduğu yerde duruyordu. Bu arada saatin on iki falan olmadığını tahmin edersiniz.

Dilek masanın üstündeki cep telefonunu eline alınca, saatin 05:17 olduğunu görebildim. “Anneni araymış!” diye söylendi. Rehberi açtı, A harfine gideceğini düşünüyordum ama o Z harfine gitti. Annesini aramamakta kararlıydı demek. “Zeliha Hanım bu saatte açar mı hiç telefonunu?” dedi. Kimdi ki bu Zeliha? Bu arada çoktan “ara” tuşuna basmış olduğunu, gelen düt sesinden ancak idrak edebildim.

Öyle uzun çaldırmadı Dilek telefonu. Üçüncü ya da dördüncü çalışta kapattı. “Aradım işte, açmıyor,” dedi. Zeliha, annesiydi demek.

Annesinin telefonu açmaması onu rahatlatmış mıydı, daha mı çok üzmüştü anlayamıyordum. Duygularını öyle hızlıca örtüyor, paketleyip rafa kaldırıyordu ki hızına yetişemiyordum. “Açmaz tabii, niye açsın ki, açmasın da zaten, onu isteyen kim! Biz hallederiz babamla. En kötü ihtimalle halamı ararım ben de.”

Bu umursamaz tavrın altındaki duyguyu yakalamaya çalışırken ben, telefon sesiyle sıçradık olduğumuz yerde. Ekrandaki “Zeliha”yı görünce nabzı birden normalin iki katı hızla atmaya başladı Dilek’in. Sakin olmaya çalışarak açtı telefonu.

“Alo...”

“Kızım! Dilek’im, ne oldu yavrum? Mesaide kısıyorum sesini telefonun, şimdi gördüm, telaşlandım çok, babana bir şey mi oldu, çabuk söyle ne oldu?”

Annesinin telaşlı ve şefkatli sesini duyunca birden ağlamaya başladı Dilek. Ama ona belli etmemek için dudaklarını ısırıyordu bir yandan da. Konuşamadı.

Annesi ondan ses alamayınca iyice telaşlandı: “Dilek! Dilek! Orda mısın! Dilek!”

Dilek’in, ağladığını annesine belli etmemek için verdiği bu mücadelenin sebebini bir anlayabilseydim... Duyulur duyulmaz bir sesle, “Burdayım,” dedi. Sonra derin bir nefes aldı. “Arıycam,” deyip çat diye kapattı telefonu. Kapatır kapatmaz da gözyaşlarını bıraktı.

Sakinleştiğinde sadece bir dakika geçmişti. Kendini daha güçlü hissediyordu şimdi. “Artık ağlamam,” diyerek aradı annesini geri. Telefon çalmadan açıldı.

“Hah, Dilek’çim, demin hatlar bozuktu herhalde, ne oldu yavrum, çıldıracaktım az daha!”

Dilek sakinliğini koruyabildi bu kez. “Polisler geldi, babamı götürdüler. Önce halamı aradım. Duymadı, uyuyor herhalde, ben de seni aradım işte,” dedi.

Dilek’in annesinin canını acıtmak için böyle söylediğini anlamıştım tabii. Yoksa halasını aradığı falan yoktu. Ya da annesine muhtaç olmadığı mesajını vermeye çalışıyordu aklınca. Ne olmuştu da böyle uzak düşmüşlerdi? Annesinin “hemen geliyorum” cümlesine verdiği yanıt bile, Dilek’in ona olan kırgınlığını açığa vuruyordu: “Gelmen gerekmez, ben iyiyim, sadece babam sana haber vermemi istediği için aradım.”

Fakat belli ki, annesi de bunlara pabuç bırakacak kadın değildi. “Sakın çıkma evden, beni bekle,” deyip kapattı telefonu.

Dilek ne kadar kabul etmek istemese de annesiyle konuştuktan sonra sakinleşmişti. Odaya şöyle bir baktı, önce toplamayı geçirdi içinden ama sonra vazgeçti. Gelsindi annesi ve görsündü neler yaşadıklarını. Hem belki toplarsa inanmazdı yaşadığı dehşete. O sırada gözü Umut'un açık bıraktığı çekmeceye takıldı. Ten rengi ince çorabının bir ucu dışarı sarkmıştı. "Pislik!" dedi. Bir tekme savurdu. Çekmece şimdi dil çıkaran bir yaratık gibi görünüyordu. Dilek yaratığın dilini koparmak ister gibi hışımla çekti çorabını.

Annesine bu olayı da anlatacaktı, yansındı içi, vicdan azabıyla kavrulsundu. Tabii ya, o burda olsaydı, polis memurları kolay kolay dalamazdı odasına öyle. Babası tek kalmıştı da baş edememişti adamlarla. Annesi burda olsaydı, kapının önünde dursaydı, içeri sokmam, kızımı korkutamazsınız, genç kız o deseydi, dikilseydi karşılarına... Babası da bu kadar aciz kalmazdı polisler karşısında.

"Varsa yoksa kendi hayatı!" dedi Dilek. "Kendinden başkasını düşünmez ki o."

Halasının annesi hakkında söyledikleri geldi aklına sonra. "Senin annene rahat battı kızım, rahat," derdi. Bunu öyle sık söylerdi ki, sesi kazınmıştı artık beynine. "Gül gibi ailesini bırakıp gitti, değer miydi acaba? Neymiş, mutlu değilmiş! Evladıyla bir arada olmaktan daha büyük mutluluk mu varmış!"

Bir keresinde de babasıyla halasını konuşurken duymuştu. Babası neden öfkeli değildi annesine? Bunu da hiç anlamıyordu. Halası da aynı sebeple kızıyordu babasına. "Kızı gösterme," demişti, "azıcık burnu sürtülsün." Babası, "Olur mu öyle şey Serap, ne biçim laf o! Dilek'in ne günahı var, annesi, görecek tabii..." diye itiraz etmişti.

Omuz silkti Dilek. "Gördüm de ne oldu sanki!" dedi. "Hafta sonu annesi işte!" Bu cümlenin Dilek'e ait olmadığını tahmin etmek güç değildi. Halasından falan duymuş olmalıydı.

Saatine baktı: 05:43. Nabzı hızlandı. Midesinde bir yanma oldu. Bastırmaya çalıştığı ama nabız ve mide yoluyla kendini dışa vuran kaygıyı

görebiliyordum. “Ya gelmezse?.. Geleceğim dedi ama ya sözünü tutmazsa?..”

O sırada belleği oyalanması için bir başka hatıra koydu önüne. On iki, on üç yaşlarındaydı. Babası salonda gazete okumaktaydı. Dilek ise televizyon izliyordu. Babası, “Hadi kızım birazdan annen gelir, kalk hazırlan artık,” dedi. Dilek onu duymazdan geldi. Babası gözlüğünü indirip bir kez daha seslendi: “Dilek hadi amaa...” Dilek homurdanarak kalktı, televizyonu kapattı. “Hep geç kalıyor zaten, gelmesin daha iyi,” dedi. Babası, “Olmaz öyle şey, annen o senin, gelmesin de ne demekmiş!” diyerek kestirip attı. Dilek bu kez, “Ya ben mecbur muyum bir o ev bir bu ev eşya taşımaya! Sevmiyorum oraya gitmeyi!” diye bağırdı ve ağlayarak çıktı salondan.

Kapı zilinin çalmasıyla bellek defteri kapandı. Bugündeydik. Dilek heyecanla fırladı ayağa. Sonra durdurdu kendini. Aynaya baktı. Saçını düzeltti. Ağır adımlarla yürüdü kapıya, sanki hiç acelesi yokmuş, sanki onu beklemiyormuş, sanki annesi gelse de olur gelmese de olurmuş gibi yavaşça açtı kapıyı. Sönük bir sesle, “Hoş geldin,” dedi.

21

Bir an için kimin geldiğini anlamakta güçlük çektim. Üniformalı bir kadındı karşımızdaki. Sarılmak için hamle yaptı, ama Dilek ustalıkla geri çekilerek içeri davet etti annesini. Zeliha, etrafa bakınırken tam da Dilek'in umduğu gibi dehşet içindeydi. "Ah yavrum! Ah güzel kızım!" deyip duruyordu. Neden sonra çabucak dönüp Dilek'in yüzünü, ellerini, kollarını bir adli tıpçı gibi incelemeye başladı. "Sana bir şey yaptılar mı?"

Dilek bu çabayı da geri çevirdi, ama bu kez o kadar ustalıkla değil. Elini sertçe geri çekerek, "İyiyim ben," dedi.

Zeliha, kızının bu davranışını başka bir sebebe bağlamak istermiş gibi, "Kusura bakma, üstümü değiştiremedim, zaman kaybetmemek için..." dedi.

Dilek'in nabzında durduğum yetmişti artık, annesini merak ediyordum ben. O cephede ne olup bitiyor, bunu öğrenmem gerekti. Dilek, omuz silkerken, beni de silkip atmış oldu nabzından.

Şimdi annesindeydim. Zeliha'nın içi eziliyordu. Ona geçer geçmez fark ettiğim ilk duygu bu oldu. "Nasıl yaklaşacağım ben bu kıza?" Kendine bunu sorup duruyordu. Dokunmaya kalkarsa Dilek'in ne yapacağını öğrenmişti artık. Tekrar tekrar reddedilmenin ne ona ne de ilişkilerine bir faydası olacaktı. Doğrudan ortalığı toplamaya mı girişmeli, yoksa Dilek'le biraz daha konuşmaya mı çalışmalı, onu bilemiyordu bir türlü.

"Hangi karakola götürdüler, biliyor musun?" diye sordu.

"Ne bileyim ben, geldiler, ortalığı bu hale getirdiler ve gittiler işte!" diye çemkirdi Dilek.

Zeliha etrafa tekrar baktı. Her şey bıraktığı gibiydi. Bütün bu dağınıklığa rağmen. Eski kocası bir tek eşyanın bile yerini değiştirmemişti, onca sene sonra kendi döşediği eve geri dönmek ne tuhaf bir şeydi. Bu yüzden midir ne, polisler kendi evini, geçmişini, hayatını kırıp dökmüş gibi ezilmişti içi. Ne olacaktı ya, sonuçta eski kocası da olsa, hayatının on beş yılını birlikte

geçirdiği adamın yaşadığı yerdi burası. Hem kızı... Onun da evine, odasına... Birden döndü; “Sen uyuyor muydun?” diye sordu.

“Hayır Zeliha, babamla oturmuş tavla atıyorduk,” dedi Dilek.

Zeliha, kızından düzgün bir yanıt alamayacağını biliyordu aslında ama bu dikenli hale alışmayı reddediyordu sanki. “Cemalettin Bey vardı, babanın avukatı o mu hâlâ, biliyor musun?” diye sordu bu kez.

Dilek başını sallamakla yetindi. Zeliha telefonunu aldı eline, “Cemalettin...” diye mırıldandı, rehberde aradı, bulamadı. “İyisi mi bekleyelim,” dedi kızına dönüp, “herhalde sorgusunu yapıp bırakacaklardır, belki de okulu aramak lazım, bilgileri var mıdır?”

“Babam atılmıştı okuldan,” dedi Dilek, “haberin yok mu?”

Biliyordu tabii, okulu arayalım demesi, şeydendi... Yani işte belki müdür falan, olayın içyüzünden haberdardır diye...

“Hadi gel şöyle,” dedi, “biraz sakinleşelim, istersen ortalığı toplayalım ha, iyi gelebilir, bu dağınıklığın içinde insanın düşünceleri de toparlanamıyor bir türlü...”

Dilek önce bir adım attı annesinin iliştiği kanepeye doğru. Hemen sonra vazgeçti. “Ben odamı toplayacağım,” dedi, “sen de artık ne yapmak istersen onu yap.” Bunu söyledi ve odasına geçip, kararının altını çizmek istercesine sert kapattı kapısını.

Zeliha bu sese hazırlıklı olduğu halde irkildi nedense. Kanepede kaldı öyle bir süre daha. Sehpanın üstündeki tanıdık eşyalara baktı, dokundu. Şu kültablasını Kapadokya’dan almışlardı. Birlikte yaptıkları son tatildi. Ne kadar da sakin bir kopuş olmuştu aslında. Hırgür olmadan, anlaşarak ayrılmak dediklerinden... Onlarınki gerçekten öyleydi. Genelde çiftler söylerdi bunu, anlaşarak ayrıldık derlerdi, çocuklarına özellikle, üzülmesinler diye. Biz Harun’la anlaşarak ayrıldık ama Dilek’le bir türlü anlaşamadık, diye düşündü.

O sırada telefonu çaldı. Ekranda Faruk Bey adını görünce nabız atışları hızlandı. Bir süre bekledi. Kararsızdı açmakta.

Telefonun sesini duymuş olmalı ki, Dilek de koşup gelmiş, “Kim o arayan? Açsana şunu!” diyordu bakışlarıyla. Zeliha mecbur kalıp açtı. “Efendim Faruk Bey?” Bir süre dinledi. Zeliha’nın nabzında olduğum için Faruk Bey’in kızgın sesini ben de duyabiliyordum. Gerçi o kadar yüksek sesle bağırıyordu ki adam, Dilek bile duymuş olmalıydı.

“Ne demek Zeliha Hanım, ne demek mesainin ortasında görev yerini terk etmek!? Güvenlik işi yapıyoruz biz, güvenlik! Çocuk oyunu falan mı sandınız siz?” Zeliha sesini çıkarmadan dinledi. Adamın ağzına geleni söylemesini sineye çekti. Sonunda, “Kovuldun Zeliha Hanım, kovuldun! Yarın üniformanı kapıya bırak, gözüme de gözükme!” deyip kapattı telefonu adam.

Zeliha’nın gözleri, babasından azar işitmiş bir çocuk gibi yaşardı. Kızının önünde ağlamak istemiyordu. Dudaklarını ısırdı.

Dilek şaşkın bakakalmıştı. “Kimdi o?” dedi kendisinden beklenmeyecek bir yumuşaklıkla. “Önemli bir şey değil, takma sen kafana,” dedi Zeliha, sesinin titremesine engel olmaya çalışarak. Kızından daha fazla saklanamayacağını anlayıp tuvalete koştu sonra. Aynaya bakıp kendisiyle konuştu tuvalette. “Hallolur Zeliha, bu da hallolur, neleri aşmadın ki sen, bunu da aşarsın, yeni bir iş bulursun. Şimdi önemli olan kızının yanında durmak. Hem belki ilişkinizi düzeltmeniz için bir fırsattır bu...”

O sırada kapının dışından Dilek’in sesi duyuldu: “Anne?..”

Zeliha şaşkın şaşkın aynadaki yansımasına baktı: “Anne mi dedi?” Sürekli tekrarlıyordu: “Anne! Bana anne dedi!” Sonra bu ânın elinden kayıp gitmesi endişesiyle koşup kapıyı açtı. Fakat kapı açılınca Dilek eski mesafesine geri döndü hemen. Zeliha’nın kulaklarındaki “anne” ile Dilek’in vücut dili arasında uzun bir yol vardı katedilmeyi bekleyen.

“Bir şey oldu sandım,” dedi Dilek ve dosdoğru salona geri döndü.

“Yok bir şey,” diyebildi Zeliha. “Topladın mı odanı?”

Yanıt vermedi Dilek. Onun yerine, “İşten mi kovdular seni?” diye başka bir soruyla karşılık verdi. Zeliha’nın yarasına tuz basmak ister gibi çıkmıştı sesi. Yoksa emin mi olmak istiyordu? Annesinin kendisi için işten bile kovulmayı göze aldığını duymaya mı ihtiyacı vardı?

“Evet, kovdular ama mühim değil,” dedi Zeliha.

“Neden ki?” dedi Dilek, aslında pekâlâ biliyordu sebebi.

“Görev yerimi terk ettiğim için,” diye yanıt verdi Zeliha, konuyu uzatmak istemiyordu. Bir annenin, ihtiyacı olduğunda kızının yanına gelmesinde övünülecek bir şey yoktu ne de olsa.

“Buraya gelmek için mi?” diye sordu Dilek, ısrar ediyordu, ille de duyacaktı. Bunu nihayet anladı Zeliha. “Evet,” dedi şefkatle. Dilek daha demin annesinin oturduğu kanepedeydi şimdi. Zeliha onun halinden cesaret alıp yaklaştı, kanepenin öteki ucuna yine de bir yabancı gibi ilişti. Dilek farkında olmadan yer açtı annesine, daha yakına gelmesini ister gibi, kanepenin üstündeki ıvır zıvırı kaldırıp yan koltuğa attı. Zeliha doğru anlayıp anlamadığından emin olamıyordu bir türlü. Eğer açılan boşluğu doldurursa kızının kaçıp gitmesinden endişe ettiği için, yeltenmedi buna.

“Özür dilerim,” dedi Dilek, “işten atılmana sebep olduk.”

Bu “biz” Dilek ile babası oluyordu herhalde. Zeliha kendini hep o bizin dışında hissetmişti. Hoş kimse atmamıştı onu dışarı, kendisi vazgeçmişti “biz”in bir parçası olmaktan. “Ben” olarak bir yaşam kurmak istemişti. Doğrusu o ya, kızıyla birlikte “biz” olabilmeyi isterdi. Çok isterdi hem de. Ama koşullar izin vermemişti buna. Yıllarca ev kadınlığı yapmış birinin çocuk okutmaya yetecek kadar para kazanması kolay değildi. Nasıl anlatsındı bunu Dilek’e. Gerçi artık büyümüştü, belki bugünden sonra anlardı onu. Geçmişten bugüne aralarında birikmiş, konuşulmamış onca şey olmasaydı... Her şey şimdi başlamış olsaydı anlatabilirdi kızına, “Babanla ayrılıyoruz çünkü ben mutsuzum, çok mutsuzum bu dört duvarın arasında,” derdi ve on yedi yaşında bir kız anlayabilirdi annesini. Ama on sene önceki Dilek, nasıl anlasındı? Nasıl hak versindi annesine?

“Sizin bir kabahatiniz yok, olur mu hiç kızım!” dedi. “Dert etme sen bunları, başka bir iş bulunur nasılsa, şimdi önemli olan babanın durumu... Sen...”

“Biz idare ederiz bir şekilde, halamlarda kalırım bir süre,” deyiverdi Dilek.

Zeliha’nın içinden kendisinin bile beklemediği bir ses yükseldi bu sefer. “Halanda değil, bende kal Dilek, annenin evi dururken niye gidesin halana?”

Şaşırma sırası Dilek’teydi. “Sende mi?” dedi. “Bir odam bile yok o evde.”

“Haklısın, ama yaratırız, bugüne dek yapmadığımız hata, biliyorum küçük bir ev, burası gibi değil ama ben salonda yatarım, sana kendi odamı veririm, ne olacak, yeter ki kal benimle, en azından baban bırakılana kadar...” diye konuştu bir solukta Zeliha.

Dilek sustu. Bunu beklemiyordu belli ki. “Halam...” dedi, devamını getiremedi. Ne düşünmüştü acaba? Halasının bu işe bozulacağını mı? “Babam...” dedi sonra ve yine sustu. Babasının da aslında bunu isteyeceği gelmişti belki de aklına. Kızının annesiyle arasını düzeltmesini ister gibi bir hali vardı adamın zaten.

Zeliha bu susmaları fırsat bilip üsteledi: “Bak kızım, bu zamana kadar pek anlatamadık birbirimize kendimizi. Baban dilerim bir an önce serbest bırakılır ama gel bunu bir fırsata dönüştürelim, ben tanımak istiyorum seni. Çocukken haftada bir gelirdin bana ama olmadı, beceremedim. Sonra da zaten... gelmez oldun. Koca genç kızsın, zorlayamadık seni.”

“Biz” dediğine pişman olmuştu ama çok geçti artık.

“Siz de kim?” dedi Dilek.

“Yani, babanla ben,” dedi Zeliha alttan alarak, “baban da çok istiyordu seninle ilişkimizin...” Gerisini getiremedi.

Dilek girdi araya: “Ne diye çekip gittin, derdin neydi Zeliha? Babam gibi bir adamı... Ne içkisi var ne kumarı. Bir kez sesini yükselttiğini duymadım

sana. Neydi yani derdin, söylesene bi’?..”

“Konuşuruz bunları,” dedi Zeliha sakince. “Çok isterim anlatmayı, anlamanı. Ama şimdi değil, böyle bir kanepede sıkışık oturarak değil, şu dağınıklığın içinde hiç değil. Hırsız girmiş gibi eve...”

Bu konuda hemfikirdiler. Dilek de çıkmak istiyordu şurdan. “Üstümü değiştireyim,” dedi. Başıyla onayladı Zeliha.

Dilek, odasına girince kapıyı arkasından kapatmadı bu kez. Zeliha bunu fark etmedi ama hafiflemiş gibiydi epey.

22

Uğultusu geldi önce. Sanki dev bir köstebek çok uzaklardan bana doğru ilerliyordu. Birazdan yeryüzünü döşeyen tüm taşları yerinden oynatacak, yumruklarını göğsüne vurarak haykıracak sandım. Akreple yelkovanım fırıl fırıl dönüyorlardı. Zaman da en az mekân kadar oynamıştı yerinden. Benimse aklımdan geçen tek düşünce şuydu: “Yıkılacağım! Yıkılacağım!”

Bütün bunların en fazla otuz saniye sürdüğünü ancak sarsıntı sona erdiğinde anlayabildim ve bu süre boyunca sadece kendi ölümümden endişe ettiğim için utandım. Yıkılma korkusu bütün diğer canlıların varlığını unutturmuştu bana. Demek dedim, nabızlara girdikçe ben de bazı insani zaaflar ediniyorum. İnsana ait hiçbir şey bana yabancı değildir, diye bir söz duymuştum vakti zamanında. Kim dediyse doğru demiş.

Sarsıntı dindiğinde hâlâ ayaktaydım. Asılı olduğum kulenin eteklerinde dökülmeler ve çatlaklar oluşmuştu, o kadar. Meydan derin bir sessizliğe gömülmüştü. Kentin tüm canlıları kelimenin gerçek anlamıyla yerin dibine girmiştir, diye düşündüm. Hayvanlar o korkuyla, buldukları ilk kovuğa sığınmış olmalıydılar. Neden sonra birkaç kedi, bir iki köpek göründü. Kuşlar deseniz çok sonra başladılar yeniden kanat çırpmaya. Bazısının kalbinin dayanmamış olduğunu da üzülerek gördüm.

Hayvanlar tedirginlikle meydanı kolaçan ederken az sonra tek tük insanlar da belirmeye başladı. Ellerinde fenerler vardı. Yüzlerini ancak fenerin ışığında seçebiliyordum. Ama o ışıkta bile yüzlerinde, ölümün kıyısından dönmüş olmanın ferahlamasıyla aynı tehlikeyi yeniden yaşar mıyız endişesi okunuyordu.

Saatten haberim yoktu ama gece yarısını ancak geçmiş olmalıydı. Evlerinden kaçarcasına çıkanlardan bazısı cesaretini toplayıp bir koşu girmiş, ellerine geçirdikleri battaniyeyi, yorganı alıp çıkmıştı dışarı. Hatta şu portatif çadırlardan getireni bile gördüm. Belki de deprem korkusu çok önce salınmıştı bu insanların içine de hazır tutuyorlardı gerekli şeyleri.

Kalabalık arttıkça meydanda nabızlardan bir orkestra kuruldu. Pek senkronize değillerdi ama ortaya çıkan ezginin ortak bir noktası vardı: İnsanın doğa karşısındaki çaresizliği. Bu çaresizliğin içinde onlara destek olacak bir afet ya da kriz masası da görünürde yoktu. İçlerinden birkaçı daha cevval ve becerikliydi. Hızlıca bazı ayarlamalar yaparak insanları sakinleştirdiler. Büyük bir sarsıntı değildi yaşanan, kimse enkaz altında kalmamıştı, yıkılan evlerden söz edilmiyordu. Yine de artçılara karşı önlem olarak geceyi burada geçireceklerdi. Herkes bir işin ucundan tutmuştu. Kimi çadır kuruyor, kimi su dağıtıyor, kimi sandviç hazırlıyordu.

Benimse önümde iki seçenek vardı. Biri saati doğru göstermek, diğeriyse insanların nabzını dinleyerek hikâyelerini öğrenmek. Bildiğiniz üzere ilkini yapmam, hele ki böyle bir ortamda imkânsızdı. Bu kakafoni içinde farklı atan bir nabız bulabilecek miydim bakalım.

Nihayet, bir yükseltinin üstünde durmuş kalabalığa bakan bir kadın çekti dikkatimi. Kaybettiği birini mi arıyordu acaba? Koşullar düşünülürse, akla gelecek ilk ihtimal buydu. Fakat birini ya da bir şeyi değil de bir sorunun yanıtını aradığını, nabzına girince öğrendim.

Kadının zihninde geçmiş ile şimdiye ait görüntüler birbirine dolanmış, iç içe girmişti. Meydana bakıyor, insanların hareketlerini izliyor ama aynı anda sarsıntı sırasında üzerine yürüyen duvarların görüntüsü sürekli başa sarıyordu. Ortaya saçılmış bir albümün içinden düşen fotoğraflar gibi, kâh hareketli kâh donuk anılar geçiyordu gözlerinin önünden. Bunlara bakarkense aklında yalnızca bir soru vardı: “Ne yaptım ben?”

Bir an, yaşanan yersarsıntısından kendini sorumlu tutan, Tanrı kompleksine kapılmış bir deli mi, diye düşündüm. Merakımı gideren, soru cümlesinin başına yaptığı ek oldu. “Bugüne dek ne yaptım ben?” diyordu şimdi. “Bugüne dek ne yaptım ben, ne yaptım ben, bugüne dek, ne yaptım?” Doğrusu ya hayat sorgulamasına girmenin pek zamanı olmadığını düşünmüştüm ilk anda. İnsanlar etrafta koşuştururken, herkeste bir telaş varken, bir işin ucundan tutmayıp, “Ne yaptım ben?” sorusunu sormak, üstelik yine hiçbir şey yapmayarak, pek ironik görünmüştü gözüme. İmkânım olsa kendisini dürter; “Durduğun hata, madem bugüne kadar yapmadın, şimdi yap bari,” derdim. Ama benim işim insanlara akıl vermek

değil. Aklın dışardan verilebilecek bir şey olduğuna da pek inanmıyorum ayrıca.

Kadının kendine sorduğu bu soru, epeydir aklının bir yerlerinde saklıydı da şimdi mi dile geliyordu acaba? Sorunun dile gelmesini tetikleyen şey neydi? Eskiden kalma düşünce kırıntılarına rastlama umuduyla kadının bilincinin derinliklerine doğru uzattım başımı.

Ben derinlere dalınca meydan silikleşti. Sesler geriye çekildi. Çok da uzak bir geçmişten gelmediği belli olan anılarda, kadın çoğunlukla mutfakta ve yalnızdı. Mama sandalyesindeki bebeği saymazsak tabii.

Biraz sonra başka bir anı belirdi. Bu kez alışveriş yapıyordu ama bildik semt pazarlarından birinde değildi. Bir parkın içine kurulmuştu tezgâhlar ve parkın girişinde organik pazar afişi vardı. Alacağı sebzeyi meyveyi laboratuvarda çalışan bir kimyager edasıyla inceliyordu kadın. Yüzündeki ifadeye bakılırsa, illallah etmişti pazarcı artık. Eline aldığı her şeye şüpheyle bakıyor ve aynı güvensiz hisle geri bırakıyordu kadın. Bu ince eleyip sık dokuyan halini, anne olmasına yordum. Mama sandalyesindeki çocuk için en doğru, en organik, en katkısız gıdayı bulmaya çalışıyordu herhalde. Bu çocuk şimdi neredeydi? Yoksa kalabalığa bakarken onu mu bulmaya çalışıyordu?

Yine başka bir anıya sıçradı zihni. Bir çocuk parkındaydı bu kez. Annelerin çoğu banklarda oturmuş ya kitap okuyor ya da uzaktan çocuklarını izliyordu. Bazısı salıncak arkalarında çocuklarını iterken, telefonunu kurcalıyor, bazısı da kaydırağın yanında durmuş öteki anne babalarla sohbet ediyordu. Bizim kadının oğlu yürümeye yeni başlamıştı sanırım. Çok da meraklı bir şeydi. Oyuncaklara pek yüz vermiyordu. Onun ilgisi daha çok toprakta, otta böcekteydi. Avucuna toprak alıyor, solucanları elleyip duruyordu. Bu davranışı da annesini çileden çıkarıyordu fakat. Çocuk eline her toprak alışında kadın koşup oğlunun ellerini siliyordu. Sonra da, “Pis, pis o, kediler çiş yapıyor, elleme!” diye kızıyor, bir yandan da eline pat pat vuruyordu. Kan ter içinde kalmıştı. Bu görüntüye bakarken mırıldandığını işittim: “Ne vardı o kadar dert edecek? Bıraksaydım da elleseydi, ne olurdu ki?”

Telafisi imkânsız bir durumun içinde olduğunu düşündüm. Sanki elinden kayıp gitmiş, artık geri döndürülemez bir hayatın ardından bakıyordu. Ona sormak isterdim, çocuk şimdi nerede, ona ne oldu? Yoksa... yıkılan tek ev onunkiydi de...

O sırada biri koştu kadına doğru. “Selen! Selen!”

Demek adı Selen’di. Selen, ona doğru koşan kişiyle tezat oluşturacak denli sakin ve durgundu. “Ha merhaba sen de mi burdaydın, iyi misiniz, var mı bir hasar?” derkenki sesi gerçek bir merak içermiyordu. Selen’in içsesini duyabiliyordum. Onu bıraksınlardı, kimseye laf anlatmak zorunda kalmasındı. “Onur nerde?” dedi öteki kadın. Selen aynı sakinlikle yanıt verdi. “Annemde...”

“Oh!” dedi kadın. “Neyse ki...”

“İzin vermeyecektim aslında,” dedi Selen, kendi kendine konuşur gibi. “İlk kez ayrı kaldık ve bu ilk gecede de deprem oldu.”

Kadın, Selen’in halinde bir tuhaflık olduğunu fark etmiş, ona inceleyerek bakıyordu. “Sen iyi misin?” dedi. Selen başını salladı. “İyiyim, iyiyim,” dedi, “ama izin vermeyecektim aslında, bensiz oralarda n’apar, biz daha ayrı duramayız, demiştim anneme. Israr etti annem, ne var kızım kundakta bebe değil ya, emmiyor da artık, bakarım ben, kalsın çocuk ne var?.. Sen zaten yarın gelmeyecek misin yine, bir geceden bir şeycik olmaz, dedi. Hiç istemeye istemeye bırakmıştım onu. İlk ayrılığımız. Sonra da işte deprem oldu. Bırakmasaydım, belki korkuyla kucakladığım gibi yavrumu camdan bile atlayabilirdim.”

Böyle soluksuz ama sakince anlattı Selen. Sonra kadının onun halini hiç beğenmediğini belli eden bakışlarına aldırmadan yürüdü gitti. Ruh gibi derler ya, öyle. Etraftaki koşuşturmacayı bir sis perdesinin ardından izliyordu sanki. Deminki kadın yanında değildi ama o sayıklar gibi konuşmaya devam etti:

“İyi ki yoktu, Allah’ım iyi ki yoktu... Olsaydı kesin atlardım aşağı, ölmeyecek çocuğu öldürürdüm sonra. Ah Allah’ım sen koru! Koru bizi. Annem merak içindedir şimdi. Ben oğlumu, o kızını düşünür tabii. Şimdi o

da diyor mudur acaba, keşke Selen’i alıkoysaydım, torunu koyduğum gibi, deseydim ana oğul yatarsınız bir döşekte, gitme kızım? İyi ki’ler ile keşke’ler birlikte. Ben diyorum iyi ki, o diyor keşke. Haber verebilsem de desem anneme, sağım anneciğim, yıkılan çöken yok zaten. Ama sana borçluyum hayatımı. Oğlumunkini de, kendiminkini de. Yoksa atlardım ben kesin. Biliyorum kendimi. Doğduğu günden beri üzerine titriyorum bebeğimin. Kılına zarar gelmesin diye, sağlıklı büyüsün diye, en ufak bir yara almasın diye şu hayatta. Her şeyden koruyabilirmişim gibi, dünyayı karşıma alırcasına. Tanrısal bir gücüm varmış da, oğlumun tüm yazgısı elimdeymişçesine. Kesin atlardım o yüzden. Yeter ki enkazın altında kalmasın diyerek bebeğimi kucakladığım gibi, bedenimi ona siper ederek, betona kendimi düşürmenin bir yolunu bulacağımı sanarak, sonra ikimiz de... Dili varmıyor ki insanın.”

Birden sustu. Etraftaki insanların yadırgayan bakışlarının ayırdına varmış olmalıydı. Gülümsedi onlara. Kimse sormadığı halde, “İyiyim, iyiyim, yok bir şey,” dedi ve kalabalığın dışına attı kendini. Meydanın merkezinden ayrıldı yavaşça. “Ne oldu üstüne titredin de?” sorusunu duydum nabzında. “Ne oldu o kadar uğraştın da? Bak, bir gecede her şey kayıp gidecekti elinden. Üstelik sen, dün annene bırakmak da istememiştin evladını, sanmıştın ki onun en güvende olacağı yer anasının yanı. Bak gördün mü, yanında olsaydı oğlun, şimdi ikiniz de... Sakınan göze çöp batar demişler. Dün sakınmadın, daha doğrusu annen ısrar etti de sakınman boşa çıktı, yoksa batacaktı o çöp göze, batacaktı. Neymiş, oğlum bensiz uyuyamazmış; neymiş, onun gece uykusu çok hafifmiş, uyanır da beni yanında göremezse durmazmış. Al, hani? Durdu işte. Durmadı mı? Bir iki ağladıysa bile, seni bu yaşa kadar getiren kadın mı idare edemeyecek torununu?”

Mesele açıklık kazanmıştı, oğlan anneannesinde kalmıştı ve tesadüf eseri kurtulmuştu. Peki neden bu kadar kızıyordu Selen kendine? Başka bir şey vardı sanki bu düşüncelerin altında. Meydandan epey uzaklaşmıştık. Nereye gittiğini bilmeyen bir haldeydi. Onun için endişe etmeye başlıyordum artık. Adımlarının bir hedefi vardı da o yöne doğru mu ilerliyorduk, yoksa rüzgârda savrulan yaprak mıydık?

Sonunda kendimizi bir mezarlıkta bulduk. Mezarların arasında el yordamıyla yürüdü Selen. Birinin başında durdu. Mermerini okşadı. Taşın

üstünde bir adamın fotoğrafı vardı. Onu görebileceği şekilde mezarın kenarına oturdu Selen. Doğum ve ölüm tarihine bakınca ürperdim. Adamın yüzüne bir daha bakma ihtiyacı duydum.

“Onur’um...” dedi Selen. “Sevgilim...” Devam etmekte zorlanarak sustu. Sesi titriyordu. Etrafta bir yabancı varmış gibi utandı gözyaşlarından. Onur’un onu duyduğuna, gördüğüne inanıyordu belki de. “Özür dilerim,” dedi sonra. “Sana verdiğim sözü yerine getirebilmek için çok didindim, biliyorum en büyük korkundu oğlumuzun da senin kaderini yaşaması... Bunun olmaması için her şeyi yaptım sevgilim. Fakat...” Sözün burasında durup derin bir nefes aldı. Cümlesini tamamlamak yerine, mezarı sarmış otların üstünde gezdirdi ellerini. Uzun süre sustu. Yabani otları yoldu. Taşları, çöpleri topladı. Bunları yaparken geçmişe gitti yine.

Karnı burnundaydı, kocası bir hastane yatağında uzanmıştı. “Söz ver bana,” diyordu, “oğlumuza benim adımı vermeyeceksin!” Selen ağlıyor ve bu sözü bir türlü veremiyordu. Adam, “Adıyla yaşar insan, kaderimizi sakın birbirine bağlama,” dedi sonra. Batıl inançları olan biriydi demek. Selen, “Bir anlaşma yapalım,” dedi nihayet, “oğlumuza çok iyi bakacağıma, onun bu illete yakalanmasına izin vermeyeceğime söz veririm. Ama bir tek ismin kalacak senden bana, izin ver de onu yaşatayım.”

Bu anıyı, bir yabani otu daha ayıklar gibi koparıp attı Selen. “Senden bu kez başka bir izin almaya geldim,” dedi. “Biraz da kendim için yaşamak istiyorum Onur.” Sesi kararlı olmaya çalışırken sert çıkmıştı. Yumuşatmaya çalışarak devam etti: “Oğlumuz nezle olduğunda dünya başıma yıkılmasın artık. Hasta olursa diye şifalı bitkiler kaynatmaktan yoruldum. En organik yiyeceği bulmak için yollar tepmek, mikrop kapacak diye çocuğu fanusta büyütmek istemiyorum. Hayat kısa sevgilim, bunu sen benden daha iyi biliyorsun. Bari şu kısacık ömrün tadını çıkaralım. Yapmak istediklerim var. Sadece anne değilim ki ben...”

Utanmış gibi durdu, önüne baktı. “Bak...” dedi, bir an etrafına bakındı. Mezarlıkta söylenmeyecek sözdü belki ama devam etti: “Dün gece ölebilirdik biz. Oğlumuzu korumak için yaptığım onca şeye rağmen. Deprem boyunca oğlumuzu düşündüm. İyi ki burada değil, dedim, iyi ki bunu yaşamıyor şu anda. Sarsıntı dindiğinden beri de aklımda tek bir cümle

var: Az önce ölebilirdim. Peki eğer ölseydim Onur, benden geriye ne kalacaktı?”

Mezarın içinden gelecek yanıtı duymak ister gibi eğildi üzerine, koydu başını toprağa. Kulağının içine giren otların gıdıklamasını ve toprağın nemini hissediyordu. “Ne kalacaktı benden geriye?” diye tekrarladı. Sonra da kendi verdi yanıtını: “Hiç. Hiçbir şey yapmıyorum ki. Şu hayatta yaptığım tek şey oğlumuzun hasta olmaması için debelenip durmak. Koşmaktan yoruldum, artık durmak istiyorum. Bazı şeyleri oluruna bırakmak, başa gelen çekilir diyebilmek ne büyük özgürlükmüş meğer. Yazgıyı değiştirmeye, engellemeye çalışmanın ne kadar yorucu bir şey olduğunu bilemezsin.”

Tekrar doğruldu yattığı yerden; saçındaki, yanağındaki toprak ve ot parçalarını temizledi. Göğe baktı. Şafak sökmek üzereydi. O sırada bir anı daha geldi gözünün önüne. Akşam vaktiydi ve oğlu eteğine yapışmış onunla oyun oynamak istiyordu. Selen uykusuz ve yorgun görünüyordu. Oğlanın çekiştirmelerini görmezden geldi ilkin. Fakat çocuk yılmıyordu. Koşup odasından oyuncak arabalarını getiriyor, kucağına bırakıyordu annesinin. Turp gibiydi maşallah, enerjisi yerinde bir çocuktu, yanakları al aldı. Selen’in bembeyazdı yüzü. Gözaltları kararmıştı. Bacaklarının zonkladığı, bütün gün ayakta durduğu belli oluyordu. Oğlanı başından nasıl atacağını düşünüyordu. “Ah bir uyusa da, ben de erkenden yatsam!” diyordu. Oğlansa hiç durmadan oyuncak taşıyordu odasından salona. Sabrı ne zaman taşacak diye bekledim. Sonunda aniden ayağa fırladı Selen. Kucağında birikmiş oyuncak yığını eteğinden yere döküldü. “Eee! Yeter be! Uyu artık! Uyu! Yok oyun moyun! Arkadaşın mıyım ben senin, annenim annen!”

Bu öfke patlamasının peşinden, önce derin bir sessizlik geldi. Salonda sadece Selen’in nabız atışları vardı ilkin. Peşinden, Onur’un küçük kalbinden beklenmeyecek bir ses geldi. Bunu bir tek ben duyabilirdim elbette ama çocuğun içine düştüğü dehşeti gördüm. Ardından bir ağlama krizi geldi. Titreye titreye ağlıyordu, başını iki yana sallayarak, hayır hayır der gibi. Selen bakakaldı öyle. Ne olmuştu az önce ona? Neden öyle birden... Oğlanı kucaklamasını, ona sarılıp, “Geçti,” demesini bekledim. Yapmadı. Bunun için bile yorgundu demek. “Tamam, tamam, hadi git

odana, ağlama, yat yatağına, geliyorum ben de,” dedi sadece. Soğuk ve sertti hâlâ. Yumuşamayı taviz vermek sanıyordu belki.

Mezarın başındaki Selen, oğlanı odasına gönderen Selen’e kızgınlıkla bakıyordu şimdi. “Görüyor musun sevgilim, nasıl bir anneye dönüşmüşüm,” dedi. Sesi sitemliydi. Dönüştüğü kişiden memnun olmadığı gibi, sorumluluğun bir kısmının kocasında olduğuna inanıyordu. “Oğluna en iyi bakımı veren, onu en sağlıklı yiyeceklerle besleyen, hastalıklardan koruyan ama sevgi sunamayan bir anne olmayacağım artık,” dedi. Söylediklerinin kocasını gücendirmesinden endişe ederek mezar taşının üstündeki fotoğrafını sevecenlikle okşadı. “Bizi merak etme, iyi olacağız...” dedi.

Mezarlıktan çıktığımızda gün doğmuştu artık. Sıradan bir gecenin sabahıymış gibi geldi bir an. Dün öyle bir sarsıntı yaşanmamış, insanlar evlerinden kaçarak çıkmamış, panik içinde meydanda toplanmamış gibi, sağımızdan solumuzdan insanlar geçiyor, her zamanki gibi işlerine gidiyorlardı. Selen, gerindi gerindi. Güneş yüzüne vurdu, gülümsedi. “Oh, mis gibi kış güneşi!” diye mırıldandı. Cep telefonunu çıkardı. Hatlar açılmıştı. Annesini arayacaktı, fakat o sırada ekrandaki tarih çekti dikkatini. “Ah!” dedi. “Ah! Bugün Onur’un doğum günü!”

23

Hangi Onur’un doğum günü demeye kalmadan, bundan birkaç sene öncesinde, Selen’in doğum yaptığı günün hatırasında buldum kendimi. Geçmişe anlık gidişlerim olmuştu ama bu kez kendi zamanımdan tümüyle kopmuş, geçmişteki o günün gerçek zamanına fırlatılmıştım. Selen’le birlikte hastanedeydik. Hemşireler koşturuyor, doktor girip çıkıyor, elli altmış yaşlarında bir kadın Selen’in elini tutuyordu. Selen ise hastabakıcıya çemkiriyordu. “Kendi doktorumu getirin bana, onsuz yapamam ben bu doğumu! Nasıl gider, nasıl bırakır beni burada!..”

Selen’in sözlerini duyan genç doktor yanımıza geldi. “Bakın Selen Hanım, sizi anlıyorum ama lütfen sakin olun, Ferit Bey’in acil bir yurtdışı seyahati çıktı ve gitti. Sizin gebeliğinizi de birlikte takip etmiştik zaten, bana güvenebilirsiniz, her şey yolunda gidecek.”

Selen başını iki yana sallıyor ve bir yandan da ağlıyordu. “Hayır hayır, olmaz, onsuz doğuramam, Ferit Bey olmadan asla. Oğlumun hayatı söz konusu. Başkasına güvenemem, lütfen lütfen geciktirin doğumu, ne yapılabilecekse yapın, n’olur!”

Doktor kaygılı bir ifadeyle bakıyordu Selen’in yüzüne. O kadar gençti ki, Selen’e hak vermemek zordu. Yeni mezun falandı herhalde. “Selen Hanım, siz böyle yaptıkça komplikasyon riski çok daha yüksek olur. Sakin olmanız gerek. Bakın bebeğe de yansır bu ruh haliniz.” O sırada ultrasonda bebeğin pozisyonunu inceleyen hemşire araya girdi: “Zaten bu küçükbey gelmeye pek niyetli görünmüyor. Pozisyona baksanıza hocam.”

Doktor ultrason ekranına bakıp, hiçbir şey söylemeden çıktı. Selen, hemşireye, “Ne var pozisyonunda? Ters mi geliyor! Allah’ım, n’olur koru bizi!” dedi. Sonra yanındaki kadına döndü. “Anne, n’oluyor anne, bir sorun mu var?” derken kadının elini öyle bir sıktı ki, kadının gözünden yaş geldi. Ya da belki kızının hali, torunuyla ilgili kaygılar, hepsi o gözyaşında birleşmişti. Kızını sakinleştirmeye çalıştı. Öteki elini yardıma çağırdı. Selen’in eli annesinin iki avucunun içinde küçüldü.

Hemşire ise Selen’in bu haline alışmış gibiydi. “Büyük bir sorun yok, en kötü ihtimalle sezaryene alırız sizi, sonuçta anne karnındaki sürenin üst sınırındasınız artık. Ama beyefendinin dünyaya gelmek için can atmadığı da ortada...” dedi gülerek ve hasta dosyasını alıp o da çıktı dışarı. Kimsenin Selen’le uzun süre yalnız kalıp onun sorularıyla muhatap olmak istemediğini anladım.

Selen kendini yatağa bıraktı. Elini karnında gezdirirken, doğmamış bebeğiyle konuşmaya başladı: “Güzel oğlum benim, orda güvendesin tamam mı bi’ tanem! Sakın korkma, yakışıklı Onur’um benim, olabilecek en güvenli yerdesin şu anda, sana bir şey olmasına annen izin verir mi hiç?”

Sözlerini duyan annesi, “Selen’im, güzel kızım sakinleş artık, böyle olmaz bu,” dedi. “Doktorlara güvenmen lazım.”

Selen annesinin şefkati karşısında gardını düşürdü ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Hem ağlıyor hem konuşuyordu. “Yok! Olmaz. Yapamam anne. Anla beni n’olursun. Ya bir sorun olursa? Ya kordon dolanırsa boynuna? Ya nefes alamazsa? Ya ters gelirse? Bin tane komplikasyon olabiliyormuş doğumlarda. Ferit Bey dışında kimseye güvenemem ben. Yarın öbür gün gelirmiş hem, o gelsin öyle doğurayım. N’olur iki gün daha kalsa?..”

Annesi diyecek bir söz bulamadı önce. Bir süre baktı Selen’e. Hali, kızının paniğiyle öyle tezat oluşturuyordu ki, kadının ruhsuz olduğunu düşünebilirdi insan. Sonunda, masallardaki yaşlı bilgeler gibi tane tane konuştu, bir yandan da Selen’in elini, saçını okşuyordu: “Güzel yavrum, sonsuza dek içinde tutamazsın yavrunu. Elbette bazı riskler olacak ama şu saatten sonra doğumun gecikmesi daha büyük risk diyorlar, şimdi kendini doktorlara emanet edeceksin. Şu vakte kadar korudun oğlunu ama senin asıl işin o doğduktan sonra başlayacak. Karnında tutarak çocuk büyütmekte ne var, önemli olan doğduktan sonra...”

Bu sözler Selen’i sakinleştireceğine daha da çok sarstı sanki. Nabzının atışı birden katbekat hızlandı. Annesiyle değil, bu kez kafasının içinde kendi kendiyle konuşuyordu. “Ya beceremezsem, ya bakamazsam ona. Emzirebilecek miyim? Sütüm olacak mı? Ya düşürüverirsem elimden, hayatımda kaç kez bebek tuttum ki ben?”

Annesi sandalyeden kalkıp yatağın kenarına oturdu. Selen'in başını kendi göğsüne doğru çekip, sarıldı ona. "Canım kızım," dedi, "yapma böyle... hadi bi' tanem, biliyorum çok endişelisin, dünyaya babasız çocuk getirmek zaten çok zor ama..."

Selen birden nefesinin daraldığını hissedip sertçe çekti kendini geri. "Kusmuğunu yutup boğulan bebekler varmış!" dedi. "Sırtüstü yatırmamalıyım o yüzden. Ama yüzüstü yatırınca ağzı burnu kapanır, nefessiz kalırsa ya! Nasıl olacak anne? N'aparım ben o zaman?"

Annesi şaşkın, kızına bakakalmıştı. O sırada içeri doktor girdi. "Evet, nasılsınız bakalım, var mı sancı?" derken, bir yandan da kalp atışlarını gösteren çizelgeye bakıyordu. Benim duyabildiğimi makine de gösteriyordu tabii. Nabız atışları çok yüksekti. Selen soruya başını sallayarak yanıt verdi. Yoktu sancı mancı. Bundan bir şikâyeti de yoktu Selen'in.

Doktor, hemşireye döndü; "Bebeğin kalp atışlarını dinleyelim," dedi. Selen telaşla atıldı: "Kalbi atıyor, değil mi? Bir sorun yok, değil mi?" Doktor omuzuna dokundu yumuşakça, "Sakin olun lütfen, rutin bir işlem bu. Sonra zaten sezaryene alacağız artık sizi..." Selen sezaryen lafını duyunca ağlamaya başladı tekrar.

O sırada hastabakıcının getirdiği bir aletten bebeğin kalp atışlarını duyduk. Çok tuhaf bir histi. Ben ki nabızlardan nabızlara geçmeye alışmış bir varlığım, ben bile etkilenmiştim duyduğum sesten. Bir de tabii, benim açımdan bu kalp atışları basit bir ses olmaktan fazlasıydı da. Henüz doğmamış birinin nabzını duyma imkânım olduğunda o kişinin nabzına da geçebileceğimi bilmiyordum. Ve fakat henüz doğmamış bebeğin nabzında bulmuştum kendimi. Bu bir ilkti.

Kulağımda dış dünyanın boğuk titreşimleri vardı. Artık ne Selen'in, ne doktorun söylediklerini işitebiliyordum. Bunların hepsi suyun dibine atılmış bir radyodan çıkan sesler gibiydi. Ama Selen'in söylediklerini duyamasam da duygularını neredeyse hiç engelsiz hissedebiliyordum. Bebeğin anneyle arasındaki göbek bağından sadece besinler değil, duygular da geçiyordu demek. Bebeğin nabzı anneninkiyle bir atıyordu adeta. Hemşire haklıydı, bu bebeğin doğmaya niyeti yoktu. Selen'in bebeğin nabzı üzerinden bana ulaşan kaygısını hissederken anneyle bebeğin tek bir bedende iç içe

oluşunun ne denli büyülü bir şey olduğunu düşündüm. Anne doğurmaktan korktuğu için, bebeğin de cesareti kırılmıştı besbelli.

Selen'in kaygılı halinin sadece bebeğin doğumundan hemen sonrasına dair olmadığını da gördüm. Selen'in kaygılarının ardında bastırdığı bir başka sebep olduğu açıktı. Kocasının ölümü ve hastalığının yarattığı endişeyle baş edemiyordu. Bebeğini bu tehdide karşı korumakta yetersiz kalacağından ölesiye korkuyordu.

Anne karnında konuşma yoktu. Sadece kalp atışları vardı. Ama ben nabzın dilini çözebilirdim. O, doğarak annesine kaygıdan başka hiçbir şey getirmeyeceğini ve dünyanın tehlikelerle dolu bir yer olduğunu hissetmişti.

Dışardaki seslere eklenen bir sarsıntı oldu. Tıpkı yerküre sarsıldığında olduğu gibi. Tırtırtırtırtırtır... Bu ses bebeğin nabzının korkuyla yükselmesine neden oldu. Sesin kaynağını tespit edebilmek için tekrar Selen'in nabzına geçtim. Bir sedyenin üstünde uzanmış, hastane koridorunda takur tukur ede ede ilerliyordu Selen. Annesi de onun yanında koşturuyor, elini tutuyor ve ona teskin edici sözler söylüyordu: "Her şey iyi gidecek, gözünü bir açacaksın oğlun kucağında, ben de yanında olacağım..."

Selen hiçbir şey söylemeden ama öfkeli başını sallıyordu durmadan. Annesi ise son âna kadar cebinde ikna edici ne kadar cümle varsa kızına ulaştırma telaşındaydı sanki. Durmaksızın konuşuyor ve ona güç vermeye çalışıyordu. Tam ameliyathane kapısına gelindiğinde, Selen dişlerinin arasından hırsla, "Oğluma bir şey olursa," dedi annesine, "hiçbirinizi affetmeyeceğim!"

Cümlesi bittiğinde Selen içeri girmişti bile. Görevli hamle yapan anneyi eliyle durdurdu. "Siz dışarıda bekleyin!" Bu cümle bana da söylenmiş gibi kaldım ben de. Beni orada tutanın görevli değil annenin nabzı olduğunu sonradan anladım. Bir ilk daha yaşıyordum. Birinin zihninden geçmişe gitmişken, o geçmişin içindeki olay sırasında başka birinin nabzını duyup oraya geçebiliyordum.

Birinin anılarında öteki kişinin nabzıyla karşılaşabildiğime göre diye düşündüm, aslında insanların yaşadığı her şey içdünyalarında sadece olay

olarak iz bırakmıyordu. Sadece kendi duygusu da kalmıyordu o anıdan geriye. Herkes bünyesinde öteki kişinin o olay esnasında yaşadığı duyguyu da taşıyordu farkında olmadan. Bir nabız atışı olarak. Anının içinden göz kırpan bir öteki kişi.

Ben de şimdi, Selen'in anısının içinde, onun arkasından bakarken, annesinin kalp kırıklığını duyabiliyordum. Belki ben duyabiliyorsam Selen de duyuyordur. En nihayetinde onun zihninde sayılırım hâlâ. En büyük matruşka Selen ise, ben şu an küçük bir matruşkanın nabzındayım. Küçük matruşka, kızının öfkesinin ona olmadığını yineleyip duruyordu kendi kendine.

Sonra başka bir kapı açıldı önümde. Bu, Selen'in annesinin anılarının kapısıydı.

24

Selen’in hafızasındaki annenin nabzından bu kez de onun hafızasına girmiştim. Şu durumda bu anı aynı zamanda Selen’in zihninde var mı diye merak etmiyor değildim. Fakat bu esnada ilgilenmem gereken kişi anneydi. Kadının hafızasında başka bir film oynamaya başlamıştı bile ve ben bunu kaçırmak istemiyordum. Görüntülerde Selen on yedi, on sekiz yaşlarındaydı. Bir taksideydiler ve Selen’in ağzı burnu şişmişti. Bir kaza falan mı geçirmişti acaba? Annesi canı yanan kendisiymiş gibi acı dolu bir ifadeyle bakıyordu kızına. Bir yandan elini tutuyor, bir yandan da konuşarak onu oyalamaya çalışıyordu.

“Geçecek canım, zor bir ameliyat olmuş fakat çabucak iyileşecek dedi doktorun. Şimdi çok canın yanıyor ama biliyorsun aldırmamız gerekiyordu sonuçta, kronik bir hal almıştı.”

Selen annesinin yüzüne bile bakmıyordu. Bu ameliyata kendi razı gelmemiş miydi acaba? Gözünü yoldan ayırmıyor, annesi konuştukça canı daha çok acıyormuş gibi inliyordu. Oysa sadece yardımcı olmaya çalışıyordu kadıncağız. Çaresiz hissediyordu kendini belki de. Evladı acı çekerken onun eli kolu bağlıydı. Yapabileceği bir şey olup olmadığını anlama isteğiyle sordu. “Yutkunabiliyor musun? Acıyor mu yutkunurken? Ne yapsak iyi gelir ki acaba? Ne istersin?”

Selen konuşamıyor ve sorulara yanıt veremiyordu. Bu durumu hazmedemediğini, kendini aciz hissettiğini görebiliyordum. Sonunda hışımla çekti kolunu ve annesini kendinden uzaklaştırmak istercesine sert bir dirsek attı kadının böğrüne. Aynı anda ancak canı yanan bir hayvanın çıkarabileceği bir böğürtü çıkmıştı ağzından. Ne bir söz, ne bir kelime. Annesi ise, “Ah!” diyebildi ancak. Gözünden yaş geldi. Böğrünü tutarken, yavaşça uzaklaştı kızından. Canı yanmıştı yanmasına ama en çok incinen yeri, kalbiydi. Nabzı bunu söylüyordu.

Yol boyunca sessiz kaldılar. Selen yüzünü taksinin içine hiç dönmedi. Akşam karanlığında akıp giden sokak lambalarını seyrediyordu. Annesi ise,

kızının davranışına aklınca açıklamalar getirerek kalp kırıklığına pansuman yapmaya çalışıyordu. “Çok canı yanıyor ya ondan, kötü bir niyeti yoktur. Hem, bilmiyor musun kızını, oldum olası hırçındır... Babasının gidişini de sindiremedi bir türlü. Bunlar hep onun getirdiği öfke. Sana değil. Hayır hayır, sana değil öfkesi. Babasına.”

Kadının içsesi kulağımda çınlarken, dış gerçekliğin değiştiğini fark ettim şaşırarak. Yeniden hastane koridorundaydık ve Selen’in annesi bir aşağı bir yukarı yürüyor, bir yandan da söyleniyordu. “Öfkesi babasına. Öfkesi babasına. Bana değil. Bana niye kızsın? Ben ne yaptım ki ona. Hiç. Babası çekti gitti. Ben mi dedim git diye! Ben mi dedim bizi beş parasız bırakıp sırra kadem bas diye! Elimden gelenin en iyisini yapmadım mı? Onu en iyi okullarda okutmak için saçımı süpürge etmedim mi?”

Koridordaki diğer hasta yakınları kadının voltasından rahatsız olmuş, gözleriyle onu durdurmaya çalışıyorlardı. O ise hiçbir şeyi fark edecek durumda değildi. Neden sonra Selen’in çemkirerek söylediği o sözün öfkeden değil, endişeden doğduğunu düşündü. “Ah yavrum,” diye mırıldandı, “neden hep endişelisin? Sanki her an dünya başına yıkılabilirmiş gibi sürekli kalp çarpıntısıyla yaşanır mı?”

Fakat sonra onun da bir kurt düştü içine. “Ya bir şey olursa? Selen ya haklıysa? Gencecik doktora emanet ettik kızı, kim bilir belki de ilk doğumu...” Başını kaldırıp etrafa bakındı. Yardım isteyebileceği birini arar gibiydi. Gözlerinde dehşet vardı. Çok büyük bir felaketin eşiğindeymiş gibi, kollarını havaya kaldırdı. Hastanede olduğunu unutup bağırmasından korktum. Bağırmadı, fakat içsesi oldukça yüksekti: “Aman ya Rabbim! N’aptık biz!” Ameliyathanenin kapısına koştu. Şimdi kapıyı yumruklayacak herhalde dedim. Neyse ki yapmadı. Kapının kenarındaki butona bastı boşuna. Sonra iki kapının ortasındaki ince çizgiden içeriyi görmeye çalıştı.

O sırada bir ses duyduk. “Gönül!”

Adını duyunca olduğu yerde sıçradı. Sesi tanıyarak ama bunun olamayacağını düşünerek hızla döndü arkasına. “Salih!” derken, demin dışa vuramadığı feryadını da serbest bırakmış oldu.

“Merhaba Gönül,” dedi Salih. “Selen’i merak ettim, ne kadar oldu gireli?”

Gönül'ün dili tutulmuştu sanki. Salih'in gerçek olup olmadığını anlamaya çalışarak bakıyordu adamın yüzüne. Bütün vücudu alev alev yanıyordu şimdi. Saç diplerinde bile nabız atıyordu. Nihayet kekeleyerek, "Bunca yıl sonra," dedi, "kızını merak edeceğin mi tuttu?" Salih sıkıntıyla eğdi başını, etraftan duyulmasını istemediği belli oluyordu. Gönül'ün kolunu tuttu yavaşça. "Gel, şöyle geçip oturalım hele, eski defterleri açmayalım şimdi, kızımızın zor zamanı..."

Gönül çekti kolunu. "Kızımızın ilk zor zamanı değil!" diye bağırdı. İnsanlar, voltasıyla başlarını döndüren kadını, bakışlarıyla açıktan kınadılar bu kez. Gönül, bakışları fark edip sesini alçalttı ama öfkesini dizginlemeye niyeti yoktu. "İlk zor zamanını babası çekip gittiğinde yaşadı. Ben o güne dek pamuklar içinde büyüttüm kızımı. Baba değil yılanmış meğer, yılan beslemişim koynumda!"

Salih sessizliğini korumakta kararlı gibi görünüyordu. Alttan aldığını düşündüm. Ne de olsa terk eden oydu. "Biliyorsun," dedi sonra, "sebebini biliyorsun..."

Gönül bunu duymazdan gelerek az ötedeki banka gidip oturdu. Kollarını kavuşturdu ve başını koridorun öteki ucuna, Salih'in olmadığı tarafa çevirdi. Konuşmak istemiyordu. Salih'in orada bulunmasını ise hiç istemiyordu. Fakat derinlerdeki asıl duygulara ulaşmak için bu yoğun öfke bulutunun ardına geçmem gerekti. Bir süre bekledim. Ancak Gönül, öfkeyi o saklı duyguların ortaya çıkmasını engellemek için kullanıyordu. Hatta, olur da aradan başka bir duygu sızarsa diye kendi öfkesinin üzerine körükle gidiyordu.

"Sebebini biliyormuşum! Sebebini biliyormuşum! Sen yıllarca kaybol ortadan, sonra kızın doğuma girdikten sonra çıkıp gel. Gecikerek üstelik! Aman neyse ki gecikti. Selen bunu görüp de girseydi doğuma asıl o zaman felaketti işte!"

Salih bankın öteki ucuna ilişmişti. Aralarına en az bir kişi daha sığabilecek kadar boşluk bırakmıştı. Daha fazlasına cesareti mi yoktu, kendi de mi istemiyordu yakında durmayı? Gönül onun banka oturduğunu gözucuyla fark edince bir parça daha kıpırdandı uca doğru. Kavga ettikten sonra yatakta birbirlerine değmemeye çalışan karıkocalar gibiydiler.

“Selen’e vermemişsin mektubu...” dedi Salih. Bu cümle Gönül’ün kalbindeki öfkeyi darmaduman etti. Endişe, tüm duyguların önündeydi şimdi. Kalbindeki çarpıntı midede bir yanmayla birleşti. Aklından geçen cümle ağzından da çıkıverdi. “Sen nerden biliyorsun?”

“On yıl oldu. On sekizinci yaş gününden birkaç gün sonra buldu beni,” dedi Salih. “Bademcik ameliyatı olacakmış, narkoz alacağım, ne olursa olsun babamı bir kez göreyim demiş. Karşıma dikilip hesap sordu tabii önce. Konuşunca ortaya çıktı, hiçbir şeyden haberi yoktu, ona bıraktığım mektubu okumamıştı... Neden vermedin mektubu Selen’e?”

Gönül, koridorun öteki ucuna bakmayı sürdürdü. İç karmaşasını dışa vurmamakta kararlıydı. Eli böğrüne gitti. Biri daha demin dirsek atmış gibi sızlıyordu. “Ne kolay, değil mi?” dedi, kelimeleri güçbela çıkarıyordu sanki. “Mektup yaz, git. Madem kızını karşına alıp açıklayacak cesaretin yoktu...”

Lafını tamamlayamadı. O sırada ameliyathanenin kapısı açıldı ve hemşire göründü. Telaşlıydı. “Selen Çivit’in yakınları burda mı?”

Gönül ve Salih aynı anda fırladı ayağa. Gönül, Salih’in kolunu tuttu. “Sen kal burda!” dedi sert, gözdağı veren bir tonda. Koşar adım vardı hemşirenin yanına.

Hemşire, “Siz misiniz Selen Çivit’in yakını? AB negatif kana ihtiyaç var, sizinki uyuyor mu?” dedi. Başını iki yana salladı Gönül. “Hayır, benimki...” derken yavaşça arkasına dönüp baktı. Salih öylece dikilmiş ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Gönül hep reddettiği bir gerçeği nihayet kabullenircesine yenik bir sesle konuştu: “Babasınınki AB negatif.”

25

Hemşire, Gönül'ün cümlesini havada kaptığı gibi, "Nerdeyse hemen gelsin, çok acil," dedi. Gönül, "Burda," derken eliyle Salih'e gelmesini işaret etmişti bile. Salih, yıllar sonra tüm ayıplarını örtme fırsatı yakalamış birinin heyecanıyla bitiverdi yanlarında.

"Ne oldu, ne lazım?"

"Kan lazım," dedi Gönül.

"Sizinki AB negatifmiş, doğru mu?" diye araya girdi hemşire.

Salih, "Evet evet," derken kolunu sıvamıştı bile. Hemşire sanki hemen orada alıverecekmiş gibi kolunu kadının burnuna doğru uzatmıştı bir de. "Şurda dezenfekte makinesi var," dedi kadın. Salih'le aynı anda içeri doğru yekinen Gönül'e ise dışarıda beklemesini söyledi. Benim için böyle bir koşul yoktu nasılsa. Kendimi Salih'in nabzında, ameliyathanenin içinde buldum. Allah vere de yolumu şaşırıp doktorun nabzına atlamayayım diye düşündüm o anda. Pek tecrübesiz görünüyordu doktor, doğrusu ya onun telaşıyla baş edebilecek bir ruh halinde değildim.

Salih telaşlı hareketlerle elini kolunu iyice temizledi. İşi bitince, "Şimdi n'apayım hemşire hanım?" dedi gözleri parlayarak. "Böyle gelin," dedi hemşire. "Son yirmi dört saat içinde alkol aldınız mı?" Salih, hayır anlamında başını salladı. Hemşire prosedür gereği bazı soruları hızlı hızlı sorup geçtikten sonra koluna iğneyi soktu. O an Salih'in gözleri kapandı ve derin bir nefes aldı. Vücudundan çıkan kanla birlikte yılların suçluluk duygusunu da atıyordu sanki bünyeden. Kızının on sekiz yaşında karşısına dikildiği gün canlanmıştı zihninde. Gülümsedi. "Çetin cevizdir benim kızım," diye mırıldandı. "Efendim?" dedi hemşire. Salih gözlerini açtı; "Yok, yok bir şey," derken gülümsemesi hâlâ oradaydı ama. Hemşire yadırgayarak baktı.

Salih, hemşirenin tüm talimatlarını uslu bir çocuk gibi dinledi. Kan alınan koltuğa yarı yatay uzandığında, kendini psikanalistinin divanında zannetti. Bunun etkisiyle olacak, gözünün önünden sayısız sahne geçmeye başladı. Hemşire, bir süre dinlenmesi gerektiğini, hemen ayağa kalkmamasını tembihledi. Birbirini hem çağıran hem kovalayan hatıralar içinde uykuya daldı Salih.

Rüyasında kızını, kendisinden yetişemeyeceği kadar uzakta bir ipin üstünde dengede durmaya çalışırken gördü. Selen her düşecek gibi olduğunda, Salih tutabilecekmiş gibi öne hamle yapıyordu. Bağırmak istiyor ama bağırırsa onu korkutacağından, bu yüzden de düşmesine sebep olacağından endişe edip susuyordu. Sonra nasılsa, kızın aslında havada değil yerde bir seksek çizgisinin üstünde zıpladığını fark ediyor ve, “Aa Selen bu yaştayken ben evden ayrılmamıştım ki daha!” diye seviniyordu. Bu düşünceyle öne bir adım atıyordu. Fakat görünmez bir duvara çarpıyordu. Arada cam mı var ki, diye eliyle yokluyor ama bunun cam değil jölemsi bir madde olduğunu fark ediyordu. Yapış yapış bir şeydi ve öteki tarafa geçmesini engelliyordu. Bunun üzerine, o tarafa geçebileceği başka bir yol var mı, diye arkasına bakıyordu. Arkasında bir kadın vardı ve ona, “Seni çok özledim, hep seni bekledim, artık beni bırakma,” diyordu. Kadının yüzü solgundu ve Salih ona sarılıyordu. Rüyanın burasında birden nefessiz kalmış gibi sıçrayarak uyandı Salih.

Etrafına nerede olduğunu anlamaya çalışarak bakındı. O sırada hemşire girdi içeri. “İyi misiniz?” diye sordu; az önceki telaşından eser yoktu. Salih ayağa kalkmaya çalışarak, “Selen? O nasıl? Ne oldu? Ne kadar uyudum ben?” diye ardı ardına sıraladı soruları. “Sakin olun, her şey yolunda, on beş dakika falan uyumuşsunuzdur, kızınız iyi, bebek sağlıklı. Hiçbir sorun yok,” dedi hemşire. Salih’in burun kemiğindeki sızı benim bile içimi titretti. Gözlerinde bir yanma oldu. Yutkundu. “Oğlan, değil mi?” dedi. Evet, oğlandı. Turp gibiydi maşallah. Uzun boylu olacaktı belli ki. Elli dört santim doğmuştu. Salih kendi boyunu göstermek istercesine ayağa kalktı. Hemşire mesajı alıp gülümsedi. “Evet, size çekmiş belli ki,” dedi. “Görebilir miyim?” diye sordu Salih, içten içe bu soruyu asıl sorması gereken kişinin Gönül olduğunu biliyordu. Tabii görebilirdi, oda numarası 306’ydı. Bebek ve annesi birazdan orada olurdu. Kendisi de bugün bol su

içsindi. Yorulmasındı. Salih başıyla onayladı ve ağır adımlarla yürümeye başladı.

Ameliyathaneden çıktığında, yarım saat önce Gönül'le tartıştıkları koridoru, oturdukları bankı ilk kez görüyormuş gibi geldi ona. Asansörle yukarı çıkarken fikrini değiştirdi. Önce biraz oksijene ihtiyacı vardı. Hastanenin dışına çıkınca derin bir nefes aldı. Güneşli bir hava, diye geçirdi içinden, böyle bir havada torun sahibi oldum... Torun lafı ağzından çıkar çıkmaz yadırgadı onu. "Dede," diye mırıldandı sonra, "dede olacak adam mıyım ben?"

Vaktinde kendine babalığı da mı yakıştırmamıştı, o yüzden mi terk etmişti onları? Cebinden telefonunu çıkardı. Hızlı aramadaki tek isim olan Esra'ya uzun uzun baktı. Sonra vazgeçip telefonu cebine koydu. Az ötedeki banka geçip oturdu. Yüzünü güneşe döndü. Gözlerini yumdu. "Ben yanlış bir şey yapmadım," cümlesi geçti içinden. "İnsan asıl başkasını seviyorken ceketini alıp gitmezse aldatmış olur karısını."

Bu cümleyi kendi kendine kurduğunu sandım ilkin. Çünkü cümle vardı ama görüntü yoktu. Fakat ardından görüntü de geldi. Senkronize olamayan bir televizyon yayını izler gibiydim. Salih ile Selen bir pastanede oturmuşlardı. Selen gözyaşları ve sümükle ıslandığı belli olan peçeteyi katlaya katlaya küçücük yapmıştı. Şimdi de orasından burasından didikliyor, ufalan parçaları küçük toplar haline getirerek önünde biriktiriyordu. Beyaz topçuklardan oluşan birikimine bakarak, "Peki benim ne suçum vardı?" diye sordu. "Sen aşkına kavuştun ama ya ben? Beni hiç mi düşünmedin? Sen benim tek aşkımsın derdin hep, hatırlamıyor musun?"

Bankın arkalığındaki vidalar omurgasına battı Salih'in. Dikleştirdi sırtını. Güneş de yakmaya başlamıştı artık. Esra'nın güneşe hiç dayanamadığını düşündü. Cildi hemen kızarıp kabarırdı. Plajda onu ilk gördüğü günü hatırladı. Gencecikti ikisi de. Nasıl kopabildik ki birbirimizden, diye düşündü. Ne tuhaftı, Esra'yla o vakitler ayrılmasalardı, Selen de doğmamış olacaktı. Esra'dan koptuğu için çok acı çekmişti. Ama şimdi Selen'e bir şey olsa o acının tarifi yoktu.

Bu düşüncelerle birden fırladı ayağa. Yok, daha fazla duramayacaktı, bir an önce görmeliydi kızını. Ve... torununu da tabii. Buna da alışırdı herhalde.

Esra ayrı oldukları yıllar boyunca hiç evlenmemişti. “Çocuğu olmadan torun sahibi oldu ballı,” diyerek güldü. Münasebetsiz şakasını kimse yokken yaptığına sevindi. İçindeki hınzır çocuğu dizginlemeye çalışarak girdi hastaneye.

306 numara olduğuna göre üçüncü kata çıkacaktı. Hastane deneyimine güvenebilirdi. Yine Esra geldi aklına. Hasta olmasından kendini sorumlu tutmuştu. “Herkesin başına gelenlerden ben sorumluyum, cehennem varsa yandık,” dedi. Esra’nın “Senin ne suçun olacak, hastalık bu, annem de aynı hastalıktan öldü, kendini suçlayıp durma,” lafını cebinde taşıyordu, sık sık ihtiyacı oluyordu hatırlamaya.

Gönül’ü anlıyordu ama Selen’e mektubu vermeyerek bencillik etmişti. Asansörün kapısı açılıp da eski karısıyla burun buruna geldiği o anda tam bunu düşünüyordu. Gönül onu görünce binmedi asansöre. Şimdi üçüncü katın asansörünün önünde dikilmiş birbirlerine bakıyorlardı. Salih tedirgindi. Gönül’ün onu kovmasını, ona bağırmasını bekledi önce. Fakat bir şey değişmiş gibiydi. Daha mı yumuşaktı bakışları?

“306 numara,” dedi Gönül. “İyiler, Selen de, bebek de. Dinleniyorlar... Ben biraz hava alacağım.”

Salih başıyla tamam dedi. Gönül asansörün düğmesine tekrar bastı. Sonra bir şeyi eksik bırakmış gibi dönüp, “Teşekkür ederiz,” dedi.

“Teşekkür ederiz...” diye yineledi içinden Salih. “Onlar ve ben. Onlar bir aile, ben bir yabancı.” İyi bir şey söylemeye çalışırken bile can acıtmasını bilirdi Gönül. Salih sessiz kaldı. O sırada asansör geldi. Gönül bindi ve kapı kapanırkenki bakışları yine sertleşmiş gibi geldi Salih’e. Sitemi elden bırakmıyor ki yüz bulmayayım, diye düşündü.

Cesareti kırılmıştı galiba, bir türlü adım atamıyordu. O sırada hemşirelerden biri kimi aradığını sormasa belki gerisingeri binip gidecekti asansöre. “Selen Çivit,” dedi Salih, “babasıyım da.” Hemşire gülümseyip tebrik ederek, “Sağdan ikinci oda,” dedi.

Kapıyı yavaşça tıklattı Salih. Ses gelmeyince girdi. Selen de, bebek de uyuyordu. Sessizce geçip oturdu yatağın yakınındaki koltuğa. Selen’in

doğduğu günü düşündü. O gün biri çıkıp deseydi ki, kızın büyüyecek, gelecek on yaşına ve sen bırakıp gideceksin onu aşkın uğruna, “Küfür mü ediyorsunuz siz bana!” derdi. Hayat nasıl da sınıyordu insanı.

Selen inleyerek araladı gözlerini. Sonra hemen geri yumdu. Beni gördü de mi yumdu, diye düşündü Salih. Gitmesini söylemenin başka bir yolu olabilir miydi bu? Ama artık buraya kadar gelmişti. Tamam, Selen o gün, babasına kendisini kesinlikle aramamasını, peşine düşmemesini, onu affetmeyeceğini söylemiş olabilirdi ama... Böyle bir zamanda da kin tutulmazdı herhalde!

Pastanedeki buluşma geldi yine gözünün önüne. Topçukların sayısı çoğalmıştı. Selen ağlamayı kesmişti. Sertti yüzündeki ifade. “Peki, ben hasta olsaydım?” diye sordu. Salih eğik başını telaşla kaldırıp, yüzüne bakmıştı kızının. “Nasıl? Hasta mısın yoksa?” Gülmüştü Selen, on sekiz yaşın acımasızlığıyla. “Hasta olsaydım diyorum, Esra gibi, bu sefer de onu mu terk ederdin? Böyle böyle bir o kadın bir bu kadın arasında gidip gelir miydin? Doktorları mısın, cellatları mı belli değil!” Bu sözün ağırlığıyla omuzları düştü Salih’in. O sırada bir ses duyduk ikimiz de. Biri, “Baba!” diyordu ama bu pastanedeki Selen değildi.

“Kızım...” diyerek elini tuttu Salih, Selen’in. Narkozun etkisi daha geçmemişti belli ki. “Sana gelme demiştim,” dedi kızı ama sonra tekrar sızdı. Salih tuttuğu eli bırakmadı, kızının çocuk kalmış parmaklarına dokundu. “Suçlar ve kefaretler birbirine karışmış” cümlesi geçti zihninden. “Bir suçun kefaretini ödeyeyim derken başka bir suç işlemek benimki...” Bu düşüncenin etkisiyle mi bilmiyorum, bıraktı kızının elini. Burda bulunmaya hakkı olmadığını hissetmişti sanırım. Kalktı ayağa. Kızının terli saçlarını okşadı, alnından öptü. Bebeğe dönüp bakmadı bile. Dede olmakla ilgili yaptığı şakaları düşündüm. “Neye dokunsam bozuyorum onu,” dedi, sanki sorumu duymuş da açıklamak ister gibi. Yeni bir hayattı beşikte yatan. Birinin nazarı değecekse o Salih olurdu mutlaka. Girdiği gibi sessizce çıkacaktı odadan. Fakat kapıya doğru attığı ikinci adımda bir çığlıkla donup kaldı olduğu yerde. Bebek acıkmıştı.

Sırtında hissettiği feryada kayıtsız kalamazdı elbette. Geri döndü Salih. Bebeği kucakladı. Salladı önce biraz ama susacak gibi değildi. Selen’in yanına gidip kızını uyandırdı: “Kızım, Selen’im... Bebek acıktı.” Adı ne

oldu acaba, diye düşünürken Selen yavaşça dikleştirdi sırtını. Memesini açtı. Salih kızının rahatlığına şaşırdı. Demek, yabancı gibi görmüyordu onu yine de... Nabzının sevinçle ve umutla atışını duydum. Neden sonra araya giren bir başka nabız çekti dikkatimi. Hayır hayır, ne Selen'in, ne de bebeğin nabzıydı bu. Başka bir zamanda ve düzlemde atıyordu sanki. Çekimine kapılmamak mümkün değildi. Salih ile Selen'in görüntüsü giderek bulanıklaştı. Bebeğin sesi boğuk ve uzaktan geliyordu artık.

Görüntü ve ses bütünüyle yitip gittiğinde, birbirine karışan iki ses duyabildim sadece. İçine çekildiğim nabzın sesiyle bir klavyeye dokunan parmakların çıkardığı tık tıklar.

26

Tık tıklar bir anda durdu. Klavye sesi geri çekilince kalp atışlarını daha iyi duyabildim. Düzenli değildi. Herkesinki gibi tık tık tık tık diye atmıyordu. Bir tık, ikinci tık, sonra iki tık peş peşe, sonra tekrar bir tık, ardından mesela kısa, hızlı üç tık daha... Doktora görünse iyi olurdu. Masasında koca bir fincan vardı, kahvenin dibini bulmuştu. Daha az kahve içmeliydi belki de. Kimdi peki bu?

Üstümde, uzun yoldan gelmişim, dağlar tepeler aşmışım, türlü maceralarla bir dolu hikâye yaşamışım, sonunda da tüm zamanların ötesindeki bir başka zamana sıçramışım gibi bir his, bir yorgunluk vardı. Öte yandan bütün o yollardan, yıllardan sonra eve dönmüşüm gibi de bir rahatlık, rehavet. Nabzına girdiğim kişinin nabız atışlarıyla tezat oluşturuyordu bu durum. Çünkü o, rehavet içinde olmak bir yana kaygılı görünüyordu. Bedeni dimdik ve tüm kasları aktifti. Sandalyenin en ucuna oturmuştu. Bedenindeki gerilim beynindeki hareketin izdüşümü gibiydi.

Sonra ayağa kalktı. Birtakım esneme hareketleri yaptı. Masasına biraz daha yukarıdan baktı bir süre. “Su içeyim,” dedi, mutfağa yöneldi. Koca bir bardak suyu kana kana içti. Bir yandan da kendi kendine soruyordu: “Şimdi ne olacak? Bu hikâye nasıl bağlanacak?”

Onun bir yazar olduğunu o zaman tahmin ettim. Bebeğini doğurmadan önce Selen nasıl kaygılıysa, bu yazar da öyleydi.

Suyunu içip bitirince masasının başına döneceğini sanmıştım ama o bunun yerine koridorda aşağı yukarı yürümeye başladı. Kalbindeki ritim bozukluğunun kaynağının kaygıları olabileceğini düşünüp zihnine odaklandım. O vakit, beyninin içinde örümcek ağına benzer ağlar olduğunu fark ettim. Bunları o göremezdi ama ben bu ağların içinde dolanabilirdim. “Hikâye nasıl bağlanacak?” sorusunun yanıtı oradaydı aslında. Çok önceden bağlanmıştı da kendisinin haberi yoktu. Yani bilincinin derinlerindeki bir başka bilinç, ağları örmüştü önceden. Yine kendine ait olan, ama kendisinin hâkim olmadığı bir başka alan vardı beyninin içinde.

Onun sadece oturup kendini serbest bırakması ve bu alanda tasarlanmış olanların dışarı çıkmasına izin vermesi gerekiyordu. Ancak yazmaya koyulduğunda bu örümcek ağlarının son düğümünü attığını, her şeyin çok önceden tasarlanmışçasına belirli olduğunu görebilecekti. Ne zengin bir organdı şu insan beyni, kişinin kendisine bile sürprizler yapardı işte böyle.

Yazarın beynini incelerken fark ettim ki bir saatin iç mekanizmasıyla pek çok benzerlik vardı arasında. Kendi beynimi de bu şekilde inceleyebilmeyi isterdim. Böylece empati kurabilen bir saat oluşumun nedenlerini keşfederdim belki. Peki ya insanlar? Onların beyinlerindeki mekanizmayı çözümleyerek empati düzeyleri ölçülebilir miydi? Daldığım bu düşüncelerden, yazarın küçük çığlığıyla sıyrıldım: “Yazarın nabzı! Tabii ya, yazarın nabzına girecek! Herkes var ama ben yokum, benim nabzım da olmalı!”

Bu cümleler anlık bir tutulmaya yol açtı bende. Akrebim de, yelkovanım da oldukları yerde durdular. Ne demekti yani? Ben hangi kitabın yazarının nabzındaydım ki? “Benim nabzıma girecek” derken kastettiği kişi ben miydim? Kendimden artık bir kişi olarak söz etmemi bağışlamanızı diliyorum sevgili okur. Eğer öyleyse, yani bu yazar benim tanık olduğum hikâyeleri kâğıda döken yazarsa ve benim onun nabzına girmeme demin karar verdiyse, bundan öncesi kimin kararıyla gerçekleşti? Öyle ya, yazarın “Evraka!” dercesine işaretparmağını tavana doğru yükselterek, “Buldum!” nidası attığı andan öncesi de vardı ve ben zaten onun nabzına çoktan girmiştim. Takdir edersiniz ki sevgili okur, bunu reddetmek benim irademi yok saymak demekti. Üstelik bütün bunları görme yeteneği bahşedilen ben, katiyen olaya müdahil olamıyor, yazarı omuzundan dürtüp, “Hey bana baksana sen!” diyemiyordum. Düpedüz haksızlıktı bu!

Kendimi küskün ve dışlanmış hissederek, çaresizlik içinde bir süre daha gözlemledim yazarı. Diyelim ki bu imkân tanınmış olsaydı, ne derdim ona bilmiyordum ya neyse. Ama şunu belirtmek isterdim sanırım, tıpkı size hitap ettiğim gibi, ona da, “Sevgili yazar,” der ve şöyle devam ederdim: “Sen bu hikâyenin tek belirleyeni sanıyor olabilirsin kendini, ama bu işte ortağız biz seninle, lütfen beni yok sayma, sen yazarıysan bu metnin ben de anlatıcısıyım ve büsbütün senin tahakkümün altına girmiş falan da değilim. Bak mesela, az önce senin bilmediğin başka hakikatlerden söz ettim

okurumuza. Evet tabii ya, ikimizin de okurudur onlar, bu insanları sadece kendine saklaman, bu hikâyeyi kendine mal etmen hiç yakışık almaz, lütfen titre ve kendine gel!”

Evet, bunları söylerdim bir bir. Ve fakat böyle bir imkânım olamayacağını, sesimi ona asla duyuramayacağımı bilmenin kederi ve hüznü içindeydim.

Neden sonra bu kadının bana bir yerden tanıdık geldiğini fark ettim. Zihnimi zorluyordum ama bir türlü çıkaramıyordum, eminim daha önce görmüştüm kendisini. O sırada telefonu çaldı. Melisa Ceren ismini görünce ikiletmeden bastı açma tuşuna. “Canım! Şahane bir fikir buldum!” dedi. Karşıdakinin ne dediğini duyamıyordum ama zaten konuşan daha çok bizimkiydi. Yazar hanım kendi fikriymiş gibi başladı anlatmaya: “Finali nasıl getireceğimi bilemiyordum ya hani, sonunda çok iyi bir fikir buldum galiba. Umarım sen de beğenirsin, beni çok heyecanlandırdı.” Yalan yok sevgili okur, gerçekten nabzı, bugüne kadar gördüğüm tüm nabızlar içinde en hızlısıydı. “Bozuk Saat, yazarın nabzına girecek, yani benim nabzıma,” diye devam etti, “şimdi ben günlerdir nasıl bağlanacak hikâye diye düşünüyordum ya, yazar bütün hikâyelerin hem doğduğu yer, hem de düğümün atılacağı nokta olacak. Yazarın doğum sancısı, kitapla vedalaşma kaygıları da kitaba dahil edilmiş olacak böylece. Ne yalan söyleyeyim, ancak bu şekilde vedalaşabilirmişim gibi geliyor zaten bu kitapla.”

Uzun uzun başka şeyler de anlattı ama gerisini dinlemek gelmedi içimden. Açıkça benim zaten bildiğim ve yaptığım şeyi kendi fikri gibi satıyordu arkadaşına, kimdiyse artık bu kişi, sevgili yazarımız pek önemsiyordu onun fikrini. Haset duygularıma engel olamayarak bekledim bir süre. Şeytan diyordu ki, terk et şunun nabzını. Yarım kalsın işi. Bitiremesin kitabı. Kimin nabzına girip kimin hikâyesini anlatacağına karar verecek olan o muymuş, ben miymişim anlar belki o zaman. Dünya kaç bucakmış göstereyim de görsün.

Arkadaşı da fikrini beğenmiş olacak ki, sesi çın çın çınlıyordu koridorda. Telefonu kapattıktan sonra hemen bilgisayarın başına geçip yazmaya koyulur diye düşünmüştüm ama öyle olmadı. Voltasına devam etti. Beden yapısına, edasına alıcı gözle baktım bu kez, gerçekten, nereden tanıyordum ben bu kadını? Kıskançlığımı bastırıp beynine girsem de işin içyüzünü anlamaya mı çalışsam derken, birden gözümün önünde eski bir görüntü

canlandı. Ah tabii ya, bu aylar önce beni ziyarete gelen, başkalarının nabzına atlama becerimi ilk keşfeden ve ona tanık olduğum hikâyeleri anlatmamı isteyen kadındı. Ama nasıl olurdu? Unutmuş muydu bunları? Beni hikâyesinin anlatıcısı seçerken bir iradem olduğunu kabul etmemiş miydi?

Onun kim olduğunu hatırlamak daha çok incinmeme neden oldu. Nankörlüktü bu kadarı. Yok, girmeyecektim onun nabzına falan. İstifa edecektim görevimden. Bundan böyle yoktu hikâye anlatmak ona. Hemen şuracıkta bitsindi bu iş. Yarım kalsındı gerekirse kitabı da. Bir tek olduğum yerde durup çocuk gibi tepinmediğim kalmıştı sevgili okur. Fakat sonra telefonu çaldı tekrar. Ekranda Müren Hanım yazıyordu. “Eyvah,” dedi, “dosyayı soracaklar!” Telefon susmuyordu fakat, tedirgin açtı telefonu. Arayan ne dediyse artık, yüzü birden allak bullak olmuştu yazarın. “Ne diyorsunuz! Nasıl olur!” derken bir yandan da masanın başına gidip internetten bir haber sitesini açmıştı. “Halil nerden okumuş haberi?” diye sordu aradığı şeyi bu haber sitesinde bulamayınca. Farklı bir haber sitesinin adresini yazdı bu kez. Ve karşısına çıkan başlığı yüksek sesle okudu: “Şehrin meydanındaki Bozuk Saat için yıkım kararı!”

Yo yo olamazdı bu! Kimin gücü yeterdi beni yıkmaya? Deprem bile söküp atamamıştı beni o meydandan. Bir yanlışlık olmalıydı. Yalan haberdi muhakkak. “Tamam Müren Hanım,” dedi yazar sesi titreyerek, doğrusu bu ya beni bu kadar önemsediğini bilmiyordum. “Haber verdiğiniz için teşekkürler.”

Telefonu kapattıktan sonra alelacele ayakkabılarını giydi, paltosunu ve çantasını kaptığı gibi attı kendini dışarı. Bir yandan da, “Kenti yediler, yiyip bitirdiler kenti!” diye söyleniyordu. “Yok ama izin verilemez artık bu kadarına. Neymiş, oraya çok daha modern güzel bir meydan yapılacakmış, külahıma anlatın siz onu!”

Sokağa çıkmıştık. Nabzını terk etme düşüncesi uçup gitmişti tabii. Ona ihtiyacım vardı. Yazgımız birbirine dolanmıştı sanki. Ben yoksam o da yoktu, o yoksa ben hiç yoktum. Bir taksiye atlamıştık. Radyoda yeni moda şarkılardan biri çalıyordu. Anlamsızca bir araya gelmiş sözlere dayanamadığımı düşünürken, yazarın sesini duydum. “Radyonun sesini kısar mısınız, rica etsem?” Aramızdaki bu duygudaşlık hüzünlendirmişti

beni. Veda vaktinin yaklaştığını hissedebiliyordum. Bari şu âna kadar anlattığım o hikâyeler boşa gitmemiş olsaydı, varsın kendi adıyla sanıyla yazsındı ama ulaştırsındı insanlara, görünen o ki ben bugün var, yarın yoktum. İyice umutsuzluğa kapılmış, ağladım ağlayacaktım ki, meydana ulaştık.

Taksiden indiğimizde yazar da ben de şaşkındık. Meydan hiç olmadığı kadar kalabalıktı. Yazar neler olduğunu anlamaya çalışarak yavaşça girdi kalabalığın içine. Bense kendi yerime mi dönsem, yazarın nabzında mı kalsam tereddüt ettim. Kendi makamıma yerleşsem, olayı kuşbakışı görme şansı yakalardım aslında ama yine de bir süre daha kalmak istedim yazarın nabzında. Artık bunu hangimizin kararıyla yaptığımın bir önemi de kalmamıştı zaten. Yazar az ötede duran, üstünde üniforma olan birine yaklaşıp, “Affedersiniz,” dedi, “neler oluyor burada?”

Üniformalı, yüzünü döndüğünde, onun Zeliha olduğunu gördüm şaşırarak. Gözleri çakmak çakmaktı. “Bozuk Saat için geldik,” dedi, “yıkılmasına izin vermeyeceğiz!” Yazar, kadına şüpheyle baktı. Ben tanımıştım onu tabii ki, ama bu kez yazarın da kafası karışmıştı. “Bu kadını nerden tanıyorum ben?” diye soruyordu kendine. “Anladım, ben de onun için burdayım,” dedi Zeliha’ya ve sonra onun hemen yanındaki Dilek’i fark etti. İyice karıştı kafası. Dilek de bir yerden tanıdık gelmişti ama nereden?

Meydanın ortalarına doğru ilerlerken tek tek insanların yüzlerine bakıyorduk beraberce. Ben bazen kendi gözümle, bazen yazarın gözüyle... Benim için hepsi tanıdıktı. Adıyla sanıyla biliyordum bu insanları. Her biri zamanında nabzına atladığım, hikâyesini anlattığım insanlar şimdi benim için toplanmışlardı bu meydanda. Saliseme dek titredim.

Yazar bir adamın yanına yaklaştı bu kez. Musa’dan başkası değildi bu. “Şey, affedersiniz,” dedi çekinerek, “siz neden burdasınız?” Musa sorunun acayipliğini yüzüne vurmaktan çekinmeyerek, “Neden olacak, Bozuk Saat için,” dedi. “Haberiniz yok mu, meydanı yenileme bahanesiyle yıkım kararı çıkardılar hakkında?” Yazar anlayamıyordu bir türlü, bu sefer de Musa’nın hem kendisi hem sesi tanıdık gelmişti ona. “Anladım, sakıncası yoksa, adınızı söyler misiniz, daha önce tanışmış olabilir miyiz?” Musa garipseyerek baktı yazara. “Ben sizi daha önce gördüğümü sanmıyorum,” dedikten sonra kabalık etmek istememiş olacak, “Musa,” dedi, “benim adım

Musa.” “Musa!” diye neredeyse bir çığlık attı yazar. O kadar şaşkındı ki, kendi ismini söylemek yerine, “İnşaat işçisi Musa mı?” diye sordu bu kez. Şaşırma sırası Musa’daydı: “Evet de, siz nerden biliyorsunuz?” Yazar bunun üzerine o kadar da yalan sayılmayacak bir şey söyleyiverdi: “Şey, amcanız Vedat Bey’i tanırdım ben, nasılsa aklıma geliverdi.”

Kaçarcasına uzaklaştı Musa’nın yanından. Bir yandan da kendi kendine söyleniyordu: “Ben yazmadım bunu, ben böyle bir şey yazmadım ki! Nasıl oldu bu?” Bütün o karakterler, yazarın iradesinden bağımsız hareket edip bu meydanda toplanmıştı. Benim gocunacağım bir şey yoktu doğrusu, aksine keyfim pek yerindeydi. Sonuçta, bunca insan benim varlığımı sürdürmem için bir araya gelmişti, ama ne yalan söyleyeyim, bunun nasıl olabildiğini merak ediyordum. Yani bu insanların, nabzına girdiğim ve hikâyesini anlattığım bu kişilerin, benim etrafımda toplanma ve beni tehdit edenlere itiraz etme arzuları nereden ve nasıl doğmuştu?

Sevgili yazarımı kendi sorularıyla baş başa bırakmak ve yerime geçmek, her şeyi oradan izlemek istedim. Böylece sorumun yanıtını bulabilirdim belki.

Yerime geçtiğimde salisem bir kez daha titredi. Akrep ve yelkovanım ise donup kalmışlardı. Meydandaki herkesi tek tek seçebiliyordum şimdi. Şuradaki buldozerci Kâmil’di mesela. Üstünde iş kıyafetleri yoktu bu kez.

Hemen ilerde çocuk parkında oyuna alınmayan Melis’i gördüm, annesinin elinden tutmuş çekiştiriyordu. Kadıncağızın, “Dur kızım, bu ne acele, niye geldik ki buraya, anlamadım!” dediğini duydum. Melis tek kelime etmiyordu. Belki bir yanıtı yoktu. En azından kendisinin de bildiği bir yanıtı yoktu. Sadece nabzının çok hızlı attığını duyuyordum. Bir şey, onu bana doğru çekiyordu.

O sırada Selim’le Sona’yı gördüm. Selim, yanındaki birine sabah haberi görünce koşup geldiklerini anlatıyordu. “Duramadım yerimde,” dediğini işittim. “Bir baktım, Sona da takılmış peşime. Sana ne oluyor kızım, diye sordum, ben de geleceğim, diye tutturdu.” Konuştuğu kişi Kıymet Teyze’den başkası değildi. Kıymet Teyze gülümsedi Selim’e... Sonra başını kaldırıp bana baktı ve, “Ya evladım,” dedi, “bozuk deyip geçmeyeceksin, hepimizin içinde çok uzun zamandır tıkır tıkır işliyor bu saat...”

ON8 roman

BOZUK SAAT

Yazan: Irmak Zileli
Yayın yönetmeni: Müren Beykan
Redaksiyon: Halil Türkden
Son okuma: Hande Demirtaş
© ON8, 2019
1. baskı: Mayıs 2019
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.
e-Kitap 1. sürüm: Nisan 2020
Kasım 2019 tarihli 2. Baskı esas alınmıştır.
Dijital kitap yapımı: Sistematik e-Kitap Atölyesi
ISBN: 978-605-80492-3-9
on8kitap.com
twitter.com/on8kitap
facebook.com/on8kitap
instagram.com/on8kitap
ON8, bir Günışığı Kitaplığı Yayıncılık A.Ş. markasıdır.
Sertifika: 36737
Büyükdere Cad. Polat İş Merkezi 87/6
Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Telefon: (0212) 212 99 73
Faks: (0212) 217 91 74
E-posta: on8@on8kitap.com

IRMAK ZİLELİ

1978 yılında İstanbul’da doğan Zileli, sosyal antropoloji öğrenimi gördü. Televizyon ve dergilerde muhabirlik yaptı. Kurucularından olduğu Roman Kahramanları dergisinin yayın yönetmenliği görevini üstlendi. Remzi Kitap Gazetesi’nin yayın yönetmenliğini yürüttü, “Devrik Cümle” adlı köşesinde yazılar biriktirdi. *Bayram Çocukları* (2004) isimli bir araştırma kitabı ve Halit Refiğ ile söyleşilerinden oluşan *Doğruyu Aradım Güzeli Sevdim* (2009) adlı kitapların ardından, ilk romanı *Eşik* (2011) 2012 Yunus Nadi Roman Ödülü’ne değer görüldü. *Gözlerini Kaçırma* (2014) ve *Gölgesinde* (2017) adlı romanları yayımlandı. ON8 Blog’daki “Bozuk Saat” adlı köşesinde başlayan öykü yolculuğunu, *Bozuk Saat* (2019) adıyla romana dönüştüren Zileli’nin son romanı *Son Bakış* (2019).

BOZUK SAAT

Korkunun durmuş bir saate faydası yoktu! Nabzına atladığım an, yeni bir öfke patladı kulaklarımızda. İlkini aratmayacak şiddetteydi. Hani suya daldığınız anda, dünyayla aranıza tül perde çekilmiş gibi olur ya, aynısı oldu. Sesler boğuldu, görüntüler bulanıklaşıp dans etmeye başladı. Üstelik, duran bir suyun değil, hareket eden, akan, durmadan akan, aktıkça bir şeylere çarpıp yolunu değiştiren, yeterli eğimi bulduğunda hızlanan bir suyun damarlarında yüzüyordum. Telaşlıydı. Öfkesi telaştandı. Arıyordu. Ama neyi?

Geçmişten bugüne hayatın içinden geçenlerin hikâyesine, bozuk bir meydan saatinin gözünden eşsiz bir saygı duruşu... Yunus Nadi Roman Ödülü sahibi **Irmak Zileli**'nin sıradışı kurgusu ve zarif anlatımıyla hikâyeciliğin görkemine ve belleğin sınırlarına ayna tutan bir roman. Şehrin seslerine kulak veren bir saatin zihnindekilere, iyinin ve umudun yanında durarak sahip çıkıyor. Nabızdan nabıza atlayan zamansız bir yürüyüş...

on8kitap.com

on8kitap.com
facebook.com/on8kitap
twitter.com/on8kitap
instagram.com/on8kitap

ON8